

ZAKON

O BEZBJEDNOSTI SAOBRAĆAJA NA PUTEVIMA

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom se uređuju pravila saobraćaja i ponašanje učesnika i drugih subjekata u saobraćaju na putu, ograničenje saobraćaja, saobraćajni znakovi, oznake i znaci kojih se moraju pridržavati učesnici u saobraćaju, uslovi koje moraju da ispunjavaju vozači za upravljanje vozilima, osposobljavanje kandidata za vozače, polaganje vozačkih ispita, sticanje prava na upravljanje vozilima, izdavanje vozačkih dozvola, uslovi koje moraju da ispunjavaju vozila, tehnički pregled, ispitivanje i registracija vozila i posebne mjere koje treba preduzimati u saobraćaju na putu.

Član 2

Jedinica lokalne saomouprave, kada vrši poslove iz sopstvene nadležnosti, uređuje saobraćaj na svom području u skladu sa ovim zakonom, tako što određuje:

- 1) puteve sa pravom prvenstva prolaza;
- 2) puteve sa jednosmjernim i dvosmjernim saobraćajem;
- 3) postavljanje horizontalne, vertikalne i svjetlosne signalizacije;
- 4) ograničenje brzine kretanja vozila;
- 5) prostor za kretanje pješaka, bicikala, bicikala sa motorom, zaprežnih vozila i prostor za gonjenje i vođenje stoke;
- 6) prostor za parkiranje vozila;
- 7) pješačke zone, bezbjedne pravce za kretanje učenika i posebne tehničke mjere za bezbjednost pješaka u blizini obrazovnih, zdravstvenih i drugih ustanova, igrališta i sl.

Član 3

Učesnik u saobraćaju je dužan da se na putu ponaša na način kojim neće ometati, povrijediti ili ugroziti druge učesnike, kao i da preduzme sve potrebne mjere radi izbjegavanja opasnih situacija nastalih nepropisnim ponašanjem drugih učesnika u saobraćaju.

Član 4

Kontrolu i regulisanje saobraćaja na putevima vrši organ uprave nadležan za policijske poslove (u daljem tekstu: nadležni organ).

Protiv upravnih akata koje, u skladu sa ovim zakonom, donosi nadležni organ može se podnijeti žalba ministarstvu nadležnom za unutrašnje poslove (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Izuzetno od stava 1 ovog člana, kontrolu i regulisanje saobraćaja vojnih vozila na putevima mogu da vrše i vojna lica koja odredi nadležni vojni organ.

Član 5

Privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik koji obavlja djelatnost proizvodnje, održavanja, stavljanja u promet, popravljanja ili prepravljanja vozila ili uređaja, rezervnih djelova i opreme za vozila dužno je da te poslove obavlja prema uslovima neophodnim za bezbjedno učestvovanje vozila u saobraćaju na putevima.

Član 6

Privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik koji obavlja privrednu djelatnost, dužno je da obezbijedi da:

- 1) njegova vozila u saobraćaju na putevima budu tehnički ispravna i da imaju propisane uređaje i opremu;
- 2) vozači njegovih vozila ispunjavaju propisane zdravstvene i druge uslove za bezbjedno upravljanje vozilima.

Član 7

Privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik koji vrši javni prevoz i prevoz za sopstvene potrebe, kao i obrazovna ustanova - auto škola (u daljem tekstu: ustanova) dužni su da organizuju stalnu kontrolu uslova rada vozača odnosno vozača instruktora, kao i kontrolu tehničke ispravnosti vozila.

Privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik koji obavlja javni prevoz i prevoz za sopstvene potrebe ili daje vozila u zakup i ustanova dužni su da obezbijede obavljanje preventivnih tehničkih pregleda svojih motornih i priključnih vozila, odnosno vozila na motorni pogon.

O izvršenoj kontroli iz st. 1 i 2 ovog člana vodi se evidencija koju propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja i organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete.

Član 8

Nadležni organ može da ograniči ili zabrani saobraćaj na javnom putu, ako je to neophodno radi sprječavanja ili otklanjanja opasnosti za učesnike u saobraćaju, sprječavanja oštećenja javnog puta ili izvođenja radova na javnom putu, odnosno kada je neophodno preduzeti hitne mjere koje se ne mogu odlagati.

Član 9

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) put je svaki javni i nekategorisani put na kojem se vrši saobraćaj;
- 2) javni put je površina od opšteg značaja za saobraćaj koju svako može slobodno da koristi, pod uslovima određenim ovim zakonom i koja je proglašena za javni put;
- 3) auto-put je javni put posebno izgrađen i namijenjen isključivo za saobraćaj motornih vozila, koji je kao takav označen propisanim saobraćajnim znakom, koji ima dvije kolovozne trake za saobraćaj iz suprotnih smjerova fizički odvojene zelenim pojasom, zaštitnom ogradom i sl. bez ukrštanja sa poprečnim putevima i željezničkim ili tramvajskim prugama u istom nivou i na koji se može uključiti, odnosno isključiti samo određenim i posebno izgrađenim javnim putevima na odgovarajuću kolovoznu traku auto-puta;
- 4) put rezervisan za saobraćaj motornih vozila je javni put po kome mogu saobraćati samo motorna vozila i koji je kao takav označen propisanim saobraćajnim znakom;
- 5) međunarodni put je javni put koji je međunarodnim ugovorom svrstan u mrežu međunarodnih puteva;
- 6) magistralni put je javni put koji povezuje gradove ili važnija privredna područja Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Crna Gora);
- 7) regionalni put je javni put koji povezuje centre lokalne zajednice i druga mjesta od posebnog značaja za Crnu Goru;
- 8) lokalni put je javni put koji povezuje naselja na teritoriji lokalne zajednice ili koji je od značaja za saobraćaj na teritoriji lokalne zajednice, kao i ulice u naselju;

- 9) nekategorisani put je površina koja se koristi za saobraćaj po bilo kom osnovu i koja je dostupna većem broju korisnika (seoski, poljski i šumski putevi, putevi na nasipima za odbranu od poplava, parkirališta i sl.);
- 10) zemljani put je put bez izgrađenog kolovoza;
- 11) kolovoz je dio površine puta namijenjen prvenstveno za saobraćaj vozila;
- 12) trotoar je posebno uređena saobraćajna površina namijenjena za kretanje pješaka, koja nije u istom nivou sa kolovozom ili je od kolovoza odvojena na drugi način;
- 13) biciklistička staza je izgrađena saobraćajna površina namijenjena za saobraćaj bicikala i bicikala sa motorom koja se proteže duž kolovoza i koja je od njega odvojena i obilježena propisanim saobraćajnim znakom;
- 14) biciklistička traka je dio kolovoza namijenjena za saobraćaj bicikala i bicikala sa motorom koja se proteže duž kolovoza i koja je obilježena uzdužnom linijom na kolovozu;
- 15) kolovozna traka je uzdužni dio kolovoza namijenjen za saobraćaj vozila u jednom smjeru, sa jednom ili više saobraćajnih traka;
- 16) saobraćajna traka je obilježeni ili neobilježeni uzdužni dio kolovoza čija je širina dovoljna za nesmetan saobraćaj jednog reda vozila;
- 17) saobraćajna traka za spora vozila je uzdužni dio kolovoza namijenjen za teža vozila i druga vozila koja sporom vožnjom (npr. na uzbrdici) smanjuju protok saobraćaja;
- 18) saobraćajna traka za prinudno zaustavljanje vozila je obilježeni uzdužni dio kolovoza na auto-putevima i na određenim mjestima na putevima višeg reda, u tunelima i galerijama;
- 19) saobraćajna traka za ubrzavanje je dio kolovoza namijenjen za uključivanje vozila u saobraćaj sa sporednog puta, odnosno drugih prilaznih puteva sa objekata pored puta (benzinske pumpe, parkirališta, motela i sl.);
- 20) saobraćajna traka za usporavanje je dio kolovoza namijenjen za isključivanje vozila iz saobraćaja na putu;
- 21) traka za parkiranje je obilježeni uzdužni dio kolovoza namijenjen za zaustavljanje i parkiranje vozila;
- 22) traka za pješake je uzdužni dio kolovoza koji je namijenjen za kretanje pješaka;
- 23) traka za odvajanje je dio puta kojom su fizički odvojeni smjerovi kolovoza i kojom se obilježava dio kolovoza na kojem je saobraćaj zabranjen;
- 24) ivični pojas je dio puta namijenjen obilježavanju ivica kolovoza;
- 25) pješačka staza je javni put koji je propisanom saobraćajnom signalizacijom obilježen i namijenjen isključivo za kretanje pješaka;
- 26) pješačka zona je saobraćajna površina namijenjena isključivo za kretanje pješaka. Drugi učesnici u saobraćaju je mogu koristiti samo kada je to dozvoljeno saobraćajnim znakom;
- 27) obilježeni pješački prelaz je dio površine kolovoza namijenjen za prelaženje pješaka preko kolovoza, obilježen oznakama na kolovozu ili odgovarajućim saobraćajnim znakom;
- 28) pješačko ostrvo je uzdignuta ili na drugi način obilježena površina koja se nalazi na kolovozu i koja je određena za privremeno zadržavanje pješaka koji prelaze preko kolovoza, ulaze ili izlaze iz vozila javnog saobraćaja;
- 29) bankina je dio puta na kolovozu ili na ivičnom kraju puta, izgrađena kao njegov pričvršćeni ili nepričvršćeni dio;
- 30) naselje je prostor na kome se redovi ili grupe zgrada nalaze sa jedne ili sa obje strane puta, dajući mu izgled ulice i čije su granice označene saobraćajnim znakovima za obilježavanje naseljenih mjesta;
- 31) raskrsnica je površina na kojoj se ukrštaju ili spajaju dva ili više puteva, kao i šira saobraćajna površina (trgovi i sl.) koja nastaje ukrštanjem, odnosno spajanjem puteva;

- 32) raskrsnica sa kružnim tokom saobraćaja je raskrsnica sa ostrvom i kružnom smjernom trakom na kojoj se odvija saobraćaj u smjeru suprotnom kretanju kazaljke na satu;
- 33) autobusko stajalište je posebno izgrađen prostor pored kolovoza ili dio površine kolovoza namijenjen zaustavljanju autobusa radi ulaska i izlaska putnika, koji je obilježen saobraćajnim znakom;
- 34) vozilo je svako prevozno sredstvo namijenjeno za kretanje po putu;
- 35) vozilo na motorni pogon je svako vozilo koje se pokreće snagom sopstvenog motora, osim vozila koja se kreću po šinama;
- 36) motorno vozilo je vozilo na motorni pogon koje je prvenstveno namijenjeno za prevoz lica i stvari na putevima ili koje služi za vuču priključnih vozila namijenjenih za prevoz lica i stvari, osim vozila za prevoz lica i stvari koja se kreću po šinama, bicikala sa motorom, traktora i drugih vozila na motorni pogon koja nijesu prvenstveno namijenjena za prevoz lica i stvari;
- 37) putničko vozilo je vozilo namijenjeno za prevoz lica koje pored sjedišta za vozača ima još najviše osam sjedišta;
- 38) teretno vozilo je motorno vozilo namijenjeno za prevoz tereta;
- 39) pauk je vozilo na motorni pogon namijenjeno da se na određeno mjesto premjesti vozilo zaustavljeno ili parkirano na mjestu na kojem je zaustavljanje ili parkiranje vozila zabranjeno;
- 40) specijalno vozilo je vozilo na motorni pogon ili priključno vozilo posebne i specifične namjene (prevoz specijalnih tereta ili specijalni prevoz ljudi - u policiji, sudstvu, vatrogasnim jedinicama i sl.), koje prema osobinama i karakteristikama spada u jednu od kategorija ili vrsta vozila na motorni pogon (kombinovano vozilo, putničko vozilo, autobus, itd.);
- 41) vozilo pod pratnjom je vozilo kojem je dodijeljena pratnja policijskih ili vojnih motornih vozila koji imaju uređaje za davanje posebnih svjetlosnih i zvučnih znakova za vrijeme dok se ti znakovi daju;
- 42) vozila sa pravom prvenstva prolaza su: vozila službe hitne pomoći, vozila vatrogasne službe, policijska i vojna vozila, kada posebnim uređajima daju svjetlosne i zvučne signale;
- 43) kombinovano vozilo je motorno vozilo, namijenjeno za istovremeni prevoz lica i tereta, odnosno vozilo koje se bez posebnih prepravki može upotrebljavati za prevoz samo lica ili samo tereta;
- 44) autobus je motorno vozilo namijenjeno prevozu lica koje, pored sjedišta za vozača, ima više od osam sjedišta;
- 45) zglobni autobus je motorno vozilo sastavljeno od dva ili više odvojenih djelova koji su međusobno povezani savitljivim dijelom koji omogućava prelazak lica iz jednog u drugi dio autobusa;
- 46) trolejbus je motorno vozilo namijenjeno za prevoz lica koje, pored sjedišta za vozača, ima više od osam sjedišta i koje je radi napajanja motora električnom energijom vezano za električni provodnik;
- 47) tramvaj je vozilo na šinama sa električnim pogonom namijenjeno javnom prevozu, koje je radi napajanja motora električnom energijom vezano za električni vod;
- 48) traktor je vozilo na motorni pogon konstruisano da vuče, potiskuje ili nosi traktorske priključke, odnosno da služi za pogon takvih priključaka ili za vuču priključnih vozila;
- 49) motocikl je motorno vozilo na dva točka sa prikolicom sa bočne strane ili bez nje, kao i vozilo na tri ili četiri točka, ukoliko njegova masa ne prelazi 400 kg;
- 50) bicikl sa motorom je vozilo na motorni pogon sa dva ili tri točka čija zapremina motora nije veća od 50 cm³ i ne može razviti brzinu veću od 50 km/h;
- 51) bicikl je jednosjedno ili višesjedno vozilo sa najmanje dva točka koje se pokreće na nožni pogon;

- 52) turistički voz je vozilo na motorni pogon kome mogu biti pridodata najviše tri priključna vozila uređena za prevoz lica u turističke svrhe, a čija ukupna dužina ne može biti veća od dužine propisane za autobus sa priključnim vozilom za gradski i prigradski saobraćaj;
- 53) radna mašina je svako vozilo na motorni pogon koje je namijenjeno za obavljanje određenih poslova i koje na ravnom putu ne može razviti brzinu veću od 50 km/h (bager, buldožer, kombajn, valjak, viljuškar, finišer itd.);
- 54) radno vozilo je teretno motorno vozilo koje posjeduje ugrađene uređaje i opremu za obavljanje određenih radnih operacija (autodizalica, motorno vozilo sa hidrauličnom korpom za obavljanje poslova na visini, motorno vozilo sa rastegljivim ljestvama, vozilo čistač za pranje ulica, vozilo radionica i sl.);
- 55) motokultivator je vozilo na motorni pogon sa jednom osovinom čija snaga motora ne prelazi 12 KNJ, a konstruisan je tako da vuče, potiskuje ili nosi razne zamjenljive priključke i oruđa, a koji služe za obavljanje različitih poslova ili vuču priključnog vozila;
- 56) vučno vozilo je vozilo na motorni pogon koje vuče priključno vozilo ili neispravno vozilo na motorni pogon;
- 57) vučeno vozilo je vozilo koje se vuče vozilom na motorni pogon;
- 58) vojno vozilo je vozilo na motorni pogon obilježeno propisnim oznakama;
- 59) priključno vozilo je vozilo namijenjeno da bude vučeno od vozila na motorni pogon, bilo da je konstruisano kao prikolica ili poluprikolica;
- 60) poluprikolica je priključno vozilo bez prednje osovine, konstruisano tako da se svojim prednjim dijelom oslanja na vučno vozilo;
- 61) laka prikolica je priključno vozilo čija najveća dozvoljena masa ne prelazi 750 kg;
- 62) traktorski priključak je zamjenjivo oruđe koje služi obavljanju poljoprivrednih, šumskih ili drugih poslova, koje traktor vuče, gura ili nosi;
- 63) zaprežno vozilo je vozilo koje vuče upregnuta životinja;
- 64) skup vozila je međusobno povezana grupa od najmanje jednog vučnog i najmanje jednog priključnog vozila koji u saobraćaju na putevima učestvuju kao cjelina;
- 65) kolona vozila je niz od tri ili više vozila koja su zaustavljena na putu ili se kreću jedno iza drugog istom saobraćajnom trakom ujednačenom brzinom između kojih ne može bez ometanja ući drugo vozilo;
- 66) napušteno vozilo je motorno vozilo na putu ili drugim javnim površinama koje nema registarskih tablica, nije registrovano i o kome se niko ne stara;
- 67) najveća dozvoljena masa je masa vozila, zajedno sa njegovom nosivošću;
- 68) masa vozila je masa praznog vozila sa punim rezervoarom goriva, propisanom opremom i priborom;
- 69) nosivost je dozvoljena masa do koje se vozilo smije opteretiti prema deklaraciji proizvođača;
- 70) ukupna masa je masa vozila zajedno sa masom tereta koji se prevozi na vozilu, uključujući i masu lica koja se nalaze na vozilu, kao i masu priključnog vozila sa teretom ako je ono pridodato vozilu;
- 71) osovinsko opterećenje je dio ukupne mase kojim osovina vozila opterećuje kolovoz na putu u stanju mirovanja vozila;
- 72) učesnik u saobraćaju je lice koje na bilo koji način učestvuje u saobraćaju;
- 73) vozač je lice koje na putu upravlja vozilom;
- 74) pješak je lice koje učestvuje u saobraćaju, a ne upravlja vozilom, niti se prevozi u vozilu ili na vozilu, lice koje sopstvenom snagom vuče ili gura: ručna kolica, zaprežno vozilo ili vozilo na motorni pogon, dječje prevozno sredstvo, bicikl, bicikl sa motorom ili pokretna kolica za lica sa invaliditetom i lice u pokretnoj stolici za nemoćna lica koju pokreće sopstvenom snagom ili snagom motora, ako se pri tom kreću brzinom čovječjeg

- hoda, kao i lice koje klizi klizaljka, skijama, sankama ili se vozi na koturaljkama, scate-boardu i sl.;
- 75) gonič, vodič ili jahač životinja je lice koje goni životinju ili krdo ili vodi životinju namijenjenu vuči ili prenosu tereta ili je jaše;
- 76) javni prevoz je prevoz lica i stvari koji je pod jednakim uslovima dostupan svim korisnicima prevoznih usluga;
- 77) linijski prevoz je prevoz koji se vrši na određenim relacijama između dvije ili više opština po unaprijed utvrđenom redu vožnje, kao i prevoz koji se vrši na pojedinim linijama na području grada, odnosno naseljenog mjesta ili između dva ili više naseljenih mjesta na teritoriji iste opštine;
- 78) zaustavljanje vozila je svaki prekid kretanja vozila na putu u trajanju do pet minuta, osim prekida koji se vrši da bi se postupilo po znaku ili pravilu kojim se reguliše saobraćaj;
- 79) parkiranje vozila je prekid kretanja vozila u trajanju dužem od pet minuta, osim prekida koji se vrši da bi se postupilo po znaku ili pravilu kojim se reguliše saobraćaj;
- 80) mimoilaženje je prolaženje vozilom pored drugog vozila koje se po istom kolovozu kreće iz suprotnog smjera;
- 81) obilaženje je prolaženje vozilom pored zaustavljenog ili parkiranog vozila ili drugog objekta koji se nalazi na saobraćajnoj traci kojom se vozilo kreće;
- 82) preticanje je prolaženje vozilom pored drugog vozila koje se kreće u istom smjeru;
- 83) propuštanje vozila je radnja koju su u određenim slučajevima učesnici dužni da obavljaju zaustavljanjem, smanjivanjem brzine kretanja ili prekidanjem radnje koju izvode i to na način kojim ne primorava druge učesnike da naglo mijenja pravac ili brzinu kretanja;
- 84) polukružno okretanje je okretanje vozila za 180° iz dotadašnjeg smjera kretanja radi uključivanja u suprotni saobraćajni tok;
- 85) odstojanje je udaljenost između vozila koja su zaustavljena jedno iza drugog na istoj saobraćajnoj traci ili se kreću jedno iza drugog istom saobraćajnom trakom;
- 86) rastojanje je bočna udaljenost između vozila koja su zaustavljena ili se kreću u dvije ili više saobraćajnih traka namijenjenih za kretanje vozila u istom smjeru, kao i bočna udaljenost između vozila prilikom preticanja, obilaženja ili mimoilaženja i udaljenost između najisturenije tačke na bočnoj strani vozila i neke linije, saobraćajnog znaka ili drugog predmeta ili objekta na putu ili pored puta;
- 87) prestrojavanje je zauzimanje takvog položaja vozilom na saobraćajnoj traci i na takvoj udaljenosti od raskrsnice ili drugog mjesta na putu iz kojeg se na siguran način može izvesti naredna radnja vozilom (skretanje, okretanje, zaustavljanje i sl.);
- 88) smanjena vidljivost postoji ako zbog nepovoljnih atmosferskih ili drugih prilika (magla, snijeg, kiša, prašina, dim i sl.) vozač ne može jasno da uoči druge učesnike u saobraćaju na udaljenosti od najmanje 200 m na putu izvan naselja, odnosno od najmanje 100 m na putu u naselju;
- 89) vožnja noću je vožnja u vrijeme od zalaska do izlaska sunca;
- 90) nesigurnim ponašanjem učesnika u saobraćaju podrazumijeva se ponašanje koje, zbog neiskustva, neznanja, uticaja alkohola, droge ili drugih razloga, onemogućava učesnika u saobraćaju da vlada svojim postupcima ili vozilom u saobraćaju;
- 91) ugrožavanje saobraćaja je postupanje učesnika u saobraćaju kojim se prouzrokuje opasna situacija koja može dovesti do saobraćajne nezgode, koja je izostala bilo zbog slučajnosti ili zbog adekvatnog reagovanja drugih učesnika u saobraćaju;
- 92) saobraćajna nezgoda je događaj na putu u kojem je učestvovalo najmanje jedno vozilo u pokretu i u kojoj je jedno ili više lica povrijeđeno ili poginulo ili je preminulo u roku od 30 dana od posljedica te saobraćajne nezgode ili je izazvana materijalna šteta;

- 93) učesnik u saobraćajnoj nezgodi je svako lice koje je svojim ponašanjem doprinijelo nezgodi ili svako ko u nezgodi pretrpi štetu, tjelesnu povredu ili zbog posljedica nezgode izgubi život;
- 94) otežanim odvijanjem saobraćaja na putu podrazumijeva se saobraćaj koji se, zbog lošeg stanja, preglednosti i vidljivosti puta, atmosferskih prilika, gustine saobraćaja, načina vožnje, i dr. ne može normalno odvijati;
- 95) normalno odvijanje saobraćaja je saobraćaj koji se odvija u skladu sa propisima o bezbjednosti saobraćaja;
- 96) zdravstveni pregled učesnika u saobraćaju je pregled koji obuhvata analizu krvi ili krvi i urina ili krvi i druge tjelesne tečnosti radi utvrđivanja prisustva alkohola, droge, lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i u toku vožnje ili drugih psihoaktivnih materija u organizmu, kao i zbog utvrđivanja smetnji u ponašanju koje uzrokuju nesigurno ponašanje u saobraćaju;
- 97) sigurnosni trougao je znak kojim se označava vozilo zaustavljeno na kolovozu.

II PRAVILA SAOBRAĆAJA

1. Zajedničke odredbe

Član 10

Učesnici u saobraćaju dužni su da postupaju u skladu sa propisima o pravilima saobraćaja, saobraćajnim znakovima postavljenim na putu i znacima i naredbama koje daje ovlašćeno službeno lice nadležnog organa (u daljem tekstu: policijski službenik).

Učesnici u saobraćaju dužni su da postupaju u skladu sa saobraćajnim znakovima postavljenim na putu i kada time odstupaju od propisa o pravilima saobraćaja. Učesnici u saobraćaju dužni su da postupaju prema svjetlosnom saobraćajnom znaku i kada se taj znak razlikuje od pravila o prvenstvu prolaza izraženom na istom mjestu drugim saobraćajnim znakom.

Učesnici u saobraćaju dužni su da postupaju i prema zahtjevima izraženim pomoću znakova ili naredbi koje daje policijski službenik i kada time odstupaju od propisanih pravila saobraćaja ili značenja saobraćajnih znakova postavljenih na putu.

Član 11

Predmeti i materije koji mogu da ometaju ili ugroze bezbjednost saobraćaja ne smiju se ostavljati na putu ili bacati po putu.

Oštećena vozila ne smiju se ostavljati na putu.

Vozač je dužan da sa kolovoza ukloni predmete koji sa njegovog vozila padnu na put i predmete koje je prilikom zaustavljanja vozila stavio na put.

Vozač je dužan da, ako time ne ometa bezbjednost saobraćaja, sa kolovoza ukloni i predmete na koje naiđe u toku vožnje.

Ukoliko vozač nije u mogućnosti da postupi u skladu sa stavom 4 ovog člana, dužan je da o tome obavijesti nadležni organ, odnosno privredno društvo ili preduzetnika koje održava put.

Član 12

Vozač vozila kojim se prevoze opasne materije dužan je da noću, i danju u uslovima smanjene vidljivosti zbog magle, sniježnih padavina ili kiše ili na snijegu ili poledici na putu i dr., vozilom upravlja na način kojim ne ugrožava druge učesnike u saobraćaju i, ako je to nužno, vozilo isključi iz saobraćaja i zaustavi ga na pogodnom mjestu za parkiranje.

Član 13

Vozač je dužan da obrati pažnju na pješake koji se nalaze na kolovozu ili stupaju na kolovoz.

Kada prilazi obilježenom pješačkom prelazu, vozač mora da upravlja vozilom na način kojim ne ugrožava druge učesnike u saobraćaju i da vozi takvom brzinom da, u slučaju potrebe, može da zaustavi vozilo ispred pješačkog prelaza.

Na dijelu puta po kome se kreću djeca ili su postavljeni saobraćajni znakovi o učešću djece u saobraćaju, vozač je dužan da vozi na način kojim ne ugrožava druge učesnike u saobraćaju i da može da zaustavi vozilo u slučaju potrebe.

Član 14

Slijepo lice, kada samostalno ili sa pratiocem učestvuje u saobraćaju, treba da nosi bijeli štap kao znak raspoznavanja.

Vozilo koje je podešeno da njime upravlja lice čiji su ekstremiteti za upravljanje vozilom oštećeni ili vozilo koje služi za prevoz slijepih lica može se obilježiti posebnim znakom, koji propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

Član 15

Vozač vozila koje se kreće pored vozila javnog gradskog prevoza putnika ili pored autobusa kojim se vrši prevoz za sopstvene potrebe, zaustavljenog na stajalištu, mora da se kreće smanjenom brzinom i na takvom rastojanju da ne ugrožava lica koja u to vozilo ulaze, odnosno izlaze, a po potrebi, i da zaustavi svoje vozilo.

Lica iz stava 1 ovog člana, koja ulaze u vozilo ili po izlasku iz vozila treba da pređu preko kolovoza, dužna su da to čine na način propisan u čl. 116 i 118 ovog zakona.

Vozač mora da zaustavi svoje vozilo iza vozila iz stava 1 ovog člana kada lica, ulazeći u to vozilo, odnosno izlazeći iz tog vozila, moraju da pređu preko saobraćajne trake i biciklističke staze ili trake kojom se vozilo kreće.

Vozač vozila koje se kreće iza vozila kojim se prevoze djeca, kao i vozač vozila koji tom vozilu dolazi u susret na putu sa dvije saobraćajne trake, dužni su da se zaustave kada je vozilo kojim se prevoze djeca zaustavljeno na kolovozu, dok djeca ulaze ili izlaze iz vozila.

Ako se vozilom vrši organizovan prevoz djece, vozilo mora biti obilježeno posebnim znakom, koji propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

Za vrijeme ulaska i izlaska djece iz vozila, vozač mora uključiti sve pokazivače pravca.

Član 16

Vozač je dužan da, za vrijeme vožnje u naselju, vozilu javnog gradskog prevoza putnika ili posebno obilježenom vozilu kojim se vrši organizovani prevoz djece omogući uključivanje u saobraćaj kada to vozilo izlazi sa stajališta koje se nalazi van kolovoza, odnosno sa proširenja saobraćajne trake koje služi za stajalište.

Vozač vozila javnog gradskog prevoza putnika ili posebno obilježenog vozila kojim se vrši organizovan prevoz djece dužan je da pomoću pokazivača pravca blagovremeno najavi svoju namjeru da se uključi u saobraćaj i da to uključivanje izvrši na način kojim se ne ugrožavaju drugi učesnici u saobraćaju.

Član 17

U vozilo javnog prevoza putnika ne smiju se unositi životinje, osim pasa vodiča za slijepa lica.

Član 18

Lice koje se prevozi vozilom ne smije da ometa vozača u upravljanju vozilom, niti da utiče na vozača da upravlja vozilom na način kojim se umanjuje bezbjednost saobraćaja.

Vozač vozila na motorni pogon ne smije za vrijeme vožnje koristiti mobilni telefonski uređaj.

Član 19

Vozač motornog vozila u kome su ugrađeni sigurnosni pojasevi i lice koje se prevozi tim vozilom dužni su da koriste sigurnosne pojaseve za vrijeme dok se vozilo kreće u saobraćaju na javnom putu.

Član 20

U putničkom vozilu na prednjem sjedištu do vozača ne smije da se prevozi dijete mlađe od 12 godina života, kao ni lice koje je očigledno pod uticajem alkohola ili koje iz drugih razloga nije sposobno da upravlja svojim postupcima.

Član 21

Vozila moraju da imaju na prednjoj strani svjetlosno-signalne uređaje ili materije koje daju samo svjetlost bijele boje, a na zadnjoj strani uređaje ili materije koje daju samo svjetlost crvene boje.

Odredba stava 1 ovog člana ne odnosi se na trepćuće svjetlo na prednjoj strani posebnih motornih vozila koja prate vozila pod pratnjom i vozila sa pravom prvenstva prolaza i na svjetla za maglu.

Odredba stava 1 ovog člana, u pogledu svjetla na zadnjoj strani vozila, ne odnosi se na svjetlo za osvjetljavanje puta pri vožnji unazad, pokretno svjetlo za istraživanje (reflektor), svjetlo za osvjetljavanje registarske tablice i registarsku tablicu prevučenu bijelom reflektujućom bojom.

2. Radnje vozilom u saobraćaju

Član 22

Vozač koji namjerava da na putu izvrši neku radnju vozilom (uključivanje vozilom u saobraćaj, pomjeranje vozila udesno ili ulijevo, mijenjanje saobraćajne trake, preticanje, obilaženje, zaustavljanje, skretanje udesno ili ulijevo, polukružno okretanje, vožnja unazad, prestrojavanje i sl.), smije da otpočne takvu radnju samo ako se prethodno uvjerio da to može da učini bez opasnosti za druge učesnike u saobraćaju ili imovinu, vodeći pri tom računa o položaju vozila, pravcu i brzini kretanja.

Vozač ne smije da vrši polukružno okretanje vozila na mjestima na kojima je nedovoljna vidljivost i preglednost puta (prevoji, krivine i dr.) i na mjestima gdje je to saobraćajnim znakom zabranjeno.

Član 23

Prije vršenja radnji vozilom iz člana 22 ovog zakona, vozač je dužan da druge učesnike u saobraćaju jasno i blagovremeno obavijesti o svojoj namjeri, dajući im znak pomoću pokazivača pravca ili, ako oni ne postoje, odgovarajući znak rukom.

Vozač koji pomoću pokazivača pravca daje znak iz stava 1 ovog člana mora davati znak za svo vrijeme vršenja radnje vozilom, a po izvršenoj radnji mora prestati sa davanjem tog znaka.

Vozač nije dužan da po izvršenom preticanju drugog vozila da znak da namjerava da se vrati na saobraćajnu traku kojom se kretao prije preticanja.

3. Uključivanje vozila u saobraćaj

Član 24

Vozač se može uključiti vozilom u saobraćaj na putu sa površine na kojoj se ne vrši saobraćaj ili sa mjesta na kome je vozilo bilo zaustavljeno ili parkirano, kao i isključiti se vozilom iz saobraćaja samo ako se prethodno uvjerio da time neće ometati ostale učesnike u saobraćaju.

Vozač motornog vozila, odnosno vozila na motorni pogon, kada se uključuje u saobraćaj iz dvorišta, garaže ili sa drugih sličnih površina, kada mu je vidik zaklonjen drugim vozilom,

objektom ili predmetom ili ako je vidljivost znatno smanjena zbog vremenskih ili drugih prilika, dužan je da na mjesto na kome se uključuje u saobraćaj postavi lice koje će omogućiti bezbjedan izlazak vozila na put.

Član 25

Prije uključivanja u saobraćaj sa zemljanog puta ili sa površina na kojima se ne vrši saobraćaj, vozač je dužan da skine blato sa točkova vozila .

Vozač je dužan da ukloni blato sa kolovoza koje je nanio točkovima vozila kojim upravlja.

4. Kretanje vozila po putu

Član 26

Vozač mora za kretanje svog vozila da koristi isključivo put, odnosno kolovoz ili saobraćajnu traku, odnosno stazu namijenjenu za saobraćaj one vrste vozila kojoj njegovo vozilo pripada, osim u slučaju opasnosti.

Član 27

Vozilo se kreće desnom stranom kolovoza u smjeru kretanja.

Vozač je dužan da vozilo u kretanju drži što bliže desnoj ivici kolovoza i na tolikoj udaljenosti od nje da, s obzirom na brzinu kretanja vozila, uslove saobraćaja i stanje i karakteristike puta, ne ugrožava druge učesnike u saobraćaju i ne izlaže sebe opasnosti.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, na putu u naselju sa kolovozom na kome za saobraćaj vozila u istom smjeru postoje najmanje dvije obilježene saobraćajne trake, vozač može za kretanje svog vozila da koristi i saobraćajnu traku koja se ne nalazi uz desnu ivicu kolovoza, ako time ne ometa ostala vozila koja se kreću iza njegovog vozila.

Odredba stava 3 ovog člana ne odnosi se na vozača teretnog vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 5000 kg, vozača vozila koje na ravnom putu ne može razviti brzinu kretanja veću od 40 km/h i na vozača vozila koje se ne smatra motornim vozilom, osim na dijelu puta ispred raskrsnice ili drugog mjesta na kome vozilo skreće ulijevo.

Član 28

Na putu sa kolovozom za saobraćaj vozila u oba smjera, na kome postoje najmanje četiri saobraćajne trake, vozač ne smije vozilom da prelazi na kolovoznu traku namijenjenu za saobraćaj vozila iz suprotnog smjera.

Na putu sa kolovozom za saobraćaj vozila u oba smjera, na kome postoje tri saobraćajne trake, vozač ne smije vozilom da se kreće saobraćajnom trakom koja se nalazi uz lijevu ivicu puta u pravcu kretanja vozila.

Na putu na kome su kolovozne trake fizički odvojene vozač ne smije vozilom da se kreće kolovoznom trakom namijenjenom za saobraćaj vozila iz suprotnog smjera.

Na putu sa kolovozom za saobraćaj vozila u jednom smjeru vozač ne smije vozilom da se kreće u zabranjenom smjeru.

Član 29

Vozač koji namjerava da se kreće vozilom unazad može da izvrši tu radnju samo na kratkom dijelu puta i ako time ne ugrožava ili ne ometa druge učesnike u saobraćaju.

Kada se vozač kreće vozilom unazad dužan je da se kreće onom stranom kolovoza kojom se do tada kretao vožnjom unaprijed.

Vozač ne smije kretanjem vozila unazad da ulazi u nepreglednu raskrsnicu, niti da se kreće dijelom puta preko željezničke pruge u nivou, na prevojima i u krivinama na kojima je preglednost nedovoljna, niti da vozilom ulazi sa sporednog puta na put sa prvenstvom prolaza.

Član 30

Vozač ne smije da mijenja način upravljanja vozilom naglim smanjenjem brzine kretanja vozila, osim u slučaju neposredne opasnosti.

Vozač koji znatnije smanji brzinu kretanja vozila dužan je da to učini na način kojim neće ugroziti ili ometati druge vozače koji se vozilom kreću iza njega, kao i da te vozače o svojoj namjeri upozori uključivanjem stop svijetla ili davanjem odgovarajućeg znaka rukom, osim u slučaju neposredne opasnosti.

5. Brzina

Član 31

Vozač je dužan da brzinu kretanja vozila prilagodi okolnostima, karakteristikama i stanju puta, vidljivosti, preglednosti, atmosferskim prilikama, stanju vozila i tereta, frekvenciji saobraćaja i drugim saobraćajnim uslovima, tako da vozilo može blagovremeno da zaustavi pred svakom preprekom koju, pod datim uslovima, može da predvidi.

Vozač ne smije da smanji brzinu kretanja vozila u mjeri kojom pričinjava smetnju normalnom odvijanju saobraćaja.

Član 32

Na putu u naselju vozač ne smije vozilom da se kreće brzinom većom od 50 km/h, odnosno brzinom većom od brzine dozvoljene postavljenim saobraćajnim znakom za cijelo naselje ili njegov dio.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, na putu u naselju, čiji saobraćajno-tehnički elementi to omogućavaju, može da se saobraćajnim znakom dozvoli kretanje vozilom i brzinom većom od 50 km/h, a najviše do 80 km/h.

Na putu van naselja vozač ne smije vozilom da se kreće brzinom većom od:

- 1) 130 km/h na auto-putevima;
- 2) 100 km/h na putevima rezervisanim za saobraćaj motornih vozila;
- 3) 80 km/h na ostalim putevima.

Na putu van naselja vozač ne smije vozilom da se kreće brzinom većom od brzine određene saobraćajnim znakom postavljenim na putu.

Član 33

Brzina kretanja motornih vozila na putu, pod normalnim uslovima saobraćaja, ne smije da se ograniči saobraćajnim znakom ispod 40 km/h.

Član 34

Brzina kretanja vozila na putevima ograničava se na:

- 1) 80 km/h - za autobuse i autobuse sa lakom prikolicom, teretna vozila čija najveća dozvoljena masa nije veća od 7.500 kg i motorna vozila koja vuku prikolicu za stanovanje;
- 2) 70 km/h - za autobuse kojima se vrši organizovani prevoz djece, zglobne autobuse bez mjesta za stajanje, teretna vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 7.500 kg, teretna vozila sa priključnim vozilom i za teretna vozila koja prevoze opasne materije;
- 3) 60 km/h - za teretna vozila koja prevoze otrove;
- 4) 50 km/h - za trolejbuse i autobuse sa priključnim vozilom za prevoz lica, gradske autobuse, autobuse i trolejbuse koji, pored ugrađenih sjedišta, imaju i određena mjesta za stajanje i teretna vozila kada vrše skupni prevoz lica;
- 5) 30 km/h - za traktore;

6) 20 km/h - za turistički voz.

Kada upravljaju motornim vozilima, odnosno vozilima na motorni pogon iz stava 1 ovog člana, vozači su dužni da poštuju brzinu kretanja propisanu u stavu 1 ovog člana i na putu na kome je ovim zakonom ili postavljenim saobraćajnim znakom dozvoljena veća brzina.

Motorna vozila iz tač. 1 do 4 i priključna vozila iz tač. 2 i 4 stava 1 ovog člana, koja su registrovana u Crnoj Gori, osim vojnih vozila, moraju na lijevoj polovini zadnje strane na vidnom mjestu imati oznaku u obliku kruga žute boje, oivičenog crvenom ivicom, u kome je crnom bojom ispisan broj koji označava najveću dozvoljenu brzinu kretanja tih vozila.

6. Skretanje

Član 35

Vozač vozila koji skreće udesno dužan je da skretanje izvrši krećući se krajnjom saobraćajnom trakom koja se proteže uz desnu ivicu kolovoza, osim ako saobraćajnim znakom na putu nije drukčije određeno.

Vozač vozila koji skreće ulijevo dužan je da skretanje izvrši krećući se krajnjom lijevom saobraćajnom trakom koja se proteže uz središnju liniju i uz zamišljeni ili obilježeni luk koji spaja dvije središnje linije bočnih kolovoza, odnosno saobraćajnom trakom koja se proteže uz lijevu ivicu puta sa jednosmjernim saobraćajem, osim ako saobraćajnim znakom na putu nije drukčije određeno.

7. Prvenstvo prolaza

Član 36

Na raskrsnici ili u susretu sa drugim vozilom vozač je dužan da propusti vozilo koje nailazi sa njegove desne strane.

Vozač vozila koji na raskrsnici skreće ulijevo dužan je da propusti vozilo koje dolazeći iz suprotnog smjera na raskrsnici zadržava pravac svog kretanja ili skreće udesno, osim ako postavljenim saobraćajnim znakom nije drukčije određeno.

Izuzetno od st.1 i 2 ovog člana, vozilo koje se kreće po šinama ima prvenstvo prolaza na raskrsnici ili u susretu sa drugim vozilom, bez obzira na to sa koje mu strane ono nailazi, osim ako postavljenim saobraćajnim znakom nije drukčije određeno.

Vozač koji ulazi vozilom na put koji je saobraćajnim znakom označen kao put sa prvenstvom prolaza dužan je da propusti sva vozila koja se kreću tim putem.

Vozač je dužan da propusti sva vozila koja se kreću putem na koji ulazi i kada taj put nije saobraćajnim znakom označen kao put sa prvenstvom prolaza, ako vozilom ulazi sa zemljanog puta na put sa kolovoznim zastorom ili ako na put ulazi sa površine na kojoj se ne vrši saobraćaj.

Vozač koji pri skretanju vozila presijeca biciklističku stazu ili traku dužan je da propusti vozila koja se kreću po biciklističkoj stazi ili traci.

8. Saobraćaj na raskrsnici

Član 37

Vozač koji se približava raskrsnici dužan je da prilagodi vožnju uslovima saobraćaja na raskrsnici.

Vozač koji se približava raskrsnici dužan je da vozi brzinom da se može zaustaviti i propustiti vozila koja na raskrsnici imaju prvenstvo prolaza.

Vozač je dužan da na dovoljnoj udaljenosti pred raskrsnicom vozilom izvrši prestrojavanje i zauzme položaj na onoj saobraćajnoj traci kojom mora da prođe kroz raskrsnicu.

Član 38

Na raskrsnici ili na drugom mjestu na kojem je saobraćaj posebno regulisan uređajima za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova, svjetlosni saobraćajni znakovi imaju za učesnike u saobraćaju sljedeća značenja:

- 1) crveno svijetlo - zabrana prolaza;
- 2) zeleno svijetlo - slobodan prolaz;
- 3) žuto svijetlo - zabrana prolaza, osim za vozila koja se, u trenutku kada se žuto svijetlo pojavi, nalaze na tolikoj udaljenosti od svjetlosnog znaka da se ne mogu na bezbjedan način zaustaviti, a za ostale učesnike - zabrana prolaza, osim za pješake koji su već počeli da prelaze kolovoz.

Žuto svijetlo upaljeno istovremeno sa crvenim svijetlom je upozorenje učesnicima u saobraćaju na skori prestanak zabrane prolaza i na pojavu zelenog svijetla.

Žuto trepćuće svijetlo obavezuje sve učesnike u saobraćaju da se kreću uz povećanu opreznost.

Zeleno trepćuće svijetlo je upozorenje učesnicima u saobraćaju na skori prestanak slobodnog prolaza i na pojavu žutog, odnosno crvenog svijetla.

Član 39

Ako je uređaju za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova za regulisanje saobraćaja na raskrsnici dodat jedan ili više dopunskih znakova u obliku zelene svjetleće strelice, vozač može vozilom da prođe svjetlosni znak i da krene u pravcu označenom zelenom svjetlećom strelicom i za vrijeme dok je upaljeno crveno ili žuto svijetlo, pri čemu ne smije da ometa saobraćaj vozila koja se kreću po putu na koji ulazi i mora da propusti pješake koji prelaze preko kolovoza.

Ako zeleno svijetlo na uređaju za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova ima oblik strelice, vozač vozilom smije da se kreće samo u pravcu koji pokazuje ta strelica.

Član 40

Vozač koji je vozilom ušao u raskrsnicu na kojoj je saobraćaj regulisan uređajima za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova može da napusti raskrsnicu ne čekajući da svjetlosnim saobraćajnim znakom saobraćaj bude otvoren u pravcu kojim namjerava da produži kretanje, pod uslovom da propusti sve učesnike u saobraćaju koji se kreću pravcem u kome je saobraćaj otvoren.

Član 41

Vozač kome je svjetlosnim saobraćajnim znakom dozvoljen ulazak u raskrsnicu ne smije vozilom da uđe u raskrsnicu ako je frekvencija saobraćaja takva da se vozilom očigledno mora zaustaviti u raskrsnici i na taj način, pri promjeni svjetlosnog znaka, ometa ili onemogućava saobraćaj vozila koja dolaze sa bočnih kolovoza.

9. Mimoilaženje

Član 42

Prilikom mimoilaženja vozač je dužan da sa svoje lijeve strane ostavi dovoljno rastojanja između svog vozila i vozila sa kojim se mimoilazi, a, po potrebi, i da svoje vozilo pomjeri ka desnoj ivici kolovoza.

Ako zbog neke prepreke na putu ili zbog drugih učesnika u saobraćaju vozač ne može da postupi po odredbi stava 1 ovog člana, dužan je da uspori kretanje svog vozila i da ga, po potrebi, zaustavi da bi propustio vozilo iz suprotnog smjera.

Ako je zbog nedovoljne širine puta ili zbog neke prepreke mimoilaženje onemogućeno, vozač kojem je to, s obzirom na karakteristike i stanje puta i okolnosti saobraćaja lakše da izvede, dužan

je da se prvi zaustavi i, po potrebi, kretanjem unazad ili na drugi način, pomjeri svoje vozilo i zauzme na putu položaj koji omogućava mimoilaženje.

Kada na raskrsnici vozila dolaze iz suprotnih smjerova i skreću ulijevo, vozač mimoilazi vozilo iz suprotnog smjera na način što ga propušta sa svoje desne strane.

Član 43

Na dijelu puta sa velikim uzdužnim nagibom (planinski i dr.) na kome je mimoilaženje vozila nemoguće ili je veoma otežano, vozač vozila koje se kreće niz nagib dužan je da zaustavi svoje vozilo na pogodnom mjestu ako primijeti da mu drugo vozilo ide u susret uz nagib.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, vozač koji se kreće uz nagib dužan je da zaustavi svoje vozilo ako ispred sebe ima pogodno mjesto za zaustavljanje koje omogućava bezbjedno mimoilaženje i ako bi, u slučaju da tako ne postupi, mimoilaženje zahtijevalo kretanje unazad jednog od vozila.

Na putu iz stava 1 ovog člana, kada jedno od vozila koja se mimoilaze mora da se kreće unazad, kretaće se unazad:

- 1) svako vozilo koje se susrelo sa vozilom koje vuče priključno vozilo;
- 2) teretno vozilo koje se susrelo sa autobusom;
- 3) lako vozilo koje se susrelo sa vozilom više kategorije;
- 4) ako se mimoilaze vozila iste kategorije - vozilo koje se kreće niz nagib, osim ako je, s obzirom na uslove i položaj vozila na putu, lakše da to učini vozač vozila koje se kreće uz nagib.

10. Preticanje i obilaženje

Član 44

Preticanje i obilaženje vozač smije da vrši samo ako time ne ometa normalno kretanje vozila koja dolaze iz suprotnog smjera i ako na putu ima dovoljno prostora za bezbjedno izvođenje tih radnji.

Vozač ne smije da vrši preticanje i obilaženje kada time, s obzirom na karakteristike puta i postojeće okolnosti na putu i u saobraćaju ili s obzirom na tehnička svojstva vozila kojim upravlja, ugrožava druge učesnike u saobraćaju.

Član 45

Preticanje i obilaženje vrši se sa lijeve strane vozila.

Preticanje mora da se vrši sa desne strane ako je vozilo na kolovozu zauzelo takav položaj i njegov vozač daje takav znak da se sa sigurnošću može zaključiti da to vozilo skreće ulijevo.

Vozilo koje se kreće po šinama postavljenim na sredini kolovoza ne smije da se pretiče sa lijeve strane. To vozilo može da se pretiče sa desne strane, ako između njega i desne ivice kolovoza postoji saobraćajna traka.

Član 46

Ako se na sredini kolovoza nalazi pješačko ostrvo ili obilježen ili na drugi način označen prostor za parkiranje vozila ili neka druga površina koja nije namijenjena za saobraćaj vozila ili neki objekat ili uređaj, vozila moraju da ih obilaze sa desne strane.

Ako se površine, objekti ili uređaji iz stava 1 ovog člana nalaze na sredini puta sa jednosmjernim saobraćajem, a postavljenim saobraćajnim znakom nije drukčije određeno, oni mogu da se obilaze sa obje strane.

Član 47

Vozač kome je dat znak za preticanje sa njegove lijeve strane dužan je da pomjeri svoje vozilo ka desnoj ivici kolovoza.

Vozač ne smije da povećava brzinu kretanja svog vozila dok ga drugo vozilo pretiče.

Ako zbog nedovoljne širine kolovoza ili njegovog stanja nije moguće preticanje bez ugrožavanja bezbjednosti saobraćaja, vozač vozila koje se kreće sporije nego vozila koja se kreću neposredno iza njega dužan je da pomjeri svoje vozilo što više udesno, a ako to nije dovoljno da, čim mu to bude moguće, zaustavi svoje vozilo na pogodnom mjestu da bi propustio vozila koja se kreću brže.

Član 48

Vozač ne smije vozilom da otpočne preticanje ili obilaženje:

- 1) ako bi se za vrijeme preticanja vozilom kretao po neisprekidanoj uzdužnoj liniji koja razdvaja saobraćajne trake ili ako bi vozilom prešao preko te linije;
- 2) kolone vozila;
- 3) ako je vozač koji se kreće iza njega otpočeo preticanje;
- 4) ako je vozač koji je ispred njega na istoj saobraćajnoj traci dao znak da namjerava da pretekne ili obiđe vozilo koje je ispred njegovog vozila ili da obiđe drugu prepreku na putu;
- 5) ako saobraćajna traka kojom namjerava da izvrši preticanje nije slobodna na dovoljnom rastojanju tako da bi, vodeći računa o razlici između brzine kretanja svog vozila za vrijeme preticanja i brzine kretanja drugih učesnika u saobraćaju koje namjerava da pretekne, preticanjem ugrozio bezbjednost saobraćaja ili omeo saobraćaj iz suprotnog smjera;
- 6) ako po izvršenom preticanju ili obilaženju ne bi ponovo mogao da zauzme položaj na saobraćajnoj traci kojom se kretao prije preticanja ili obilaženja i to bez ometanja ili ugrožavanja ostalih učesnika u saobraćaju, osim kada za preticanje ili obilaženje koristi saobraćajnu traku koja je zabranjena za saobraćaj vozila iz suprotnog smjera;
- 7) saobraćajnom trakom koja je namijenjena prinudnom zaustavljanju vozila.

Vozač koji pretiče dužan je da svoje vozilo drži na potrebnom rastojanju od vozila koje pretiče, tako da ga ne ometa niti ugrožava u saobraćaju.

Član 49

Poslije preticanja ili obilaženja jednog ili više vozila vozač je dužan, čim bude moguće da to učini bez ometanja ili ugrožavanja ostalih učesnika u saobraćaju, da vozilom ponovo zauzme položaj na saobraćajnoj traci kojom se kretao prije preticanja, odnosno obilaženja.

Član 50

Na kolovozu na kome se saobraćaj vrši u dva smjera vozač ne smije vozilom da pretiče drugo vozilo u tunelu, ispred vrha prevoja puta ili u krivini kada je preglednost puta nedovoljna, osim ako na tim mjestima postoji više saobraćajnih traka obilježених uzdužnim oznakama na kolovozu i namijenjenih isključivo za kretanje vozila u pravcu kretanja njegovog vozila.

Član 51

Vozač ne smije da pretiče drugo vozilo, osim bicikla, bicikla sa motorom i motocikla bez bočne prikolice, neposredno ispred raskrsnice ili na raskrsnici koja nije sa kružnim tokom saobraćaja ili neposredno ispred i na prelazu puta preko tramvajske ili željezničke pruge u nivou bez branika ili polubranika.

Neposredno ispred raskrsnice i na raskrsnici vozač smije da pretiče:

- 1) vozilo koje skreće ulijevo, a pretiče se sa desne strane (član 45 stav 2);
- 2) vozilo koje skreće udesno, ali da pri tom svojim vozilom ne prelazi na dio kolovoza namijenjen za saobraćaj vozila iz suprotnog smjera;

3) vozilo koje se kreće na putu sa prvenstvom prolaza, kao i kada je saobraćaj na raskrsnici regulisan svjetlosnim saobraćajnim znakovima ili znacima koje daje policijski službenik. Neposredno ispred i na prelazu puta preko željezničke ili tramvajske pruge u istom nivou bez branika ili polubranika vozač smije da pretiče drugo vozilo kada je saobraćaj na takvom prelazu regulisan uređajima za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova na raskrsnici.

Član 52

Vozač ne smije da pretiče drugo vozilo koje se približava obilježenom pješачkom prelazu ili koje prelazi pješачki prelaz ili koje je stalo radi propuštanja pješaka na tom prelazu.

Član 53

Na putu na kome postoje najmanje dvije saobraćajne trake namijenjene za saobraćaj vozila u istom smjeru i na kome su kolone vozila, vozač vozila koje se ne nalazi na krajnjoj desnoj saobraćajnoj traci može da napusti traku na kojoj se nalazi samo radi skretanja ulijevo ili udesno ili radi parkiranja vozila.

Na putevima i pod uslovom iz stava 1 ovog člana brže kretanje vozila na jednoj traci od kretanja na drugoj traci ne smatra se preticanjem.

Ne smatra se preticanjem ni prolaženjem sa desne strane vozila koje, u smislu člana 27 stav 3 ovog zakona, ne koristi za svoje kretanje saobraćajnu traku uz desnu ivicu kolovoza.

11. Zvučni i svjetlosni znaci upozorenja

Član 54

Vozač je dužan da upotrijebi zvučni znak upozorenja kada to zahtijevaju razlozi bezbjednosti saobraćaja, a naročito:

- 1) na putu van naselja radi upozorenja drugom učesniku u saobraćaju da ga želi preteći ili obići, ako bi, kada taj znak ne bi bio dat, postojala opasnost od saobraćajne nezgode;
- 2) ako se pored kolovoza nalaze djeca koja ne obraćaju pažnju na kretanje vozila;
- 3) na putu van naselja prije ulaska u nepreglednu i uzanu krivinu ili prije dolaska na prevođ gdje je mimoilaženje otežano.

Vozač je dužan da davanje zvučnog znaka upozorenja svede na neophodnu mjeru.

Član 55

Vozač noću može, umjesto zvučnog znaka upozorenja, da upotrijebi svjetlosni znak upozorenja. Taj znak vozač može da upotrijebi i u naselju prilikom preticanja drugog vozila.

Svjetlosni znak upozorenja vozač može da upotrijebi i danju, ako takav način upozorenja drugim učesnicima u saobraćaju više odgovara uslovima na putu.

Svjetlosni znak upozorenja daje se kratkim uzastopnim paljenjem velikih svijetala ili uzastopnim paljenjem oborenih svijetala za osvjtljavanje puta ili naizmjeničnim paljenjem u kratkim razmacima velikih i oborenih svijetala, vodeći računa da se time ne zasljepljuju vozači koji dolaze iz suprotnog smjera.

12. Zaustavljanje i parkiranje

Član 56

Vozač ne smije da zaustavi ili parkira vozilo na mjestu na kome bi ono ugrožavalo bezbjednost drugih učesnika u saobraćaju ili predstavljalo smetnju za normalno odvijanje saobraćaja ili kretanje pješaka.

Vozač invalid kojem su oštećeni donji ekstremiteti ili vozač vozila koje služi za prevoz slijepih lica, može da zaustavi ili parkira vozilo i na mjestima na kojima je to, po ovom zakonu

zabranjeno, osim u slučajevima predviđenim stavom 1 ovog člana, kao i da je njegovo vozilo obilježeno posebnim znakom.

Na putu, mjestu, odnosno prostoru namijenjenom za zaustavljanje i parkiranje vozila ne smiju se ostavljati vozila koja se ne upotrebljavaju u saobraćaju zbog dotrajalosti (neregistrovana i sl.), kao i drugi predmeti kojima se ometa odvijanje saobraćaja i ugrožava životna sredina.

Trotoar se ne smije zauzimati za bilo koje druge namjene, osim za kretanje pješaka.

Izuzetno od stava 4 ovog člana, nadležni organ može odobriti zauzimanje dijela trotoara u druge svrhe, pod uslovom da se time ne smanjuje preglednost puta i da je za nesmetan prolaz pješaka ostavljena površina širine 1,60 m.

Član 57

Na javnom putu van naselja vozač je dužan da, uvijek kada za to postoji mogućnost, zaustavi ili parkira vozilo van kolovoza.

Vozač koji je zbog neispravnosti na vozilu, saobraćajne nezgode ili drugog opravdanog razloga prinuđen da vozilo zaustavi na kolovozu dužan je da preduzme sve mjere da zaustavljenim vozilom ne dovede u opasnost druga vozila i da ga što prije ukloni sa kolovoza.

Ako je vozač zbog neispravnosti na vozilu, saobraćajne nezgode ili iz drugog opravdanog razloga prinuđen da vozilo zaustavi na šinama dužan je da ga sa šina odmah ukloni, a ako to nije moguće, dužan je da odmah preduzme potrebne mjere da lica koja upravljaju vozilima koja se kreću po šinama na vrijeme budu upozorena na opasnost.

Član 58

Vozač koji zaustavlja ili parkira vozilo na javnom putu dužan je da ga zaustavi, odnosno parkira pored kolovoza, neposredno uz desnu ivicu kolovoza, a na javnom putu na kome se saobraćaj odvija samo u jednom smjeru može da ga zaustavi, odnosno parkira uz desnu ili lijevu ivicu kolovoza.

Ako se uz desnu ivicu kolovoza nalaze tramvajske ili druge šine, vozač može da zaustavi ili parkira vozilo uz lijevu ivicu kolovoza.

Vozač može da zaustavi ili parkira vozilo na mjestima koja se nalaze na sredini kolovoza, samo ako su ta mjesta obilježena odgovarajućim saobraćajnim znakom ili oznakom na kolovozu.

Član 59

Na zaustavljenom ili parkiranom vozilu ne smiju da se otvaraju vrata, ako se time ometa kretanje drugih učesnika u saobraćaju ili ako se ugrožava bezbjednost saobraćaja.

Član 60

Vozač ne smije da zaustavi ili parkira vozilo:

- 1) na obilježenom pješačkom prelazu i na udaljenosti manjoj od 5 m od tog prelaza, kao i na prelazu biciklističke staze preko kolovoza;
- 2) na prelazu puta preko željezničke ili tramvajske pruge u istom nivou;
- 3) na željezničkoj ili tramvajskoj pruzi ili u blizini tih pruga, ako se time sprječava saobraćaj vozila koja se kreću po šinama;
- 4) na raskrsnici i na udaljenosti manjoj od 5 m od najbliže ivice poprečnog kolovoza;
- 5) u tunelima, na mostovima, u podvožnjacima i na nadvožnjacima, kao i na djelovima puta ispod mostova ili nadvožnjaka;
- 6) na dijelu puta u blizini vrha prevoja ili u krivini gdje je preglednost puta nedovoljna ili gdje se obilaženje vozila ne može izvršiti bez opasnosti;
- 7) na dijelu javnog puta gdje bi širina slobodnog prolaza od zaustavljenog ili parkirano vozila do neisprekidane uzdužne linije na kolovozu ili do suprotne ivice kolovoza ili do neke prepreke na putu bila manja od 3 m;

- 8) na mjestu na kome bi vozilo zaklanjalo postavljeni saobraćajni znak ili uređaj za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova;
- 9) na biciklističkoj stazi, odnosno traci;
- 10) na dijelu kolovoza koji je kao stajalište za vozila javnog saobraćaja obilježen oznakama na kolovozu, odnosno na izgrađenom autobuskom stajalištu pored javnog puta, osim za vozila javnog prevoza putnika;
- 11) na putu na kome su kolovozne trake fizički odvojene, osim ako je to dozvoljeno odgovarajućim saobraćajnim znakom.

Član 61

Osim u slučajevima iz člana 60 ovog zakona, vozač ne smije da parkira vozilo ni:

- 1) na dijelu puta ispred prelaza puta preko željezničke ili tramvajske pruge u istom nivou i to na udaljenosti manjoj od 15 m od tih prelaza;
- 2) na udaljenosti manjoj od 15 m ispred i iza znaka kojim je obilježeno stajalište za vozila javnog prevoza;
- 3) ispred ulaza u zgradu, dvorište ili garažu, kao i iznad priključka na vodovodnu mrežu i ulaza u kanalizaciju ili drugu mrežu komunalnih službi;
- 4) na mjestu na kome bi parkirano vozilo onemogućilo pristup drugom vozilu radi parkiranja ili izlazak nekom već parkiranim vozilu;
- 5) na trotoaru, odnosno pješačkoj stazi, ako to nije izričito regulisano saobraćajnim znakom.

Ako je parkiranje dozvoljeno, mora se ostaviti najmanje 1,6 m širine na površini za kretanje pješaka, s tim da ta površina ne može biti uz ivicu kolovoza.

Član 62

Vozač je dužan da motorno vozilo, traktor ili priključno vozilo, osim motocikla bez bočne prikolice, koje je zaustavljeno na kolovozu obilježi sigurnosnim trouglom, i to:

- 1) kada je bio prinuđen da svoje vozilo zaustavi na mjestu ili dijelu puta iz čl. 60 i 61 ovog zakona;
- 2) kada je vozilo zaustavljeno na kolovozu na takvom mjestu da vozači vozila koja nailaze istim smjerom ne mogu ili teško mogu blagovremeno da ga uoče;
- 3) noću i danju u slučaju smanjene vidljivosti na auto-putu i putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila, kao i na dijelu puta koji nije dovoljno pregledan.

Znak iz stava 1 ovog člana postavlja se na kolovoz iza zaustavljenog vozila, u vertikalnom položaju i na dovoljnoj udaljenosti koja na putu van naselja ne može biti manja od 50 m, tako da vozači motornih vozila koja nailaze iz smjera na kome je znak postavljen mogu blagovremeno da zaustave svoja vozila, odnosno da bezbjedno izvrše obilaženje zaustavljenog vozila.

Kada je na putu zaustavljena kolona motornih vozila, znak se postavlja na način iz stava 2 ovog člana, s tim što se umjesto jednog znaka postavljaju na kolovoz dva znaka, jedan pored drugog.

Ako je u motorno vozilo ugrađen uređaj za istovremeno uključivanje svih pokazivača pravca, u slučaju iz stava 1 ovog člana taj uređaj mora biti uključen.

Član 63

Vozač koji ostavlja vozilo na putu, prije nego što napusti vozilo, dužan je da preduzme potrebne radnje kojima se sprječava da se vozilo samo pokrene sa mjesta na kome je ostavljeno, a naročito:

- 1) da prekine rad motora;
- 2) da stavi ručicu mjenjača u odgovarajući stepen prenosa i po potrebi aktivira parkirnu kočnicu;
- 3) ako je vozilo ostavljeno na putu sa uzdužnim nagibom - da okrene prednje točkove prema ivičnjaku trotoara ili kolovoza ako se vozilo ostavlja na nizbrdici, odnosno da okrene prednje točkove prema sredini kolovoza ako se vozilo ostavlja na uzbrdici;

- 4) da stavi klinaste podmetače pod odgovarajuće točkove vozila ako je na putu sa uzdužnim nagibom ostavljeno vozilo koje po propisima mora imati podmetače;
- 5) da zaključa brave.

Član 64

Policijski službenik naređiće da se vozilo premjesti na drugo mjesto ako je parkirano na mjestima iz čl. 60 i 61 ovog zakona.

Policijski službenik naređiće da se vozilo premjesti na drugo mjesto i u svim drugim slučajevima kada je parkirano na mjestu na kome ugrožava bezbjednost saobraćaja ili ometa normalni tok saobraćaja, kada ugrožava životnu sredinu, kao i dotrajala, oštećena i napuštena vozila.

Član 65

Ako vozač ili vlasnik parkiranog vozila iz čl. 60, 61 i 64 stav 2, kao i vozač vozila iz člana 288 stav 3 ovog zakona nije prisutan ili odbije da postupi po naređenju policijskog službenika, premještanje vozila na drugo mjesto izvršiće se specijalnim motornim vozilom "pauk" ili na drugi način.

Troškove premještanja vozila iz čl. 60, 61 i 64 stav 2 i člana 288 stav 3 ovog zakona, snosi vlasnik, odnosno korisnik vozila.

Član 66

Premještanje vozila iz čl. 60, 61 i 64 stav 2 i člana 288 stav 3 ovog zakona, vrši nadležni organ.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, premještanje vozila može obavljati jedinica lokalne samouprave, privredno društvo ili preduzetnik koga ovlasti nadležni organ.

Bliže propise o načinu premještanja vozila iz čl. 60, 61 i 64 stav 2 i člana 288 stav 3 ovog zakona, visini troškova iz člana 65 stav 2 ovog zakona, kao i o uslovima koje treba da ispunjavaju privredna društva i preduzetnici iz stava 2 ovog člana donosi Ministarstvo.

13. Presijecanje kolone pješaka

Član 67

Vozač ne smije vozilom da presijeca kolonu djece, vojnika, pogrebnu povorku i svaku drugu organizovanu povorku građana koja se kreće po kolovozu.

14. Vučenje vozila

Član 68

U saobraćaju na javnom putu, vozilu na motorni pogon mogu da budu pridodata najviše dva priključna vozila za prevoz tereta, odnosno jedno priključno vozilo za prevoz lica, a na auto-putu i putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila samo jedno priključno vozilo.

Vozilom na motorni pogon smije da se vuče samo priključno vozilo koje bitno ne umanjuje njegovu stabilnost.

Član 69

Vozilom na motorni pogon smije da se vuče drugo vozilo na motorni pogon koje, zbog neispravnosti ili nedostatka pojedinih djelova, ne može samo da se kreće.

Vozilom na motorni pogon ne smije da se vuče motocikl bez bočne prikolice ili drugo vozilo na dva točka.

Član 70

Za vrijeme vučenja vozila iz člana 69 stav 1 ovog zakona, oba vozila moraju biti označena sigurnosnim trouglom. Na motorno vozilo koje vuče drugo vozilo sigurnosni trougao se postavlja sa prednje, a na vučeno vozilo sa zadnje strane.

Član 71

Vozilo na motorni pogon smije da se vuče noću, i danju u slučaju smanjene vidljivosti, samo ako na svojoj zadnjoj strani ima upaljena crvena svjetla za označavanje vozila ili ako ga vuče motorno vozilo koje ima i pri vučenju koristi žuto rotaciono svjetlo.

Član 72

Vozilo na motorni pogon na putu može da se vuče pomoću užeta, krute veze (rude) i oslanjanjem ili vješanjem vozila o vučno vozilo.

Pomoću užeta ne smije da se vuče vozilo na motorni pogon na kome su neispravni uređaji za upravljanje ili uređaji za zaustavljanje, niti teretno vozilo ili autobus, niti motorno vozilo za prevoz opasnih materija.

Krutom vezom ne smije da se vuče vozilo na motorni pogon koje nema ispravan uređaj za upravljanje, niti vozilo na motorni pogon teže od vučnog vozila ako mu je neispravna radna kočnica.

Član 73

Ako se vozilo na motorni pogon vuče pomoću užeta ili krute veze, lice koje upravlja vučenim vozilom mora da ima odgovarajuću dozvolu za upravljanje vozilom one kategorije kojoj pripada vozilo koje se vuče.

Član 74

Vučenje natovarenog teretnog vozila sa priključnim vozilom ili bez priključnog vozila, odnosno traktora sa priključnim vozilom dozvoljeno je samo do prvog mjesta pogodnog za pretovar tereta, a izuzetno i do prvog mjesta na kome se može otkloniti neispravnost na vozilu.

Član 75

Odstojanje između vučnog i vučenog vozila na motorni pogon, ako se vuče užetom, mora da iznosi 3 do 5 m, a ako se vuče pomoću krute veze, može da iznosi i manje od 3 m.

Član 76

Vozilo na motorni pogon koje na putu vuče neispravno vozilo na motorni pogon ne smije se kretati brzinom većom od 40 km/h.

Vučenim vozilom zabranjen je prevoz lica.

15. Upotreba svjetala u saobraćaju

Član 77

Na vozilu u saobraćaju na putu noću, i danju u slučaju smanjene vidljivosti moraju da budu upaljena svjetla, i to na:

- 1) vozilu na motorni pogon, osim na biciklu sa motorom i na motociklu bez bočne prikolice - najmanje dva bijela svjetla na prednjoj strani i paran broj crvenih svjetala na zadnjoj strani;
- 2) biciklu sa motorom i na motociklu bez bočne prikolice - najmanje jedno bijelo svjetlo na prednjoj strani i najmanje jedno crveno svjetlo na zadnjoj strani;
- 3) biciklu - jedno bijelo svjetlo na prednjoj strani i jedno crveno svjetlo na zadnjoj strani;

- 4) zaprežnom vozilu - najmanje jedno bijelo svjetlo na prednjoj strani i najmanje jedno crveno svjetlo na zadnjoj strani ili samo jedna svjetiljka koja je izrađena tako da se sa prednje strane vozila vidi bijelo svjetlo, a sa zadnje strane vozila crveno svjetlo.

Ako se na zaprežnom vozilu jedno svjetlo nalazi na prednjoj strani, a drugo na zadnjoj strani, ta svjetla moraju biti postavljena na uzdužnoj osi vozila ili na njegovoj lijevoj strani, a ako se na zaprežnom vozilu nalazi samo jedna svjetiljka ona mora biti postavljena na lijevoj strani vozila.

Bicikl i zaprežno vozilo, pored svjetla propisanih u stavu 1 tač. 3 i 4 ovog člana, moraju da imaju:

- bicikl - jedan katadiopter crvene boje na zadnjoj strani i po jedan katadiopter žute ili narandžaste boje na svakoj strani pedale;
- zaprežno vozilo - dva katadioptera crvene boje simetrično postavljena na zadnjoj strani vozila.

Kada vozilo na motorni pogon vuče jedno ili dva priključna vozila, na zadnjoj strani posljednjeg priključnog vozila moraju da budu upaljena najmanje dva crvena svjetla, a ako širina priključnog vozila iznosi više od 1,60 m, na prednjoj strani prvog priključnog vozila moraju biti upaljena dva bijela svjetla.

Na motociklu, za vrijeme vožnje na putu van naseljenog mjesta, moraju biti upaljena oborena svjetla.

Član 78

Izuzetno od člana 77 ovog zakona, ne mora da ima upaljena svjetla:

- 1) vozilo koje je zaustavljeno ili parkirano na osvijetljenom dijelu puta, tako da se jasno vidi sa dovoljne udaljenosti;
- 2) vozilo koje je zaustavljeno ili parkirano na posebno određenim mjestima na kolovozu ili van njega ili na ulicama sa slabijim saobraćajem;
- 3) bicikl, bicikl sa motorom i motocikl bez bočne prikolice koji nema akumulator, kada su zaustavljeni ili parkirani u naselju uz samu ivicu kolovoza.

Vozilo na motorni pogon čija dužina nije veća od 7 m, a širina od 2 m i kome nije pridodato priključno vozilo može da ima, kada je zaustavljeno ili parkirano na ulici u naselju, umjesto svjetala iz člana 77 stav 1 tačka 1 ovog zakona, upaljeno samo jedno svjetlo koje se sa prednje strane vidi kao bijelo svjetlo, a sa zadnje strane kao crveno svjetlo i koje je postavljeno na strani suprotnoj od ivice kolovoza uz koju je vozilo zaustavljeno ili parkirano.

Član 79

Upaljena svjetla moraju da nose noću, i danju u slučaju smanjene vidljivosti, kada se kreću po kolovozu:

- 1) grupa pješaka u organizovanoj koloni ili povorci - najmanje jedno bijelo ili žuto svjetlo na čelu kolone, odnosno povorke i najmanje jedno crveno svjetlo na njenom začelju;
- 2) vođači teglećih, tovarnih i jahaćih životinja i goniči stoke - najmanje jedno bijelo ili žuto svjetlo naprijed i najmanje jedno crveno svjetlo pozadi.

Umjesto svjetala iz stava 1 ovog člana mogu da se upotrebljavaju reflektujuće oznake odgovarajuće boje.

Član 80

Za osvijetljavanje puta vozač vozila na motorni pogon noću, po pravilu, upotrebljava velika svjetla.

Vozač vozila na motorni pogon dužan je da umjesto velikih svjetala za osvijetljavanje puta upotrebljava oborena svjetla:

- 1) prije mimoilaženja sa drugim vozilom na udaljenosti sa koje ocijeni da svjetlom svog vozila zasljepljuje vozača vozila koje mu dolazi u susret, a pri mimoilaženju sa drugim

vozilom - kada vozač tog vozila pređe na oborena svjetla ili kada naizmjeničnim paljenjem ili gašenjem svjetala upozorava da mu velika svjetla smetaju, a obavezno na udaljenosti manjoj od 200 m;

- 2) za vrijeme kretanja za drugim vozilom na kratkom odstojanju u takvom položaju da velikim svjetlima svog vozila zaslepljuje vozača vozila ispred sebe;
- 3) za vrijeme dok vozilom prolazi pored organizovane kolone ili povorke pješaka;
- 4) kada se kreće putem koji se pruža neposredno pored plovnog puta ili pored željezničke ili tramvajske pruge - u susretu sa plovilom, odnosno sa vozilom koje se kreće po šinama, a koje nailazi iz suprotnog smjera.

Vozač vozila na motorni pogon mora danju, za vrijeme vožnje na putu, da ima na vozilu upaljena oborena svjetla za osvjetljavanje puta.

Član 81

Svjetla za označavanje vozila na motorni pogon upotrebljavaju se noću, i danju u slučaju smanjene vidljivosti kada je vozilo zaustavljeno ili parkirano na putu.

Svjetla za označavanje vozila na motorni pogon moraju biti upaljena za vrijeme dok su upaljena bilo koja svjetla za osvjetljavanje puta ili posebna svjetla za maglu.

Član 82

Po magli, vozač vozila na motorni pogon mora na vozilu da ima upaljena oborena svjetla za osvjetljavanje puta ili svjetla za maglu ili oba svjetla istovremeno.

Svjetla za maglu upotrebljavaju se samo po magli ili u slučaju smanjene vidljivosti.

Svjetla za maglu koja se nalaze na prednjoj strani vozila mogu biti bijele ili žute boje, a na zadnjoj strani crvene boje.

16. Odstojanje između vozila

Član 83

Vozač je dužan da drži potrebno odstojanje kada se kreće iza drugog vozila, tako da, s obzirom na brzinu kretanja vozila i druge okolnosti saobraćaja, može bezbjedno da zaustavi vozilo u slučaju da vozilo ispred njega naglo preduzme radnju kočenja.

Član 84

Kada se na javnom putu van naselja, koji ima samo po jednu saobraćajnu traku namijenjenu za saobraćaj vozila u jednom smjeru, kreću jedno za drugim vozila na motorni pogon čija je najveća dozvoljena masa veća od 5.000 kg ili čija je dužina veća od 7 m, vozači su dužni da između svakog od tih vozila drže odstojanje od najmanje 100 m.

Odredba stava 1 ovog člana, ne odnosi se na dio puta na kome je preticanje zabranjeno.

17. Saobraćaj tramvaja i drugih vozila na šinama

Član 85

Odredbe čl. 10 do 82 ovog zakona shodno se primjenjuju i na saobraćaj tramvaja i drugih vozila koja se na putu kreću po šinama, osim ako to ne isključuju konstrukcione osobine tih vozila ili način njihovog kretanja.

18. Saobraćaj radnih mašina i motokultivatora sa priključcima

Član 86

Radna mašina i motokultivator smiju u saobraćaju na putu da vuku samo one priključke koji služe njihovoj namjeni.

Noću, i danju u uslovima smanjene vidljivosti radna mašina i motokultivator u saobraćaju na putu moraju imati na prednjoj strani upaljena oborena svjetla za osvijetljavanje puta, a na zadnjoj strani poziciona svjetla i katadiopter.

Radna mašina i motokultivator koji se na ravnom putu mogu kretati brzinom većom od 20 km/h mora da imaju stop svjetla.

Svjetla za osvijetljavanje puta, poziciona svjetla, katadiopteri i stop svjetla iz st. 2 i 3 ovog člana moraju da odgovaraju propisima za motorna i priključna vozila i moraju biti postavljena prema tim propisima.

Ako radna mašina i motokultivator nemaju svjetlosne signalne uređaje za davanje svjetlosnih znakova (stop svjetla i pokazivače pravca), vozač, odnosno pratilac dužan je da o promjeni pravca kretanja vozila blagovremeno da znak rukom.

Član 87

Radna mašina i motokultivator sa priključnim vozilom moraju u saobraćaju na putu da imaju ispravne uređaje za upravljanje koji odgovaraju propisima i normativima za takve uređaje na motornim i priključnim vozilima.

Radna mašina i motokultivator sa priključnim vozilom u saobraćaju na putu moraju da imaju uređaje za zaustavljanje utvrđene prema propisima i normativima za motorna i priključna vozila.

Efikasnost djelovanja uređaja iz stava 2 ovog člana mora biti, i to: radne kočnice najmanje 25%, a pomoćne kočnice najmanje 15% od propisanog koeficijenta kočenja.

Član 88

Na radnoj mašini ili priključku za vrijeme vožnje mogu se nalaziti samo vozač ili pratilac.

Radna mašina koja prelazi granice dozvoljenih dimenzija, ukupne težine ili osovinskog opterećenja može se kretati u saobraćaju na putu samo uz posebnu dozvolu za vanredni prevoz.

Član 89

Na motokultivatoru se za vrijeme vožnje može nalaziti samo vozač.

Priključnim vozilom koje vuče motokultivator u saobraćaju na putu dozvoljen je prevoz najviše tri lica koja utovaraju ili istovaraju teret ili obavljaju poljoprivredne radove.

Prevoz lica, u smislu stava 2 ovog člana, može se vršiti samo ako motokultivatorom u saobraćaju na putu upravlja lice koje ima važeću vozačku dozvolu ili potvrdu o poznavanju saobraćajnih propisa.

19. Saobraćaj bicikala, bicikala sa motorom i motocikala

Član 90

Na magistralnim i regionalnim putevima zabranjena je vožnja bicikla djeci mlađoj od 16 godina života.

Djeca koja su saobraćajnim vaspitanjem u školama i drugim ustanovama za vaspitavanje i obrazovanje osposobljena za vožnju bicikla i o tome im je izdata potvrda mogu na lokalnim putevima samostalno upravljati biciklom, ako nijesu mlađa od 14 godina života.

Biciklom u saobraćaju na lokalnim putevima mogu upravljati i djeca sa navršениh 11 godina života, ako ih prati lice koje je starije od 18 godina života.

Član 91

Vozač bicikla i vozač bicikla sa motorom dužni su da se kreću što bliže desnoj ivici kolovoza, a ako postoji biciklistička staza ili traka po biciklističkoj stazi, odnosno traci.

Ako se dva ili više vozača bicikla ili bicikla sa motorom kreću u grupi, dužni su da se kreću jedan za drugim.

Ako na putu postoji posebno uređena biciklistička staza, vozač bicikla i vozač bicikla sa motorom moraju se kretati desnom biciklističkom stazom u odnosu na smjer kretanja saobraćaja.

Na biciklističkim stazama uređenim i obilježenim za saobraćaj bicikala i bicikala sa motorom u oba smjera vozila se moraju kretati desnom stranom u smjeru kretanja vozila.

Vozač bicikla i vozač bicikla sa motorom mogu se kretati samo po saobraćajnim površinama po kojima je kretanje takvim vozilima dozvoljeno.

Član 92

Vozač bicikla, bicikla sa motorom i motocikla mora da upravlja vozilom na način kojim se ne umanjuje stabilnost vozila i ne ometaju drugi učesnici u saobraćaju, a naročito ne smije da skida ruke sa upravljača, da se pridržava za drugo vozilo, da prevozi, vuče ili gura predmete koji mogu da ga ometaju u upravljanju vozilom ili da ugrožava druge učesnike u saobraćaju.

Član 93

Vozač bicikla, bicikla sa motorom i motocikla može da prevozi druga lica samo ako na vozilu postoje posebna sjedišta, a vozač motocikla i u bočnoj prikolici.

Član 94

Vozač bicikla sa motorom ili motocikla i lica koja se prevoze na tom vozilu moraju nositi zaštitnu kacigu za vrijeme vožnje na putu.

Član 95

Vozač bicikla i bicikla sa motorom smije da prevozi dijete do sedam godina života, ako na vozilu postoji posebno ugrađeno sjedište ispred vozača.

Vozač motocikla smije da prevozi lice starije od sedam godina života samo na sjedištu namijenjenom za prevoz lica, i to tako da to lice opkorači vozilo.

Vozač motocikla ne smije da prevozi lice koje je pod uticajem alkohola ili lice koje nije uračunljivo.

Član 96

Bicikl, bicikl sa motorom i motocikl u saobraćaju na putu mogu imati prikolicu sa dva točka priključenu tako da je obezbijedena stabilnost vozila. Prikolica ne smije biti šira od 0,80 m, a na zadnjoj lijevoj strani mora imati trouglasti katadiopter.

Član 97

U prikolici iz člana 96 ovog zakona, kao i u tovarnom sanduku bicikla, bicikla sa motorom i motocikla, ne smiju se prevoziti lica.

Član 98

Na magistralnim i regionalnim putevima zabranjena je obuka za vožnju bicikla i bicikla sa motorom.

Član 99

Prilikom kretanja po biciklističkoj stazi, odnosno traci, bicikl i bicikl sa motorom ne smiju se kretati brzinom većom od 35 km/h.

20. Saobraćaj zaprežnih vozila i gonjenje stoke

Član 100

Vozač zaprežnog vozila je dužan da u saobraćaju na putu zaprežnim vozilom upravlja iz vozila ili da vodi upregnutu stoku ili da ide pored nje.

Vozač zaprežnog vozila dužan je da vodi upregnutu stoku pri prelasku preko magistralnog puta rezevisanog za saobraćaj motornih vozila i na prelazu puta preko željezničke pruge u nivou bez branika ili polubranika.

Član 101

Vozač zaprežnog vozila mora da upravlja vozilom dok se vozilo kreće po putu i dužan je da vozilo drži što bliže desnoj ivici kolovoza.

Zaprežno vozilo ne smije da se ostavlja na putu bez nadzora vozača ili drugog lica.

Član 102

Zaprežno vozilo koje se kreće iza drugog zaprežnog vozila mora se kretati iza tog vozila na odstojanju od najmanje 50 m, da bi se omogućilo preticanje bržim vozilima.

Član 103

Lica koja se prevoze zaprežnim vozilom na putu ne smiju stajati u vozilu, sjedjeti na stranicama vozila niti se nalaziti na rudi za vrijeme kretanja vozila.

Član 104

Za zaprežno vozilo koje se kreće na putu može biti privezano jedno grlo stoke, i to sa desne strane zadnjeg dijela vozila.

Član 105

Stoka ne smije da se ostavlja na putu bez nadzora goniča stoke, odnosno vodiča. Na javnim putevima stoka ne smije da se hrani, zadržava ili prikuplja.

Gonič stoke, odnosno vodič mora da drži stoku koja se kreće po javnom putu što je moguće bliže desnoj ivici puta, tako da lijeva polovina kolovoza bude slobodna za saobraćaj.

Stoku po putu ne smije da goni ili vodi lice koje, s obzirom na uzrast i sposobnost, ne može da nadzire i preduzima potrebne radnje da se izbjegne opasnost.

Član 106

Zabranjeno je gonjenje stoke na magistralnim putevima.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, za vrijeme sezonske seobe stoke može se dozvoliti gonjenje stoke u stadu ili krdu na magistralnom putu, s tim što se moraju preduzeti potrebne mjere bezbjednosti.

Vodič stoke smije da vodi najviše dva vezana grla stoke na magistralnom putu, krećući se krajnjom desnom stranom kolovoza.

Član 107

Na regionalnim i lokalnim putevima gonjenje stoke u stadu ili krdu mora nadzirati dovoljan broj goniča, koji su dužni da stado ili krdo nadziru tako da se ne ugrožava i u što manjoj mjeri ometa saobraćaj.

Veći broj stoke na javnom putu goniči moraju goniti u grupama koje ne smiju biti duže od 50 m, a između njih mora biti odstojanje najmanje 50 m.

Član 108

Preko puta na kome nema izgrađenih ili određenih prelaza stoka se smije goniti ili voditi samo na preglednom dijelu puta.

Prelaženje stoke u stadu ili krdu preko magistralnog ili regionalnog puta moraju obezbjeđivati najmanje dva goniča koji se nalaze sa jedne i sa druge strane prelaza.

Kada se stoka goni noću u stadu ili krdu, na početku i na kraju stada, odnosno krda mora se nalaziti po jedan gonič, koji je dužan da nosi upaljeno svjetlo vidljivo za druge učesnike u saobraćaju koji mu dolaze u susret, odnosno koji se kreću iza njega, na udaljenosti najmanje od 150 m.

21. Kretanje pješaka

Član 109

Pješak ne smije, po pravilu, da se kreće i zadržava na kolovozu.

Ako se pješak kreće po kolovozu, mora se kretati što bliže ivici kolovoza na način kojim ne ometa ili ne sprječava saobraćaj vozila.

Član 110

Na putu koji ima trotoar ili drugu površinu namijenjenu za kretanje pješaka, odnosno površinu pored kolovoza pogodnu za kretanje pješaka, pješak je dužan da se kreće tim površinama.

Član 111

Pješaci mogu koristiti za kretanje kolovoz u širini najviše do jednog metra, računajući od ivice kolovoza, ako za njihovo kretanje ne postoje posebno izgrađene površine.

Član 112

Prije stupanja na kolovoz, radi obilaženja neke prepreke na trotoaru, pješak je dužan da obrati pažnju na udaljenost i brzinu kretanja vozila koje mu se približava kako bi mogao ocijeniti da li stupanjem na kolovoz ugrožava bezbjednost saobraćaja.

Član 113

Pješaci su dužni da se kreću po kolovozu jedan iza drugog, ako to nalažu razlozi bezbjednosti saobraćaja, a naročito u slučaju slabe preglednosti puta, smanjene vidljivosti ili izražene frekvencije saobraćaja.

Član 114

Pješak koji se kreće po kolovozu na javnom putu van naselja dužan je da se kreće uz lijevu ivicu kolovoza u pravcu kretanja.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, pješak može da se kreće uz desnu ivicu kolovoza samo kada je takvo kretanje za njega sigurnije (nepregledna krivina, provalija, usjek, odron i sl.).

Pješak koji gura ručna kolica, bicikl, bicikl sa motorom ili motocikl, lica koja se kreću pomoću pokretnih kolica za lica sa invaliditetom, kao i organizovana kolona pješaka, moraju se kretati uz desnu ivicu kolovoza u pravcu kretanja.

Član 115

Kolona pješaka koja se kolovozom kreće pod kontrolom vodiča (organizovana kolona) ne smije da onemogućava normalno odvijanje saobraćaja.

Ako se kolovozom kreće više organizovanih kolona pješaka, odstojanje između pojedinih kolona mora biti najmanje 30 m.

Noću, i danju u uslovima smanjene vidljivosti, kao i u drugim slučajevima kada to zahtijeva bezbjednost saobraćaja, pješaci koji se kreću po kolovozu u organizovanoj koloni, osim pogrebnih ili odobrenih povorki, vojnih ili policijskih jedinica, dužni su da se kreću u koloni po jedan.

Član 116

Pješak je dužan da preko kolovoza i biciklističke staze ili trake prelazi pažljivo i najkraćim putem, nakon što se uvjeri da to može da učini na bezbjedan način.

Na putu sa obilježenim pješačkim prelazom ili posebno izgrađenim prelazom, odnosno prolazom za pješake, pješak je dužan da se pri prelazenju puta kreće tim prelazom, odnosno prolazom, ako oni nijesu od njega udaljeni više od 100 m.

Član 117

Na obilježenom pješačkom prelazu, na kome je saobraćaj pješaka regulisan svjetlosnim saobraćajnim znakovima, pješak je dužan da postupa prema tim znakovima.

Na obilježenom pješačkom prelazu, na kome saobraćaj pješaka nije regulisan posebnim svjetlosnim saobraćajnim znakovima za pješake, ali je saobraćaj vozila regulisan svjetlosnim saobraćajnim znakovima za vozila ili znacima koje daje policijski službenik, pješaci mogu da prelaze preko kolovoza samo dok je datim znakom dozvoljen prelaz preko kolovoza.

Na obilježenom pješačkom prelazu, na kome saobraćaj nije regulisan svjetlosnim saobraćajnim znakovima ni znacima koje daje policijski službenik, pješak je dužan da, prije stupanja na pješački prelaz, obrati pažnju na udaljenost i brzinu vozila koje mu se približava, tako da stupanjem na kolovoz ne ugrožava bezbjednost saobraćaja.

Član 118

Pješak koji namjerava da pređe preko kolovoza na mjestu na kome ne postoji obilježen pješački prelaz ne smije da stupi na kolovoz ako time ometa saobraćaj vozila.

22. Obaveza vozača prema pješacima

Član 119

Ako je saobraćaj na obilježenom pješačkom prelazu regulisan svjetlosnim saobraćajnim znakovima ili znacima policijskog službenika, vozač je dužan da svoje vozilo zaustavi ispred pješačkog prelaza kada mu je datim znakom zabranjen prolaz, a ako mu je na takvom prelazu datim znakom dozvoljen prolaz, vozač ne smije da ugrozi pješake koji su već stupili na pješački prelaz.

Ako se obilježeni pješački prelaz iz stava 1 ovog člana nalazi na ulazu na bočni put, vozač koji skreće na taj put dužan je da skretanje vrši smanjenom brzinom i da propusti pješake koji su već stupili ili stupaju na pješački prelaz, a, po potrebi, i da zaustavi svoje vozilo.

Ako na obilježenom pješačkom prelazu saobraćaj nije regulisan uređajima za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova, niti znacima policijskog službenika, vozač je dužan da se takvom pješačkom prelazu približava smanjenom brzinom i da ne ugrožava pješake koji su već stupili ili stupaju na pješački prelaz, a, po potrebi, i da zaustavi svoje vozilo da bi propustio pješake.

Ako su pješaci djeca, stara i iznemogla lica, slijepa lica sa bijelim štapom, lica sa invaliditetom u invalidskim kolicima i invalidi sa štakama, vozač je, u slučaju iz stava 3 ovog člana, obavezan da zaustavi vozilo i da ih propusti.

Član 120

Vozač koji skreće na bočni put na čijem ulazu ne postoji obilježen pješački prelaz dužan je da skretanje izvrši smanjenom brzinom i na takav način da ne ometa i ne ugrožava pješake koji su već stupili ili stupaju na kolovoz.

23. Saobraćaj na prelazu puta preko željezničke pruge

Član 121

Vozač koji se vozilom približava prelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou dužan je da kretanje vozila podese tako da ga može zaustaviti pred uređajem za zatvaranje saobraćaja na prelazu ili pred uređajem za davanje znakova kojima se najavljuje približavanje voza, odnosno da može zaustaviti vozilo prije nego što stupi na željezničku prugu.

Član 122

Učesnici u saobraćaju dužni su da se zaustave pred prelazom puta preko željezničke pruge u istom nivou, ako je uređaj za zatvaranje saobraćaja spušten ili ako je taj uređaj počeo da se spušta ili ako se daju svjetlosni ili zvučni znaci koji upozoravaju da će taj uređaj početi da se spušta, odnosno da se prelazu puta preko željezničke pruge približava voz.

Član 123

Pred prelazom puta preko željezničke pruge u istom nivou, na kome su postavljeni svjetlosni saobraćajni znaci, učesnici u saobraćaju dužni su da se zaustave kada se pojavi crveno trepćuće svijetlo ili crveno neprekidno svijetlo.

Učesnici u saobraćaju koji prelaze preko željezničke pruge u istom nivou dužni su da to čine sa potrebnom oprežnošću i kada svijetla na prelazu nijesu upaljena.

Na prelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou, na kome nema uređaja za zatvaranje saobraćaja, niti uređaja za davanje znakova kojima se najavljuje približavanje voza, učesnici u saobraćaju mogu da pređu preko željezničke pruge nakon što se prethodno zaustave i uvjere da prugom ne nailazi voz ili neko drugo vozilo koje se kreće po šinama.

24. Saobraćaj na auto-putu

Član 124

Auto - putem se ne smiju kretati motorna vozila koja se ne mogu kretati brzinom većom od 40 km/h.

Odredba stava 1 ovog člana ne odnosi se na policijska i vojna vozila.

Auto-putem se ne smiju kretati pješaci, goniči sa stokom i vozila koja se, po ovom zakonu, ne smatraju motornim vozilima.

Član 125

Na auto-putu vozač ne smije da zaustavlja motorno vozilo, osim na površinama van kolovoza koje su za to posebno uređene i obilježene.

Vozač koji je zbog neispravnosti na vozilu ili iz drugih razloga prinuđen da zaustavi vozilo na kolovozu auto-puta dužan je da ga zaustavi na posebnoj traci za prinudno zaustavljanje vozila, ako ona na tom mjestu postoji i da preduzme potrebne mjere da vozilo što prije ukloni sa kolovoza.

Na auto-putu vozač ne smije da vrši polukružno okretanje vozilom iz jednog smjera saobraćaja u suprotni smjer, niti kretanje vozilom unazad.

Član 126

Na auto-put ne smije da se uključi motorno vozilo koje vuče drugo motorno vozilo koje zbog neispravnosti ili nedostatka pojedinih djelova ne može da se kreće.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, dopušteno je vučenje vozila krajnjom desnom saobraćajnom trakom do prvog priključnog puta kojim se vučeno vozilo može isključiti iz saobraćaja sa auto-puta, samo ako je razlog za vuču nastao za vrijeme kretanja vozila po auto-putu.

Član 127

Auto-putem motorna vozila moraju da se kreću krajnjom desnom saobraćajnom trakom koja nije zakrčena vozilima u koloni.

Odredba člana 27 stav 3 ovog zakona ne primjenjuje se na vozila koja se kreću dijelom auto-puta koji prolazi kroz naselje.

Član 128

Na auto-putu sa tri ili više saobraćajnih traka, namijenjenih za saobraćaj vozila u jednom smjeru, vozači teretnih motornih vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 5000 kg i skupova vozila čija je dužina veća od 7 m smiju da koriste samo dvije saobraćajne trake koje se nalaze uz desnu ivicu kolovoza.

Član 129

Vozač koji se motornim vozilom uključuje u saobraćaj na auto-putu dužan je da:

- 1) koristi posebnu traku za ubrzavanje, kada takva traka postoji u produženju priključnog puta i da se u saobraćaj na auto-putu uključi dajući odgovarajući znak, na način kojim ne ugrožava saobraćaj vozila koja se kreću po auto-putu;
- 2) propusti vozila koja se kreću po auto-putu, ako na mjestu na kome se uključuje u saobraćaj na auto-putu ne postoji posebna traka za ubrzavanje.

Vozač koji se vozilom isključuje iz saobraćaja na auto-putu dužan je da svojim vozilom blagovremeno zauzme položaj na krajnjoj desnoj saobraćajnoj traci i da što prije pređe na posebnu traku za usporavanje, ako takva traka postoji na ulazu u priključni put.

25. Saobraćaj na putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila

Član 130

Odredbe čl. 124 do 129 ovog zakona primjenjuju se i na saobraćaj na putu koji je rezervisan za saobraćaj motornih vozila.

26. Saobraćaj u tunelu

Član 131

Zabranjeno je zaustavljanje vozila u tunelu, kao i polukružno okretanje ili kretanje vozilom unazad.

Član 132

Vozač vozila na motorni pogon dužan je da za vrijeme kretanja kroz tunel drži na vozilu upaljena oborena svijetla za osvjetljavanje puta.

27. Vozila pod pratnjom

Član 133

Vozač koji na putu susretne ili ga sustigne vozilo ili kolona vozila pod pratnjom dužan je da zaustavi svoje vozilo, da noću, umjesto velikih svjetala, upotrijebi oborena svjetla za osvjetljavanje puta, da se pridržava naredbi koje mu daju lica iz pratnje i da kretanje nastavi tek pošto prođu sva vozila pod pratnjom.

Vozila pod pratnjom imaju prvenstvo prolaza u odnosu na sva druga vozila (član 36), osim u odnosu na vozila koja se kreću raskrsnicom na kojoj je saobraćaj regulisan svjetlosnim saobraćajnim znakovima ili znacima policijskog službenika i na njih se ne primjenjuju odredbe ovog zakona o ograničenju brzine (čl. 32 i 34), o zabrani preticanja i obilaženja vozila (član 48) i

o zabrani presijecanja kolone pješaka (član 67), pod uslovom da ne ugrožavaju bezbjednost drugih učesnika u saobraćaju.

Pješaci su dužni da se sklone sa kolovoza da bi omogućili nesmetan prolaz vozilima pod pratnjom.

28. Vozila sa pravom prvenstva prolaza

Član 134

Na vozila sa pravom prvenstva prolaza ne primjenjuju se odredbe ovog zakona o ograničenju brzine (čl. 32 i 34), o zabrani preticanja i obilaženja vozila (član 48) i o zabrani presijecanja kolone pješaka (član 67). Ta vozila imaju pravo prvenstva prolaza u odnosu na sva druga vozila (član 36), osim u odnosu na vozila pod pratnjom (član 133) i vozila koja se kreću raskrsnicom na kojoj je saobraćaj regulisan svjetlosnim saobraćajnim znakovima ili znacima koje daje policijski službenik, pod uslovom da ne ugrožavaju bezbjednost drugih učesnika u saobraćaju.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, a vodeći računa o bezbjednosti drugih učesnika u saobraćaju, na vozila policije sa ugrađenim uređajima za utvrđivanje prekršaja u saobraćaju na kojima nema posebnih uređaja za davanje svjetlosnih i zvučnih znakova ne primjenjuju se odredbe ovog zakona o poštovanju saobraćajnih znakova postavljenih na putu (član 10), o ograničenju brzine (čl. 32 i 34), o zabrani preticanja i obilaženja vozila (član 48), kada neposredno prate vozilo kojim je počinjen prekršaj.

Pješaci su dužni da se sklone sa kolovoza da bi omogućili nesmetan prolaz vozilima iz stava 1 ovog člana, a ostala vozila su dužna da ih propuste i da se, po potrebi, zaustave.

Kada policijsko i vojno vozilo upotrebom dva plava svijetla obezbjeđuje prolaz jednom vozilu ili koloni vozila koja se kreću iza njega, vozači su dužni da obrate pažnju i na vozila kojima se obezbjeđuje prolaz, da ih propuste i da, po potrebi, zaustave svoja vozila dok ta vozila prođu.

U pogledu međusobnog prava prvenstva prolaza vozila iz stava 1 ovog člana važe odredbe ovog zakona o prvenstvu prolaza.

Uređaji za davanje posebnih svjetlosnih i zvučnih znakova smiju se ugrađivati i upotrebljavati samo na vozilima kojima pripadnici policije ili vojna lica vrše pratnju i na vozilima sa pravom prvenstva prolaza iz st. 1 i 4 ovog člana.

29. Teret na vozilu

Član 135

Vozilo u saobraćaju na putu ne smije da se optereti preko svoje nosivosti koja je upisana u saobraćajnu dozvolu ili preko dozvoljenog opterećenja ili preko najveće dozvoljene mase ili preko mogućnosti koje dozvoljavaju osobine puta i tehničko-konstrukcione mogućnosti vozila.

Teret na vozilu mora da bude tako raspoređen i, po potrebi, pričvršćen i pokriven da ne:

- 1) ugrožava bezbjednost učesnika u saobraćaju i ne nanosi štetu putu i objektima na putu;
- 2) umanjuje u većoj mjeri stabilnost vozila i ne otežava upravljanje vozilom;
- 3) umanjuje vozaču preglednost nad putem;
- 4) stvara suvišnu buku i ne rasipa se po putu;
- 5) zaklanja svjetlosne i svjetlosno-signalne uređaje na vozilu, registarske tablice i druge propisane oznake na vozilu.

Član 136

Teret na vozilu ne smije da pređe najudaljeniju tačku na prednjoj strani vozila više od jednog metra.

Teret koji se prevozi na vozilu i priključnom vozilu može da pređe najudaljeniju tačku na zadnjoj strani vozila za jednu šestinu svoje dužine koja je kontinuirano oslonjena na tovarni prostor.

Ako se vozilom prevozi teret u kombinaciji koja se sastoji od vučnog vozila i jednoosovinske prikolice, pod dužinom vozila podrazumijeva se ukupna dužina vučnog vozila i jednoosovinske prikolice.

Ako teret na vozilu prelazi za više od jednog metra najudaljeniju tačku na zadnjoj strani vozila, najisturenija tačka tereta mora da bude označena crvenom tkaninom.

Najisturenija tačka tereta koji se prevozi teretnim motornim ili priključnim vozilom mora, u slučaju iz stava 4 ovog člana, da bude označena tablom. Tabla je kvadratnog oblika, dimenzija 0,50 x 0,50 m, obojena naizmjenično kosim trakama reflektujuće narandžaste i bijele boje i postavljena uspravno na uzdužnu osu vozila.

Član 137

Noću, i danju u slučaju smanjene vidljivosti, najisturenija tačka na teretu koji se prevozi vozilom mora da bude označena:

- 1) u slučaju iz člana 136 stav 4 ovog zakona - svijetlom i reflektujućom oznakom crvene boje;
- 2) kada teret na vozilu na motorni pogon ili na priključnom vozilu bočno prelazi za više od 0,40 m spoljnu ivicu prednjeg ili zadnjeg svijetla za označavanje vozila - svijetlom i katadiopтером koji sa prednje strane daju bijelo svijetlo, a sa zadnje strane crveno svijetlo.

30. Prevoz lica vozilima

Član 138

U motornom vozilu, odnosno vozilu na motorni pogon smije se, u saobraćaju na putu, prevoziti onoliko lica koliko je označeno u saobraćajnoj dozvoli, odnosno u potvrdi o registraciji vozila.

U putničkom vozilu, osim na sjedištu do vozača, mogu se prevoziti na jednom sjedištu dvoje djece koja nijesu starija od 10 godina života.

Član 139

Priključno vozilo u kome se prevoze putnici može biti pridodato samo autobusima u javnom gradskom i prigradskom prevozu.

Član 140

Vozač ne smije prevoziti lica u zatvorenom prostoru vozila koje se ne može iznutra otvoriti, osim u policijskim i vojnim vozilima, vozilima organa za izvršenje krivičnih i prekršajnih sankcija, i to samo za službene potrebe.

Član 141

Za vrijeme kretanja vozila ne smije se uskakati u vozilo, iskakati iz vozila, otvarati vrata, nagnjati se van vozila i voziti se na spoljnim djelovima vozila ili na traktorskim priključcima.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, na spoljnim djelovima vozila i priključnog vozila mogu se voziti lica koja obavljaju poslove svog radnog mjesta u vezi s namjenom vozila (na vozilima vatrogasne službe, čistoće, elektrodistribucije, komunalne i drugih djelatnosti), ako je na tim vozilima ugrađena platforma za stajanje i držači.

Član 142

Motornim ili priključnim vozilom za prevoz lica u javnom gradskom prevozu (autobus, trolejbus, tramvaj) i autobusom kojim se prevoze lica za sopstvene potrebe u javnom gradskom prevozu smije se prevoziti onoliko lica koliko ima ugrađenih sjedišta i mjesta za stajanje.

U vozilima iz stava 1 ovog člana moraju biti ugrađeni držači za lica koja se prevoze stojeći.

U vozilima iz stava 1 ovog člana, na relacijama u prigradskom linijskom prevozu na putu, smije se, pod uslovima koje odredi organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja, prevoziti onoliko lica koliko ima ugrađenih sjedišta i mjesta za stajanje.

Broj sjedišta i mjesta za stajanje u vozilima iz st. 1 i 3 ovog člana utvrđuje se i upisuje u saobraćajnu dozvolu na osnovu tehničkih podataka proizvođača, odnosno potvrde o ispitivanju vozila.

U vozilima iz st. 1 i 3 ovog člana mora biti rezervisano od dva do šest sjedišta najbliže ulazu za lica sa invaliditetom.

Obavještenje o broju sjedišta i mjesta za stajanje i o rezervisanim sjedištima za lica sa invaliditetom mora biti istaknuto na vidnom mjestu u vozilu.

Član 143

U teretnom vozilu, u prostoru za smještaj tereta ili priključnom vozilu koje vuče traktor može se prevoziti najviše pet lica koja utovaraju ili istovaraju teret ili obavljaju poljoprivredne i druge radove.

Lica koja nijesu navršila 14 godina života smiju se prevoziti u vozilima iz stava 1 ovog člana samo uz pratnju punoljetnog lica.

Član 144

Teretno vozilo kojim se prevozi više od pet lica u prostoru za smještaj tereta (u daljem tekstu: skupni prevoz) mora imati: sjedišta pričvršćena za pod karoserije široka najmanje 0,45 m, stranice na karoseriji visoke najmanje 1,20 m, stranicu na zadnjoj strani karoserije visoku najmanje 1,20 m, čvrst spoljašnji naslon visok najmanje 1,20 m na zadnjim sjedištima i na sjedištima duž ivice karoserije ako su njene stranice niže od 1,20 m, nosač cerade i ceradu sa dva otvora za ventilaciju, jedan na prednjoj, a drugi na zadnjoj strani, kao i stepenice za ulazak i izlazak lica.

Ukupna težina lica koja se prevoze u teretnom vozilu, u prostoru za smještaj tereta, ne smije da pređe 70% nosivosti vozila.

Član 145

Posebne uslove koje treba da ispunjavaju vozila iz člana 144 ovog zakona, i broj lica koja se mogu prevoziti tim vozilima utvrđuje ustanova iz člana 262 stav 1 ovog zakona.

Član 146

Odobrenje za prevoz lica iz člana 144 ovog zakona izdaje nadležni organ.

Član 147

Odobrenje iz člana 146 ovog zakona nije potrebno ako se prevoz vrši radi evakuacije ili pružanja hitne pomoći pri spašavanju lica i imovine.

Član 148

Odobrenje iz člana 146 ovog zakona sadrži podatke o: vozilu i vozaču, broju lica koji se mogu prevoziti, putnom pravcu kojim će se vozilo kretati i roku važenja.

Odobrenje iz stava 1 ovog člana važi šest mjeseci. Vozač mora imati kod sebe odobrenje i pokazati ga na zahtjev policijskog službenika.

Član 149

Kada se priključnim vozilom koje vuče traktor, u prostoru za smještaj tereta prevoze lica, traktor se ne smije kretati brzinom većom od 30 km/h.

Član 150

U parkovima, hotelsko-turističkim i sličnim naseljima, pješačkim zonama, na putu na kome je zabranjen ili se ne vrši saobraćaj ili se saobraćaj vrši po pravilu samo u turističke svrhe, turističkim vozom može se prevoziti onoliko lica koliko je označeno u saobraćajnoj dozvoli uz odobrenje.

Odredbe člana 86 st. 2, 3 i 4 i člana 87 ovog zakona shodno se primjenjuju i na turistički voz. Odobrenje iz stava 1 ovog člana izdaje nadležni organ jedinice lokalne samouprave.

Član 151

U saobraćaju na putu zabranjeno je prevoziti lica:

- 1) teretnim vozilom koje nema stranice na karoseriji;
- 2) teretnim vozilom kojim se prevozi stoka;
- 3) vozilom sa automatskim istovarivačem;
- 4) priključnim vozilom za prevoz tereta koje vuče teretno vozilo;
- 5) kamp prikolicom (prikolica za stanovanje) koju vuče vozilo na motorni pogon;
- 6) priključnim vozilom koje vuče traktor, kada traktor vuče više od jednog priključnog vozila, osim u slučaju iz člana 150 ovog zakona;
- 7) na traktoru, osim na sjedištima ugrađenim pored sjedišta vozača;
- 8) vozilom kojim se prevoze opasne materije.

Član 152

Lica koja se prevoze teretnim vozilom u prostoru za smještaj tereta ili priključnim vozilom koje vuče traktor ili motokultivator ne smiju stajati u vozilu, sjediti na stranicama, na nestabilnom teretu ili na teretu koji prelazi visinu stranica vozila.

Član 153

Kada se teretnim vozilom, u prostoru za smještaj tereta, prevozi više od pet lica, vozilom može upravljati vozač koji je najmanje tri godine upravljao takvim vozilom.

Član 154

U autobusima kojima se vrši javni prevoz zabranjeno je pušenje i razgovor sa vozačem.

31. Probna vožnja

Član 155

Za probnu vožnju pri kojoj se, radi ispitivanja proizvedenog ili prepravljenog vozila na motorni pogon mora odstupiti od pojedinih odredaba propisa o bezbjednosti saobraćaja na putevima, kao i za probnu vožnju radi ispitivanja novoproducenog motornog vozila potrebno je odobrenje koje izdaje nadležni organ.

Zahtjev za izdavanje odobrenja iz stava 1 ovog člana sadrži: vrstu i tip vozila, svrhu probe, ime i prezime vozača i broj njegove vozačke dozvole, podatke o licima koja će se za vrijeme vožnje nalaziti u vozilu, put i relaciju na kojoj se probna vožnja vrši, vrijeme izvođenja, pojedine odredbe iz propisa o bezbjednosti saobraćaja od kojih će se odstupati za vrijeme vožnje i posebne mjere bezbjednosti koje je organizator probne vožnje dužan da preduzme o svom trošku.

Odobrenje iz stava 1 ovog člana sadrži mjere bezbjednosti, odnosno mjere obezbjeđenja koje organizator mora preduzeti o svom trošku, mjere koje mora preduzeti prilikom ispitivanja

novoproducentih vozila na motorni pogon i imena lica koja se moraju nalaziti u vozilu za vrijeme probne vožnje.

Član 156

Vozilo na motorni pogon iz člana 155 stav 1 ovog zakona, pored registarskih, odnosno probnih tablica, mora biti na prednjem i zadnjem dijelu posebno obilježeno natpisom "PROBNA VOŽNJA".

Za probnu vožnju vozila na motorni pogon, pri kojoj se ne odstupa od propisa o bezbjednosti saobraćaja na putevima, vozilo ne mora da bude obilježeno natpisom "PROBNA VOŽNJA".

III SPORTSKE I DRUGE PRIREDBE ILI AKTIVNOSTI NA PUTU

Član 157

Sportske i druge priredbe, kao i obavljanje određenih aktivnosti na putu mogu da se vrše na osnovu odobrenja koje izdaje nadležni organ.

Ako se radi održavanja sportskih i drugih priredbi ili radi obavljanja aktivnosti na putu zabranjuje saobraćaj na području jedne opštine, odobrenje iz stava 1 ovog člana se izdaje uz prethodnu saglasnost nadležnog organa jedinice lokalne samouprave na čijem se području saobraćaj zabranjuje, a ako se saobraćaj zabranjuje na području dvije ili više opština, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove saobraćaja.

Član 158

Nadležni organ neće izdati odobrenje iz člana 157 stav 2 ovog zakona, ako za druge učesnike u saobraćaju nije obezbijeđen zaobilazni put.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, održavanje automobilske, motociklističke ili biciklističke trke može se odobriti i kada u određenom putnom pravcu nema zaobilaznog puta.

Član 159

Zahtjev za izdavanje odobrenja podnosi organizator sportske i druge priredbe ili aktivnosti na putu (u daljem tekstu: organizator), najkasnije 15 dana prije održavanja sportske i druge priredbe ili obavljanja aktivnosti.

Zahtjev za izdavanje odobrenja sadrži: naziv organizatora, put i relaciju na kojoj će se priredba održati, vrijeme održavanja i mjere koje organizator namjerava da preduzme za obezbjeđenje učesnika i gledalaca, program sportske i druge priredbe i pravila takmičenja.

Član 160

Nadležni organ odbiće zahtjev za održavanje sportske ili druge priredbe ili aktivnosti ,ako organizator nije u stanju da sprovede mjere za obezbjeđenje učesnika i gledalaca.

Nadležni organ može odbiti zahtjev za održavanje sportske ili druge priredbe ili obavljanja aktivnosti na putu, ako njeno organizovanje podrazumijeva obustavljanje saobraćaja na važnim putnim pravcima ili ako bi se priredbom, odnosno aktivnošću u većoj mjeri ugrožavao ili ometao saobraćaj na putu.

Član 161

Odobrenje iz člana 157 stav 1 ovog zakona, pored ostalog, obavezno sadrži:

- mjere koje organizator mora preduzeti za obezbjeđenje učesnika i gledalaca;
- obavezu organizatora da o mjerama ograničavanja ili zabrane saobraćaja obavijesti javnost putem medija, najkasnije 48 sati prije početka sportske ili druge priredbe, odnosno aktivnosti.

Član 162

Organizator ne smije početi sa održavanjem sportske ili druge priredbe ili aktivnosti na putu ako nije preduzeo sve mjere obezbjeđenja određene u odobrenju.

Ako organizator ne može da obezbijedi posebne bezbjedonosne mjere u toku priredbe, organ koji je izdao odobrenje može odrediti potreban broj policijskih službenika radi preduzimanja tih mjera. U tom slučaju troškove preduzimanja tih mjera snosi organizator priredbe.

Nadležni organ zabraniće održavanje sportske ili druge priredbe ili aktivnosti na putu kada utvrdi da organizator nije preduzeo sve mjere obezbjeđenja određene u odobrenju.

Član 163

Organizator je dužan da prekine održavanje sportske i druge priredbe ili aktivnosti, ako:

- 1) su ugroženi učesnici ili gledaoci;
- 2) se u većoj mjeri naruši javni red i mir;
- 3) nastupe okolnosti zbog kojih bi bio odbijen zahtjev za izdavanje odobrenja za održavanje priredbe ili aktivnosti;
- 4) organizator ne sprovede određene mjere bezbjednosti;
- 5) to zahtijevaju drugi razlozi bezbjednosti.

Ako organizator ne postupi na način propisan u stavu 1 ovog člana, nadležni organ će narediti da se priredba ili aktivnost na putu prekine.

Član 164

Takmičare na priredbi i učesnike drugih aktivnosti mogu pratiti samo vozila obilježena posebnom oznakom, koju određuje organizator. Primjerak oznake organizator dostavlja nadležnom organu, najkasnije pet dana prije početka priredbe.

Član 165

Po završetku sportske i druge priredbe ili aktivnosti na putu, organizator je dužan da odmah, a najkasnije u roku od 24 sata:

- 1) ukloni sa puta saobraćajne znakove i druge oznake, uređaje, predmete i objekte koji su postavljeni radi održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti;
- 2) postavi na put sve saobraćajne znakove i druge oznake, predmete i objekte koji su bili uklonjeni radi održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti;
- 3) popravi i dovede u prvobitno stanje put i objekte na putu ako su oštećeni pri održavanju priredbe, odnosno pri obavljanju aktivnosti.

Ako organizator ne postupi na način propisan u stavu 1 tač. 1, 2 i 3 ovoga člana, nadležni organ će preduzeti odgovarajuće mjere da se o trošku organizatora uklone, odnosno postave saobraćajni znakovi i druge oznake, predmeti i objekti na putu.

Troškove uklanjanja i postavljanja saobraćajnih znakova, predmeta i objekata na putu, kao i troškove popravke oštećenja puta i objekata na putu koji su nastali održavanjem priredbe, odnosno obavljanjem aktivnosti na putu snosi organizator.

IV OGRANIČENJE SAOBRAĆAJA

Član 166

Nadležni organ može na javnom putu ili dijelu javnog puta, određenim danima ili u određenom vremenskom razmaku, zabraniti ili ograničiti saobraćaj svih ili pojedinih kategorija vozila kada je to neophodno za sprječavanje ili otklanjanje opasnosti za učesnike u saobraćaju ili kada to nalažu razlozi održavanja javnog reda i mira ili zbog nesmetanog odvijanja saobraćaja, odnosno ako se osnovano očekuje da će se saobraćaj odvijati otežano.

Ograničenja ili zabrane iz stava 1 ovog člana moraju biti obilježeni odgovarajućim saobraćajnim znakovima na putu, o čemu javnost mora biti blagovremeno obaviještena.

Uslove za bezbjedno odvijanje saobraćaja na putevima u zimskom periodu, vrstu, odnosno kategoriju vozila kojima je zabranjen ili ograničen saobraćaj, kao i način upotrebe zimske opreme na vozilima u zimskim uslovima propisuje Ministarstvo.

Član 167

Brzina kretanja motornih vozila ili određenih kategorija vozila na određenom putu ili dijelu puta, kao i brzina kretanja motornih vozila određenim danima (vikend, državni ili vjerski praznici i sl.) ili u određenom periodu može se ograničiti samo kada to zahtijevaju razlozi bezbjednosti saobraćaja, odnosno ako se može osnovano očekivati da će se saobraćaj otežano odvijati u vrijeme za koje se ograničenje određuje.

Ograničenje brzine iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

V SAOBRAĆAJNI ZNAKOVI

1. Zajedničke odredbe

Član 168

Javni putevi moraju biti obilježeni propisanim saobraćajnim znakovima, kojima se učesnici u saobraćaju upozoravaju na ograničenja, zabrane i obaveze kojih se moraju pridržavati ili daju potrebna obavještenja za bezbjedno i nesmetano odvijanje saobraćaja, odnosno opasnost koja im prijete na javnom putu ili dijelu puta.

Saobraćajnim znakovima moraju biti obilježene i opasnosti privremenog karaktera, naročito one koje nastanu usljed iznenadnog oštećenja ili onesposobljavanja puta, kao i privremena ograničenja i zabrane u saobraćaju, a ti znakovi se moraju ukloniti čim prestanu razlozi zbog kojih su postavljeni.

Učesnici u saobraćaju dužni su da se pridržavaju ograničenja, zabrana i obaveza izraženih pomoću postavljenih saobraćajnih znakova.

Član 169

Saobraćajni znakovi su: znakovi opasnosti, znakovi izričitih naredbi i znakovi obavještenja, sa dopunskom tablom koja je sastavni dio saobraćajnog znaka i koja bliže određuje značenje saobraćajnog znaka ili bez nje, svjetlosni saobraćajni znakovi, svjetlosne oznake na kolovozu, trotoaru i sl. i druge oznake na putu.

Saobraćajne znakove i signalizaciju na putevima propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja, uz saglasnost Ministarstva.

Član 170

Saobraćajni znakovi se postavljaju i održavaju tako da učesnici u saobraćaju mogu na vrijeme i lako da ih uoče danju i noću i da blagovremeno postupe u skladu sa njihovim značenjem.

Saobraćajni znakovi moraju se ukloniti, dopuniti ili zamijeniti, ako njihovo značenje ne odgovara izmijenjenim uslovima saobraćaja na putu ili zahtjevima bezbjednosti saobraćaja.

2. Znakovi opasnosti, znakovi izričitih naredbi i znakovi obavještenja

Član 171

Znakovi opasnosti služe da se učesnici u saobraćaju upozore na opasnost koja prijete na određenom mjestu, odnosno dijelu puta i da se obavijeste o prirodi te opasnosti.

Znakovi izričitih naredbi stavljaju do znanja učesnicima u saobraćaju na putu zabrane, ograničenja i obaveze kojih se moraju pridržavati.

Znakovi obavještenja pružaju učesnicima u saobraćaju potrebna obavještenja o putu kojim se kreću i druga obavještenja koja im mogu biti korisna.

Član 172

Znakovi opasnosti i znakovi izričitih naredbi na auto-putu, putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila, magistralnom, regionalnom i lokalnom putu moraju biti prevučeni reflektujućim materijama ili osvijetljeni sopstvenim izvorom svjetlosti.

3. Svjetlosni saobraćajni znakovi i svjetlosne oznake

Član 173

Za regulisanje saobraćaja upotrebljavaju se uređaji kojima se daju svjetlosni saobraćajni znakovi svijetlima crvene, žute i zelene boje.

Na uređajima za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova svijetla se postavljaju po vertikalnoj osi, jedno ispod drugog, i to: crveno gore, žuto u sredini, a zeleno dolje. Ako je uređaj za davanje svjetlosnih znakova postavljen i iznad saobraćajne trake, svijetla mogu biti postavljena po horizontalnoj osi, jedno pored drugog, i to: crveno lijevo, žuto u sredini, a zeleno desno. Ta svijetla su u obliku kruga, a zeleno svijetlo može da bude u obliku jedne strelice ili više strelica smještenih u krugu crne boje.

Za regulisanje saobraćaja tramvaja upotrebljavaju se posebni uređaji za davanje jednobojnih svijetala bijele boje. Uređaj za davanje svjetlosnih znakova za tramvaje je u obliku kruga. Svijetla bijele boje mogu biti u obliku položene, uspravne ili kose crte. Položena crta znači zabranu saobraćaja tramvaja, a uspravna ili kosa slobodan prolaz tramvaja u odgovarajućem smjeru.

Član 174

Na uređajima za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova:

- 1) crveno i zeleno svijetlo ne smiju da budu uključena istovremeno;
- 2) žuto svijetlo može da bude uključeno kao samostalno svijetlo u vremenskom razmaku od prestanka zelenog do pojave crvenog svijetla ili istovremeno sa crvenim svijetlom prije pojave zelenog svijetla.

Član 175

Uređaju za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova može se dodati dopunski svjetlosni znak u obliku zelene svjetleće strelice ili više takvih znakova, kao i zvučni znak za obavješćavanje slijepih lica o slobodnom prolazu na zeleno svijetlo.

Dopunski svjetlosni znakovi iz stava 1 ovog člana smještaju se sa odgovarajuće strane svjetlosnog saobraćajnog znaka, i to na visini na kojoj se nalazi zeleno svijetlo.

Član 176

Na uređajima za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova kojima se, na kolovozu sa više od dvije saobraćajne trake obilježene uzdužnim linijama, saobraćaj reguliše za svaku saobraćajnu traku posebno i koji se nalazi iznad saobraćajne trake, crveno svijetlo znači zabranu saobraćaja duž saobraćajne trake iznad koje je postavljeno, a zeleno svijetlo slobodan prolaz odnosno saobraćajnom trakom.

Crveno svijetlo iz stava 1 ovog člana ima oblik ukrštenih linija, a zeleno svijetlo oblik strelice sa vrhom okrenutim na dolje.

Član 177

Za regulisanje saobraćaja pješaka mogu da se upotrebljavaju i posebni uređaji za davanje saobraćajnih znakova svijetlima crvene i zelene boje i uređaji za davanje zvučnih signala. Ta svijetla moraju biti postavljena po vertikalnoj osi, jedno ispod drugog, i to: crveno svijetlo gore, a zeleno svijetlo dolje.

Svijetla iz stava 1 ovog člana sastoje se od svjetleće površine crvene ili zelene boje na kojoj se nalazi tamna silueta pješaka ili od tamne površine na kojoj se nalazi svjetleća silueta pješaka crvene ili zelene boje. Ta svijetla ne smiju da budu uključena istovremeno.

Član 178

Ako se ivice kolovoza na javnom putu obilježavaju saobraćajnim oznakama, one se obilježavaju svijetlima, reflektujućim staklima ili oznakama, i to desna strana kolovoza oznakama crvene boje, a lijeva strana oznakama bijele boje.

Oznakama iz stava 1 ovog člana moraju se obilježiti ivice kolovoza na dijelu puta kroz tunel.

Ako vrhovi pješačkih ostrva, ostrva za usmjeravanje saobraćaja i drugi objekti na kolovozu nijesu noću dovoljno osvijetljeni, moraju se obilježiti svijetlima, reflektujućim staklima ili oznakama žute boje.

4. Oznake na kolovozu

Član 179

Oznake na kolovozu služe za regulisanje saobraćaja na putevima i za obavješćavanje i vođenje učesnika u saobraćaju.

Oznake na kolovozu mogu biti postavljene same ili uz druge saobraćajne znakove, ako je potrebno da se značenje tih znakova jače istakne, odnosno potpunije odredi ili objasni.

Oznake na kolovozu čine linije, strelice, natpisi i druge oznake.

Oznake na kolovozu mogu imati i reflektujuća svojstva.

Član 180

Oznake na kolovozu postavljaju se na putevima sa savremenim kolovoznim zastorom.

Na javnom putu van naselja sa kolovozom za saobraćaj u oba smjera, na kome postoje samo dvije saobraćajne trake, te trake moraju da budu odvojene odgovarajućom uzdužnom linijom na kolovozu, a na magistralnom putu obilježene i ivičnim linijama.

5. Obilježavanje prelaza puta preko željezničke pruge

Član 181

Na dijelu puta ispred prelaza puta preko željezničke pruge u istom nivou moraju se postavljati odgovarajući saobraćajni znakovi.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, znakovi se ne moraju postaviti na mjestu ukrštanja pješačkih staza sa željezničkom prugom u istom nivou.

Član 182

Na prelazima puta preko željezničke pruge u istom nivou, pored saobraćajnih znakova iz člana 171 ovog zakona, postavljaju se i branici i polubranici, odnosno uređaji za davanje znakova kojima se najavljuje približavanje voza, ako to zahtijeva gustina saobraćaja ili drugi uslovi na prelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou.

Član 183

Svjetlosni znakovi kojima se najavljuje približavanje voza na prelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou daju se naizmjeničnim uključivanjem dva crvena trepćuća svjetla koja su kružnog oblika.

Član 184

Na prelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou na kome postoji uređaj za davanje svjetlosnih znakova kojima se najavljuje približavanje voza, odnosno spuštanje branika ili polubranika, tome uređaju može se dodati i uređaj za davanje zvučnih znakova.

Na prelazima zemljanog puta sa slabim saobraćajem i pješачke staze preko željezničke pruge u istom nivou obezbjeđenje učesnika u saobraćaju može se vršiti samo uređajem za davanje zvučnih znakova.

Član 185

Na prelazima puta preko željezničke pruge u istom nivou branici ili polubranici moraju biti naizmjenično obojeni crvenom i žutom bojom.

Branici i polubranici, kao i saobraćajni znakovi postavljeni na dijelu puta ispred prelaza puta preko željezničke pruge u istom nivou moraju biti snabdjeveni reflektujućim staklima ili prevučeni reflektujućim materijama odgovarajuće boje.

Branici i polubranici moraju biti opremljeni trepćućim crvenim svjetlom.

Član 186

Na prelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou na kome se prilikom nailaska voza branici ili polubranici automatski spuštaju, kao i na prelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou na kome se branicima ili polubranicima rukuje ručno, i to sa mjesta sa koga se oni ne vide, mora se postaviti uređaj za davanje svjetlosnih znakova ili uređaj za davanje zvučnih znakova kojima se učesnici u saobraćaju obavještavaju o spuštanju branika ili polubranika.

6. Znaci koje daju policijski službenici

Član 187

Učesnici u saobraćaju moraju da postupaju po zahtjevima izraženim pomoću znakova ili po naredbama policijskog službenika koji vrši kontrolu i regulisanje saobraćaja na putevima.

Policijski službenik je dužan da se pri davanju znakova postavi na put tako da ga učesnici u saobraćaju kojima su znaci namijenjeni mogu lako i sa dovoljne udaljenosti uočiti, a da pri tome vodi računa o bezbjednom odvijanju saobraćaja.

Znaci iz stava 1 ovog člana mogu se davati i iz vozila.

Član 188

Znaci koje učesnicima u saobraćaju daje policijski službenik su znaci koji se daju rukama i položajem tijela, zvučni znaci i svjetlosni znaci.

Znaci iz stava 1 ovog člana moraju se davati tako da njihovo značenje za učesnike u saobraćaju bude jasno i nedvosmisleno.

Bliži propis o znacima iz stava 1 ovog člana i načinu njihovog davanja donosi Ministarstvo.

VI DUŽNOSTI UČESNIKA U SAOBRAĆAJU U SLUČAJU SAOBRAĆAJNE NEZGODE

Član 189

Lice koje se zatekne ili naiđe na mjesto saobraćajne nezgode u kojoj ima povrijeđenih lica dužno je da pruži pomoć licima povrijeđenim u saobraćajnoj nezgodi.

Član 190

Učesnik u saobraćajnoj nezgodi u kojoj neko lice izgubi život ili je povrijeđeno ili je nastala veća materijalna šteta dužan je da:

- 1) ostane na mjestu saobraćajne nezgode i sačeka dolazak policijskog službenika za vršenje uviđaja, a može se privremeno udaljiti samo radi pružanja pomoći licima povrijeđenim u saobraćajnoj nezgodi ili ako mu je samom potrebna ljekarska pomoć;
- 2) preduzme sve što je u njegovoj moći da se otklone nove opasnosti koje mogu da nastanu na mjestu saobraćajne nezgode i da se omogući normalno odvijanje saobraćaja, da nastoji da se ne mijenja stanje na mjestu nezgode i da se sačuvaju postojeći tragovi, pod uslovom da preduzimanjem tih mjera ne ugrožava bezbjednost saobraćaja;
- 3) o saobraćajnoj nezgodi odmah obavijesti najbliži nadležni organ, da se vrati na mjesto saobraćajne nezgode i sačeka dolazak policijskog službenika koji vrši uviđaj.

Nadležni organ, odmah po obavještenju da se desila saobraćajna nezgoda u kojoj ima povrijeđenih lica, dužan je da o tome odmah obavijesti najbližu zdravstvenu ustanovu.

Član 191

Vozač koji se zatekne ili naiđe na mjesto saobraćajne nezgode dužan je da, na zahtjev policijskog službenika, preveze lice povrijeđeno u saobraćajnoj nezgodi do najbliže zdravstvene ustanove.

Član 192

Zdravstvena ustanova koja je obaviještena o saobraćajnoj nezgodi ili je primila na liječenje lice povrijeđeno u saobraćajnoj nezgodi dužna je da o tome odmah obavijesti nadležni organ.

Ako lice povrijeđeno u saobraćajnoj nezgodi premine od zadobijenih povreda ili ako postoji opravdana sumnja da je kod vozača usljed povrede došlo do smanjenja psihičke ili fizičke sposobnosti za upravljanje vozilom na motorni pogon ili tramvajem, zdravstvena ustanova dužna je da o tome bez odlaganja obavijesti nadležni organ.

Član 193

Policijski službenik dužan je da izađe na mjesto saobraćajne nezgode u kojoj ima poginulih ili povrijeđenih lica ili je nastala veća materijalna šteta i sačini zapisnik o uviđaju.

Ako na mjestu saobraćajne nezgode iz stava 1 ovog člana nije prisutan vlasnik, odnosno vozač drugog vozila koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi, prisutni vozač učesnik u saobraćajnoj nezgodi dužan je da odsutnom licu, odnosno vlasniku drugog vozila dostavi svoje ime i prezime i adresu stana.

Ako učesnik u saobraćajnoj nezgodi u kojoj je nastala samo manja materijalna šteta na drugom vozilu, zbog odsutnosti vozača drugog vozila, nije u mogućnosti dati lične podatke i podatke o osiguranju vozila, dužan je da o toj nezgodi obavijesti nadležni organ i da svoje lične podatke i podatke o oštećenom vozilu.

Poslije saobraćajne nezgode u kojoj je prouzrokovana samo manja materijalna šteta, vozači su dužni da odmah uklone vozila sa kolovoza, razmijene lične podatke i podatke o vozilima.

Policijski službenik dužan je da izađe na mjesto saobraćajne nezgode u kojoj je nastala manja materijalna šteta, ako to zahtijeva jedan od učesnika saobraćajne nezgode.

Član 194

Lice koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi ne smije uzimati alkoholna pića, opojne droge i lijekove na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje, dok se ne izvrši uviđaj.

Policijski službenik koji vrši uviđaj saobraćajne nezgode u kojoj je nastala samo materijalna šteta podvrgnuće neposredne učesnike nezgode ispitivanju pomoću odgovarajućih sredstava i aparata ili će ih uputiti na stručni pregled radi provjere da li imaju alkohola u organizmu.

Ako se ispitivanjem iz stava 2 ovog člana utvrdi da su neposredni učesnici saobraćajne nezgode pod dejstvom alkohola, policijski službenik koji vrši uviđaj odrediće da im se uzme krv ili urin radi analize.

Ako u saobraćajnoj nezgodi ima poginulih lica ili povrijeđenih lica, policijski službenik koji vrši uviđaj odrediće da se neposrednim učesnicima nezgode uzme krv i urin radi utvrđivanja da li su pod uticajem alkohola.

U slučajevima iz stava 3 ovog člana zdravstvena ustanova može odlučiti da se krv ili urin ne uzimaju, ako bi zbog toga nastupile štetne posljedice po zdravlje učesnika u saobraćajnoj nezgodi.

Član 195

Policijski službenik koji vrši uviđaj dužan je da naloži: popis imovine koja na mjestu događaja ostane iza lica koje je u saobraćajnoj nezgodi poginulo ili teže povrijeđeno, da obavijesti privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnika koji uklanja vozila i stvari sa puta ili zainteresovano lice i pruži pomoć radi zaštite imovine, ako na mjestu događaja nema lica koje tu imovinu može preuzeti.

Član 196

Vozač koji je vozilom učestvovao u saobraćajnoj nezgodi u kojoj ima poginulih ili povrijeđenih lica, kao i drugo lice koje je neposredno učestvovalo u takvoj nezgodi imaju pravo da traže lične podatke i adresu od lica koja su bila prisutna kada se nezgoda dogodila.

Član 197

Vozač vozila koje je zbog saobraćajne nezgode onesposobljeno za dalje kretanje na putu dužan je da vozilo, teret, stvari ili drugi materijal rasut po putu odmah ukloni sa kolovoza.

Ako vozač nije u stanju da postupi u skladu sa stavom 1 ovog člana ili ne ukloni neispravno vozilo, policijski službenik koji se zatekne na mjestu nezgode naložiće privrednom društvu, drugom pravnom licu i preduzetniku koji održava put da ukloni vozilo, teret, stvari ili drugi rasuti materijal sa kolovoza.

Na zahtjev policijskog službenika moraju se hitno preduzeti potrebne mjere i radnje za uklanjanje i čuvanje vozila sa teretom, stvari ili drugog rasutog materijala sa kolovoza i obezbijediti prohodnost puta.

Ako privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik koji održava put ne postupi po odredbi stava 2 ovog člana, a zbog onesposobljenosti vozila ili prepreka na kolovozu stvorenih od tereta, stvari ili drugog materijala bude onemogućeno kretanje drugim učesnicima u saobraćaju, policijski službenik će preduzeti odgovarajuće mjere da se omogući normalno odvijanje saobraćaja.

Način uklanjanja vozila iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

VII VOZAČI

1. Uslovi za upravljanje vozilom

Član 198

Motornim vozilom u saobraćaju na putu može samostalno da upravlja samo lice koje ima važeću vozačku dozvolu ili stranu vozačku dozvolu i međunarodnu vozačku dozvolu.

Vozač je dužan da za vrijeme upravljanja motornim vozilom koristi pomagala koja su upisana u vozačku dozvolu.

Član 199

Vozač koji upravlja vozilom u saobraćaju na putu mora da bude psihički i fizički sposoban da upravlja vozilom i da raspolaže potrebnim znanjem i vještinom.

Vozač koji je u tolikoj mjeri umoran ili bolestan ili je u takvom psihičkom stanju da je nesposoban za sigurno upravljanje vozilom, kao i vozač pod dejstvom opojnih droga, drugih psihoaktivnih materija ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje ne smije da upravlja vozilom u saobraćaju na putu.

Član 200

Vozač ne smije da upravlja vozilom u saobraćaju na putu niti da počne da upravlja vozilom ako je pod dejstvom alkohola.

Pod dejstvom alkohola je lice za koje se analizom krvi ili krvi i urina ili drugom metodom mjerenja količine alkohola u organizmu utvrdi da sadržina alkohola u krvi iznosi više od 0,5 g/kg ili ako je prisustvo alkohola u organizmu utvrđeno odgovarajućim sredstvima ili aparatima (alkometrom i dr.) za mjerenje alkoholisanosti, što odgovara količinama većim od 0,5 g/kg ili kod koga se, bez obzira na sadržinu alkohola u krvi, stručnim pregledom utvrdi da pokazuje znake alkoholne poremećenosti.

Pod dejstvom psihoaktivnih materija je lice za koje se stručnim pregledom utvrdi da pokazuje umanjenje psihofizičke sposobnosti usljed njihovog prisustva u organizmu.

Ne smije da otpočne upravljanje vozilom ako u organizmu ima alkohola ili ako pokazuje znake alkoholne poremećenosti vozač:

- 1) motornog vozila kategorije "C" i "D", dok upravlja vozilom te kategorije;
- 2) vozila kojim se vrši javni prevoz, dok tim vozilom vrši javni prevoz;
- 3) vozila koji je zaposlen kod privrednog društva, drugog pravnog lica i preduzetnika, dok upravlja tim vozilom;
- 4) vozač-instruktor, dok osposobljava kandidata za vozača u praktičnom upravljanju vozilom.

Član 201

Traktorom, radnom mašinom, motokultivatorom i biciklom sa motorom u saobraćaju na putu može upravljati samo lice kome je izdata potvrda o poznavanju saobraćajnih propisa, odnosno lice koje posjeduje važeću vozačku dozvolu i koje je psihofizički sposobno da upravlja tim vozilom.

Potvrda iz stava 1 ovog člana za upravljanje radnom mašinom može se izdati licu koje je navršilo 16 godine života.

Član 202

Zaprežnim vozilom i biciklom na javnom putu može upravljati samo lice starije od 14 godina života.

2. Osposobljavanje kandidata za vozače

Član 203

Osposobljavanje kandidata za vozača motornih vozila, odnosno vozila na motorni pogon mogu obavljati ustanove koje ispunjavaju propisane uslove za obavljanje obrazovno-vaspitnog rada i posebne uslove utvrđene ovim zakonom, na osnovu prethodnog odobrenja koje izdaje organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete.

Osnivač ustanove, uz zahtjev za izdavanje odobrenja iz stava 1 ovog člana, dužan je da podnese dokaze o ispunjavanju posebnih uslova, i to:

- 1) da posjeduje odgovarajuća vozila na motorni pogon one kategorije za koju se vrši obuka;
- 2) da ima obezbijedenu neprometnu površinu (poligon) za izvođenje vježbi i tehnike upravljanja vozilom.

Organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete obrazuje stručnu komisiju koja daje mišljenje o ispunjavanju uslova za izdavanje odobrenja iz stava 1 ovog člana.

Ustanove kojima je izdato odobrenje iz stava 1 ovog člana upisuju se u registar koji vodi organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete.

Bliže propise o posebnim uslovima, načinu osnivanja i organizaciji rada ustanova donosi organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete.

Član 204

Osposobljavanje kandidata za vozača motornih vozila, odnosno vozila na motorni pogon sprovode nastavnici i vozači instruktori.

Član 205

Teoretski dio programa za osposobljavanje kandidata za vozača motornih vozila, odnosno vozila na motorni pogon obuhvata:

- 1) pravila saobraćaja na putevima, saobraćajne znakove i njihovo značenje, znake koje daje policijski službenik, predviđanje i izbjegavanje opasnosti i opasnih situacija koje nastaju zbog nepropisnog preduzimanja radnji u saobraćaju i nedovoljnog znanja i vještine upravljanja vozilom (pogrešna procjena brzine, nepropisno preticanje, neustupanje prvenstva prolaza, nedovoljna preglednost na putu, vožnja pri nepovoljnim vremenskim uslovima - snijeg, magla i dr.);
- 2) izvođenje radnji motornim vozilom, odnosno vozilom na motorni pogon značajnih za uspješno i bezbjedno upravljanje vozilom u skladu sa saobraćajnim pravilima, saobraćajnom etikom i uslovima na putu;
- 3) osnove funkcionisanja uređaja na motornom vozilu od značaja za bezbjednost saobraćaja na putu (uređaji za zaustavljanje, uređaji za upravljanje, uređaji za davanje svjetlosnih znakova i za osvjetljavanje puta i vozila, kao i pneumatici i sigurnosni pojasevi);
- 4) uticaj alkohola, droge i psihoaktivnih materija i lijekova na kojima je naznačeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje, uticaj umora, bolesti i drugih nepovoljnih psihofizičkih stanja na sposobnost za vožnju vozilom, uticaju prirodnih faktora (snijeg, magla i drugi vremenski uslovi), kao i stanje vozila i puta koji utiču na bezbjednost saobraćaja;
- 5) sadržaje koji doprinose razvijanju humanih odnosa, odnosa uzajamnog poštovanja i razumijevanja među učesnicima u saobraćaju zasnovanih na načelima povjerenja i solidarnosti, kao i postupanje u slučaju saobraćajne nezgode i druge sadržaje propisane obrazovnim programom.

Praktični dio programa za osposobljavanje kandidata za vozača motornog vozila obuhvata:

- 1) upoznavanje kandidata za vozača sa osnovnim radnim i tehničkim karakteristikama motornog vozila, odnosno vozila na motorni pogon na kome se vrši obuka (dimenzija, ukupna masa, osovinsko opterećenje, uređaji i oprema);
- 2) upoznavanje sa osnovnim elementima tehnike upravljanja motornim vozilom, odnosno vozilom na motorni pogon na poligonu;
- 3) upoznavanje osnovnih elemenata tehnike upravljanja motornim vozilom, odnosno vozilom na motorni pogon na javnom putu u uslovima smanjene frekvencije saobraćaja;
- 4) upoznavanje osnovnih elemenata tehnike upravljanja motornim vozilom, odnosno vozilom na motorni pogon na javnom putu u uslovima kada je frekvencija saobraćaja velika.

Ustanove iz člana 203 ovog zakona izvode nastavu prema obrazovnom programu i uredno vode propisanu evidenciju o obuci kandidata za vozače.

Organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete propisuje način vođenja evidencije o obuci kandidata za vozače i donosi obrazovni program iz stava 3 ovog člana.

Član 206

Za upravljanje motornim vozilom može se osposobljavati kandidat koji ima:

- 1) do šest mjeseci manje od godina života propisanih za izdavanje dozvole za vozače one kategorije vozila u koju spada vozilo na kome se vrši osposobljavanje;
- 2) do jedne godine manje od godina života propisanih za izdavanje dozvole za vozače one kategorije vozila u koju spada vozilo na kome se vrši osposobljavanje, ukoliko će vožnja motornog vozila postati njegovo osnovno zanimanje, a osposobljavanje se vrši po odgovarajućem programu srednjeg obrazovanja;
- 3) kod sebe ljekarsko uvjerenje o psihofizičkoj sposobnosti da upravlja motornim vozilom ili vozilom na motorni pogon.

Početna obuka kandidata koji se osposobljava na motornom vozilu vrši se na uređenom poligonu.

Kandidat za vozača motornog vozila može početi praktični dio obuke upravljanja vozilom na putu nakon položenog teoretskog dijela ispita iz člana 205 stav 1 ovog zakona u skladu sa obrazovnim programom, pred ispitnom komisijom iz člana 215 stav 1 ovog zakona, i ako se osposobljavanje kandidata za vozača vrši uz nadzor lica koje ima dozvolu za vozača-instruktora.

Član 207

Osposobljavanje kandidata za vozača može se vršiti samo na vozilima registrovanim u Crnoj Gori i koja imaju ugrađene duple komande. Naknadno ugrađene duple komande moraju biti atestirane od ustanove koju ovlasti nadležni organ.

Osposobljavanje kandidata za vozača na vozilu preuređenom za vožnju lica sa invaliditetom može se vršiti ukoliko kandidat za vozača može koristiti tako preuređeno vozilo.

Vozilo mora biti tehnički ispravno i imati radnu ili pomoćnu kočnicu na raspolaganju vozaču-instruktoru.

Za vrijeme izvođenja praktične obuke u vozilu se može nalaziti samo kandidat koji upravlja vozilom i vozač-instruktor, a po potrebi i lica koje je ovlašćeno da vrši kontrolu nad osposobljavanjem kandidata.

Motorno vozilo na kome se kandidat za vozača osposobljava za praktično upravljanje vozilom na putu mora da bude označeno posebnom tablicom.

Tablica iz stava 4 ovog člana ima oblik kvadrata plave boje i na njoj bijelom bojom napisano slovo "L".

Član 208

Osposobljavanje kandidata za praktični dio ispita može da vrši lica koje ima dozvolu za vozača-instruktora (u daljem tekstu: instruktorska dozvola) i koje je zasnovalo radni odnos u toj ustanovi.

Za vrijeme izvođenja praktične obuke vozač-instruktor mora kod sebe da ima: vozačku i važeću instruktorsku dozvolu, dnevni nalog o izvođenju praktične obuke upravljanja vozilom, koji izdaje ustanova, evidencijski karton vožnje, važeće ljekarsko uvjerenje kandidata koji se osposobljava i potvrdu o položenom teoretskom dijelu ispita iz člana 213 stav 3 ovog zakona.

U evidencijski karton vožnje unosi se program dnevne obuke.

Član 209

Vozač-instruktor može izvoditi praktičnu obuku kandidata za vozača u trajanju najviše sedam školskih sati u toku radnog dana, odnosno najviše tri školska sata ukoliko te poslove obavlja kao dopunski rad u skladu sa propisima o radu.

Školski sat praktične obuke kandidata za vozača traje 60 minuta. Nakon svakog školskog sata vozač instruktor mora imati odmor od najmanje 10 minuta, a ako drži blok sat, odmor od najmanje 20 minuta.

Član 210

Obuku kandidata za upravljanje motornim vozilom ne smije da vrši vozač - instruktor koji je pod uticajem alkohola, droge i drugih psihoaktivnih materija ili lijekova na kojima je naznačeno da se ne smiju upotrebljavati prije ili za vrijeme vožnje ili koji je bolestan, umoran ili u takvom psihofizičkom stanju da nije sposoban da vrši siguran nadzor nad kandidatom koga obučava.

Vozač-instruktor ne smije dozvoliti kandidatu za vozača da upravlja vozilom u saobraćaju na putu ako smatra da kandidat nije u dovoljnoj mjeri obučen ili da zbog umora, bolesti, psihofizičkog stanja ili uticaja alkohola, droge, drugih psihoaktivnih materija ili lijekova na kojima je naznačeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje ili iz drugih razloga nije sposoban da sigurno upravlja vozilom na putu.

Član 211

Stručna sprema vozača - instruktora stiče se u skladu sa obrazovnim programom za obrazovanje odraslih, nakon završene srednje stručne spreme.

Vozač - instruktor može biti lice koje:

- 1) ima odgovarajući stepen stručne spreme iz područja rada saobraćaja;
- 2) ima položen instruktorski ispit;
- 3) ima najmanje tri godine vozačku dozvolu za upravljanje kategorijom motornih vozila za koju se izdaje instruktorska dozvola;
- 4) za poslednje tri godine nije pravosnažno osuđivano za krivično djelo protiv bezbjednosti javnog saobraćaja, odnosno da mu za poslednje dvije godine nije izrečena zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom.

Licu koje ispunjava uslove za vozača-instruktora instruktorsku dozvolu izdaje nadležni organ.

Sadržaj obrasca i rok važenja instruktorske dozvole, kao i sadržaj evidencije o izdatim instruktorskim dozvolama propisuje Ministarstvo.

Evidenciju iz stava 4 ovog člana vodi nadležni organ.

Nastavnik teoretske nastave može biti lice koje ima:

- 1) odgovarajuću visoku stručnu spremu;
- 2) najmanje tri godine vozačku dozvolu za vozača "B" kategorije.

3. Vozački ispit

Član 212

Ispit za vozača motornog vozila "A", "B", "C", "D" i "E" kategorije, odnosno vozila na motorni pogon može polagati kandidat koji je završio obuku u ustanovi i koji ispunjava i druge uslove za izdavanje vozačke dozvole iz člana 222 ovog zakona, osim uslova propisanog u stavu 1 tačka 3 istog člana.

Mjesta u kojima se vrši polaganje vozačkog ispita za vozača motornog vozila, odnosno vozila na motorni pogon određuje organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete.

Prijava za polaganje vozačkog ispita podnosi se ustanovi u kojoj se kandidat osposobljavao za vozača.

Prijavu iz stava 1 ovog člana, zajedno sa potvrdom ustanove o završenoj obuci koja, pored podataka o broju sati obuke, sadrži i mišljenje da li je kandidat osposobljen za bezbjedno upravljanje vozilom na putu, ustanova dostavlja nadležnoj ispitnoj komisiji.

Član 213

Ispitom za vozača motornog vozila "A", "B", "C", "D" i "E" kategorije utvrđuje se da li je kandidat savladao utvrđeni program osposobljavanja za vozača motornog vozila, kao i da li je uspješno obučen za upravljanje motornim vozilom, odnosno motornim vozilom sa priključnim vozilom određene kategorije.

Vozački ispit za vozača motornog vozila i vozača vozila na motorni pogon sastoji se iz teoretskog i praktičnog dijela.

Teoretski dio ispita polaže se testiranjem, o čemu ustanova vodi evidenciju.

O položenom teoretskom dijelu ispita izdaje se potvrda.

Položeni teoretski dio ispita je uslov za polaganje praktičnog dijela.

Praktični dio polaže se na poligonu i u saobraćaju na javnom putu.

Kandidatu koji je položio ispit za vozača motornog vozila i vozača vozila na motorni pogon, ustanova kod koje je završio praktičnu obuku izdaje svjedočanstvo.

Evidenciju o položenom vozačkom ispitu vodi ustanova.

Član 214

Testove i drugi ispitni materijal propisuje organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete, uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva.

Bliže propise o uslovima i načinu polaganja vozačkog ispita, obrascima potvrde i svjedočanstva iz člana 213 st. 4 i 7 ovog zakona i sadržaju evidencije o položenom vozačkom ispitu donosi organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete, uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva.

Troškove polaganja ispita za vozača motornog vozila, odnosno vozila na motorni pogon snosi kandidat.

Visinu troškova iz stava 3 ovog člana određuje organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete.

4. Ispitna komisija

Član 215

Ispit za vozača motornog vozila i vozača vozila na motorni pogon polaže se pred ispitnom komisijom koju obrazuje organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete.

Komisiju iz stava 1 ovog člana čine predstavnici organa državne uprave nadležnog za poslove prosvjete, nadležnog organa i ustanove.

Sastav i druga pitanja od značaja za rad Komisije iz stava 1 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete i Ministarstvo.

5. Zdravstveni pregled

Član 216

Ovlašćena zdravstvena ustanova obavlja zdravstveni pregled kandidata za vozača, odnosno vozača i na osnovu tog pregleda izdaje ljekarsko uvjerenje o njegovoj psihofizičkoj sposobnosti za upravljanje motornim vozilom.

Kandidat za vozača motornog vozila dužan je da prije početka praktičnog dijela obuke obavi zdravstveni pregled i priloži ustanovi ljekarsko uvjerenje da je psihofizički sposoban za vozača određene kategorije motornog vozila.

Uslove koje ovlašćena zdravstvena ustanova mora da ispunjava u pogledu kadrova i opreme i vrijeme važenja ljekarskog uvjerenja propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja.

Zdravstvena ustanova može kandidata za vozača, odnosno vozača, s obzirom na rezultate pregleda i zdravstvenu dokumentaciju, prije izdavanja ljekarskog uvjerenja, da uputi na specijalistički pregled kod nadležne zdravstvene ustanove.

Član 217

Zdravstveni pregled vozača, odnosno vozača-instruktoru može biti redovni i kontrolni.

Član 218

Redovnom zdravstvenom pregledu podliježe:

- 1) vozač koji upravlja vozilom na motorni pogon kojim se vrši javni prevoz, kao i vozač koji je zaposlen kod privrednog društva, drugog pravnog lica i preduzetnika, u roku koji ne može biti duži od tri godine;
- 2) vozač vozila na motorni pogon kome je dozvola izdata sa kraćim rokom važenja, prije svakog produženja važenja dozvole;
- 3) vozač vozila na motorni pogon za koga je na zdravstvenom pregledu utvrđeno da ima psihofizičke nedostatke koji još ne predstavljaju smetnju za upravljanje motornim vozilom, u roku koji ljekar odredi;
- 4) vozač vozila na motorni pogon koji je navršio 70 godina života, u roku koji ne može biti duži od dvije godine.

Član 219

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici koji vrše javni prevoz ili prevoz za sopstvene potrebe obavezna su da u propisanom roku podvrgnu redovnim zdravstvenim pregledima lica koja su kod njih zaposlena kao vozači i da vode evidenciju o tim pregledima.

Sadržaj evidencije iz stava 1 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja i Ministarstvo.

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici iz stava 1 ovog člana ne smiju da dozvole da njihovim vozilom upravlja vozač koji se u propisanom roku nije podvrgao redovnom zdravstvenom pregledu.

Član 220

Na kontrolni zdravstveni pregled uputiće se vozač i vozač-instruktor koji zbog psihofizičkih smetnji, odnosno nedostataka nije u stanju da bezbjedno upravlja motornim vozilom ili vozilom na motorni pogon.

Zahtjev za upućivanje na kontrolni zdravstveni pregled može da podnese nadležni organ, državni tužilac, organ ovlašćen za vođenje prekršajnog postupka, zdravstvena ustanova, privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik kod koga je vozač zaposlen.

Kontrolni zdravstveni pregled obavlja ovlašćena zdravstvena ustanova.

Nadležni organ privremeno će rješenjem oduzeti vozačku dozvolu vozaču ili vozaču-instruktoru koji se ne podvrgne kontrolnom zdravstvenom pregledu na koji je upućen, za vrijeme dok ne obavi taj pregled, odnosno dok ne priloži dokaze o psihofizičkoj sposobnosti za upravljanje motornim vozilom.

Žalba na rješenje iz stava 4 ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

Nadležni organ će rješenjem oduzeti vozačku dozvolu vozaču ili vozaču instruktoru za kojeg se pregledom utvrdi da je postao psihofizički nesposoban za upravljanje vozilom, za vrijeme dok ta nesposobnost traje.

Vozaču ili vozaču-instruktoru koji imaju pravo upravljanja motornim vozilima više kategorija, a to mu pravo za pojedine kategorije bude ograničeno iz razloga predviđenih u stavu 1 ovog člana, izdaće se, na njegov zahtjev, nova vozačka dozvola u kojoj će se upisati ona kategorija vozila kojom ima pravo da upravlja.

Ako je ljekarskim uvjerenjem konstatovana zdravstvena nesposobnost vozača, smatraće se da je vozač nesposoban za upravljanje vozilom.

Član 221

Troškove redovnog zdravstvenog pregleda vozača snosi privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik kod kojeg je vozač zaposlen.

Ostali vozači snose sami troškove redovnih zdravstvenih pregleda, kao i troškove kontrolnih zdravstvenih pregleda ako se na pregledu ustanovi da nijesu sposobni za bezbjedno upravljanje vozilom.

Ako se na kontrolnom pregledu ustanovi da je vozač sposoban za upravljanje motornim vozilom, troškove tih pregleda snosi organ koji je vozača uputio na kontrolni pregled.

Ljekarsko uvjerenje o psihofizičkoj sposobnosti vozača za upravljanje vozilom je uslov za produženje važenja vozačke dozvole.

6. Sticanje prava na upravljanje motornim vozilom, odnosno vozilom na motorni pogon i izdavanje vozačke dozvole

Član 222

Vozačka dozvola izdaće se licu, na njegov zahtjev, ako ispunjava sljedeće uslove:

- 1) da je psihofizički sposobno da upravlja motornim vozilom;
- 2) da je navršilo 18 godina života;
- 3) da je položilo vozački ispit za upravljanje motornim vozilom određene kategorije;
- 4) da mu odlukom nadležnog organa nije izrečena zabrana upravljanja motornim vozilom.

Izuzetno od stava 1 tačka 2 ovog člana, pravo na upravljanje autobusom stiče lice koje je navršilo 21 godinu života, a pravo na upravljanje motociklom sa motorom čija zapremina ne prelazi 125 cm³, lice koje je navršilo 16 godina života.

Pravo na upravljanje motornim vozilom kategorije "D" može da stekne vozač koji ima pravo da upravlja motornim vozilom kategorije "C", ako je:

- 1) upravljao motornim vozilom kategorije "C" najmanje dvije godine;
- 2) upravljao najmanje dvije godine motornim vozilima kategorije "B" i najmanje jednu godinu motornim vozilom kategorije "C".

Član 223

Vozačka dozvola izdaje se za upravljanje motornim i priključnim vozilima koja se razvrstavaju u kategorije "A", "B", "C", "D" i "E".

U kategoriju "A" spadaju motocikli.

U kategoriju "B" spadaju motorna vozila, osim vozila kategorije "A", čija najveća dozvoljena masa nije veća od 3.500 kg i koja nemaju više od osam sjedišta, ne računajući sjedište za vozača.

U kategoriju "C" spadaju motorna vozila za prevoz tereta čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg.

U kategoriju "D" spadaju motorna vozila za prevoz lica koja, osim sjedišta za vozača, imaju više od osam sjedišta.

U kategoriju "E" spadaju skupovi vozila čija vučna vozila spadaju u kategoriju "B", "C" ili "D", a priključna vozila su mase veće od 750 kg.

Vozači motornih vozila kategorija "B", "C" ili "D" imaju pravo da upravljaju motornim vozilima tih kategorija i kada su im pridodate lake prikolice, a vozači motornih vozila kategorije

"B" i vozilima te kategorije kada im je pridodato priključno vozilo čija masa nije veća od mase vučnog vozila, ako najveća dozvoljena masa tih vozila ili skupa vozila nije veća od 3.500 kg.

Vozač kome je izdata vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima kategorija "C" i "E" ima pravo da upravlja motornim vozilom kategorije "C" i kada mu je pridodato priključno vozilo čija je najveća dozvoljena masa veća od 750 kg.

Vozač kome je izdata vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima kategorije "D" i "E" ima pravo da upravlja motornim vozilom kategorije "D" i kada mu je pridodato priključno vozilo čija je najveća dozvoljena masa veća od 750 kg.

Vozač kome je izdata vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilom kategorije "D" ima pravo da upravlja i motornim vozilom kategorija "B" i "C", a vozač kome je izdata vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilom kategorije "C" ima pravo da upravlja i motornim vozilom kategorije "B".

Član 224

Vozačka dozvola i potvrda o poznavanju saobraćajnih propisa izdaje se sa rokom važenja do 40 godina života vozača.

Vozačima sa navršanim 40 godina života vozačka dozvola i potvrda o poznavanju saobraćajnih propisa izdaje se ili produžava na 10 godina, a vozačima starijim od 70 godina života, na dvije godine.

Vozačka dozvola za upravljanje vozilima "D" kategorije izdaje se sa rokom važenja od 10 godina.

Rok važenja vozačke dozvole i potvrde o poznavanju saobraćajnih propisa određuje se radi provjere zdravstvenog stanja vozača, a računa se od dana njenog izdavanja, odnosno produženja važenja.

Izuzetno od st. 1, 2 i 3 ovog člana, vozačka dozvola i potvrda o poznavanju saobraćajnih propisa se može izdati ili se njeno važenje može ograničiti i na kraći rok na osnovu ljekarskog uvjerenja o psihofizičkoj sposobnosti podnosioca zahtjeva.

Član 225

U vozačku dozvolu upisuju se sve kategorije vozila kojima vozač ima pravo da upravlja po članu 223 ovog zakona.

Vozač ima pravo da upravlja samo motornim vozilom one kategorije ili onih kategorija koje su upisane u vozačkoj dozvoli.

Član 226

Vozačka dozvola za koju je izdat duplikat ne smije se koristiti u saobraćaju.

Član 227

Evidencije o izdatim vozačkim dozvolama i potvrdama o poznavanju saobraćajnih propisa i evidencijskim kartonima o kaznenim bodovima vodi nadležni organ na način koji propisuje Ministarstvo.

Član 228

Vozački ispit u vojsci, odnosno vozački ispit u srednjim, višim školama i akademijama koje obrazuju kadrove za potrebe policije, može polagati vojno lice koje je u vojsci osposobljeno za upravljanje motornim vozilom, odnosno učenik ili student koji se osposobljavao u školi ili akademiji policije.

Licima iz stava 1 ovog člana vozačku dozvolu izdaje nadležni organ.

Član 229

Stranac koji privremeno boravi u Crnoj Gori i građanin državne zajednice Srbija i Crna Gora sa privremenim ili stalnim boravkom u inostranstvu mogu, na osnovu važeće strane vozačke dozvole koju je izdao nadležni organ strane države, da upravljaju motornim vozilom na teritoriji Crne Gore za vrijeme boravka u njoj.

Državljanin državne zajednice Srbija i Crna Gora koji ima prijavljeno prebivalište u Crnoj Gori nema pravo da na njenoj teritoriji upravlja motornim vozilom koje je registrovano u stranoj državi ukoliko u toj državi nema odobren privremeni ili stalni boravak.

Član 230

Strana vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima kategorije "D" neće se priznati licu koje nema navršenu 21 godinu života, a strana vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima kategorija "B" i "C" licu koje nema navršenih 18 godina života.

Član 231

Stranac kome je odobreno stalno nastanjenje u Crnoj Gori i građanin Crne Gore koji se vrati iz inostranstva, kao i osoblje diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Crnoj Gori, stranih trgovinskih, saobraćajnih, kulturnih i drugih predstavništava i stranih dopisništava mogu da upravljaju motornim vozilima na osnovu važeće strane vozačke dozvole za vrijeme od šest mjeseci od dana ulaska u Crnu Goru.

Licima iz stava 1 ovog člana važeća strana vozačka dozvola zamijeniće se, pod uslovima iz člana 222 stav 1 tač. 1, 2 i 4 i st. 2 i 3 ovog zakona, na njihov zahtjev, bez polaganja vozačkog ispita, vozačkom dozvolom koju izdaje nadležni organ za upravljanje onom kategorijom motornih vozila u koju spadaju motorna vozila za čije su upravljanje ovlašćena stranom vozačkom dozvolom.

Izuzetno i pod uslovima reciprociteta, od osoblja diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Crnoj Gori prilikom zamjene strane vozačke dozvole neće se zahtijevati dokazi o ispunjavanju uslova iz člana 222 stav 1 tačka 1 ovog zakona.

Strana vozačka dozvola zamijeniće se građaninu Crne Gore ako je u zemlji u kojoj mu je izdata strana vozačka dozvola boravio duže od šest mjeseci.

Strana vozačka dozvola iz čijeg se teksta ne može zaključiti za koju je kategoriju, odnosno vrstu motornih vozila izdata ili da li joj je istekao rok važenja može se zamijeniti, u smislu stava 2 ovog člana, samo ako podnosilac zahtjeva priloži ispravu iz koje se vidi kojim motornim vozilima, odnosno kategorijom može da upravlja, odnosno da joj nije istekao rok važenja.

Član 232

Međunarodna vozačka dozvola priznaće se samo ako je izdata od nadležnog organa ili organizacije strane države.

Odredbe čl. 229, 230 i 231 ovog zakona o upravljanju motornim vozilom na osnovu strane vozačke dozvole shodno se primjenjuju i na upravljanje motornim vozilom na osnovu važeće međunarodne vozačke dozvole.

Član 233

Vozaču kome je izdata vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilom može se, na njegov zahtjev, izdati i međunarodna vozačka dozvola.

Međunarodna vozačka dozvola ne može se izdati vozaču kome je izrečena mjera bezbjednosti ili zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom dok ta zabrana traje.

Međunarodna vozačka dozvola izdata u državnoj zajednici Srbija i Crna Gora ne može se koristiti za upravljanje motornim vozilima na teritoriji Crne Gore.

Međunarodnu vozačku dozvolu izdaje i o tome vodi evidenciju nadležni organ.

Član 234

Potvrda o poznavanju saobraćajnih propisa izdaće se licu:

- 1) koje je položio ispit za upravljanje vozilom na motorni pogon;
- 2) koje je navršilo 16 godina života;
- 3) koje je psihofizički sposobno za upravljanje vozilom na motorni pogon;
- 4) kome odlukom nadležnog organa nije izrečena zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom ili vozilom na motorni pogon.

Član 235

Vozačku dozvolu, potvrdu o poznavanju saobraćajnih propisa, kao i evidencijski karton o kaznenim bodovima izdaje nadležni organ.

Troškove obrazaca iz stava 1 ovog člana snosi podnosilac zahtjeva.

Važenje vozačke dozvole i potvrde o poznavanju saobraćajnih propisa produžava organ iz stava 1 ovog člana.

Član 236

Obrazac vozačke dozvole, obrazac potvrde o poznavanju saobraćajnih propisa, zahtjeva za njihovo izdavanje i evidencijski karton o kaznenim bodovima propisuje Ministarstvo.

Obrascе iz stava 1 ovog člana izrađuje privredno društvo ili preduzetnik koga ovlasti nadležni organ.

Evidenciju o naručenim i izrađenim obrascima iz stava 1 ovog člana vodi nadležni organ i privredno društvo ili preduzetnik iz stava 2 ovog člana.

Obrazac vozačke dozvole i obrazac potvrde o poznavanju saobraćajnih propisa sadrži Grb Crne Gore.

Član 237

Kada upravlja motornim vozilom ili vozilom na motorni pogon, vozač mora imati kod sebe važeću vozačku dozvolu, odnosno potvrdu o poznavanju saobraćajnih propisa, kao i evidencijski karton o kaznenim bodovima i dužan je da ih pokaže na zahtjev policijskog službenika.

Vlasnik vozila i vozač kome je vozilo povjereno na upravljanje ne smiju da daju vozilo na upravljanje licu iz člana 199 stava 2 i člana 200 ovog zakona, kao ni licu koje nema pravo da upravlja kategorijom vozila u koju spada to vozilo.

Vlasnik vozila je dužan da, na zahtjev policijskog službenika, da podatke o identitetu lica kome je dao vozilo na upravljanje.

Vozač je dužan da, na zahtjev policijskog službenika, da podatke o identitetu vlasnika vozila kojim upravlja u saobraćaju na putu.

Član 238

Vozač motornog vozila, odnosno vozač vozila na motorni pogon koji promijeni prebivalište obavezan je da se, u roku od 15 dana od dana dolaska u mjesto novog prebivališta, prijavi nadležnom organu radi upisa u propisane evidencije o vozačima.

Član 239

Uslove za izdavanje, zamjenu, produženje važenja i način vođenja evidencija o vozačkim dozvolama, kao i uslove za izdavanje i način vođenja evidencija o izdatim potvrđama o poznavanju saobraćajnih propisa propisuje Ministarstvo.

7. Trajanje upravljanja motornim vozilom

Član 240

Vozač koji upravlja autobusom ili teretnim motornim vozilom ili skupom vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 5.000 kg ne smije neprekidno upravljati vozilom duže od pet sati.

Neprekidnim upravljanjem vozilima iz stava 1 ovog člana smatra se vrijeme za koje vozač nije imao prekid od najmanje pola sata.

Neprekidno upravljanje vozilom u javnom gradskom prevozu putnika uređuje se opštim aktom privrednog društva i preduzetnika koje vrši javni prevoz u skladu sa odredbom stava 1 ovog člana.

Ukupno trajanje upravljanja motornim vozilom iz stava 1 ovog člana ne smije da bude duže od osam sati u toku 24 sata.

Član 241

Vozač koji upravlja vozilom iz člana 240 stav 1 ovog zakona mora, prije početka svog radnog dana, imati neprekidan odmor od najmanje 11 sati.

Neprekidan odmor vozač koristi van vozila.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, ako se u vozilu nalazi ugrađen ležaj koji omogućava vozaču odmor u ležećem položaju, vozač može koristiti odmor na takvom ležaju.

Ako se u upravljanju vozilom iz člana 240 stav 1 ovog zakona smjenjuju dva vozača i ako se u vozilu nalazi ugrađen ležaj koji omogućava jednom od njih da se odmara u ležećem položaju, svaki vozač mora da ima neprekidan odmor od najmanje osam sati u toku svakih 30 sati vožnje.

Ukupno trajanje upravljanja vozilom, odmor vozača i način rada dvojnih posada na vozilima, u obimu koji utiče na bezbjedno upravljanje motornim vozilom, propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

Član 242

Vozač koji upravlja autobusom, teretnim motornim vozilom ili skupom vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 20 tona i koji u toku 24 sata prelazi više od 500 km mora biti zamijenjen drugim vozačem najkasnije poslije osam sati upravljanja vozilom.

Član 243

Odredbe ovog zakona o trajanju upravljanja motornim vozilom i odmorima vozača primjenjuju se i na vozače motornih vozila registrovanih u inostranstvu, kada vozilima upravljaju na teritoriji Crne Gore.

VIII VOZILA

1. Zajedničke odredbe

Član 244

Vozila u saobraćaju na putu moraju da ispunjavaju propisane uslove u pogledu dimenzija, ukupne mase, osovinskog opterećenja i zaštite okoline, kao i da imaju ispravne propisane uređaje i opremu koju utvrđuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

U saobraćaju na putu ne mogu učestvovati vozila koja ne ispunjavaju uslove u pogledu providnosti vjetrobrana i svih okana u skladu sa odredbama međunarodne Konvencije o saobraćaju na putevima (zabrana upotrebe zatamnjениh stakala).

Izuzetno od stava 2 ovog člana, zatamnjena stakla mogu imati službena vozila državnih organa, ako za to prethodno dobiju odobrenje nadležnog organa.

Član 245

Motorna i priključna vozila registrovana u inostranstvu mogu da učestvuju u saobraćaju na teritoriji Crne Gore, ako imaju ispravne uređaje i opremu propisanu međunarodnom Konvencijom o saobraćaju na putevima, a u pogledu dimenzija, najveće dozvoljene mase i osovinog opterećenja, ako ispunjavaju uslove propisane za motorna i priključna vozila registrovana u Crnoj Gori.

2. Tehnički pregled motornih i priključnih vozila i vozila na motorni pogon

Član 246

Provjera tehničke ispravnosti motornih i priključnih vozila, odnosno vozila na motorni pogon i priključnih vozila koje vuku traktori vrši se tehničkim pregledom.

Na tehničkom pregledu utvrđuje se: da li motorno ili priključno vozilo ima propisane i ispravne uređaje, uključujući školjku i šasiju na djelovima bitnim za učvršćivanje vješanja, a naročito uređaje za upravljanje, uređaje za zaustavljanje, uređaje za spajanje vučnog i priključnog vozila, pneumatike, uređaje za davanje svjetlosnih signala, osvjetljavanje puta i vozila i ispuštanje izduvnih gasova i da li su ti uređaji ispravni, kao i da li ispunjava druge propisane uslove za registraciju i učestvovanje u saobraćaju, posebno ekološke zahtjeve u pogledu dozvoljenog sadržaja otrovnih sastojaka u izduvnim gasovima i nivoa buke propisane utvrđenim standardima.

Tehnički pregled iz stava 1 ovog člana je: redovni, preventivni i vanredni.

Član 247

Tehnički pregled vozila obavlja privredno društvo ili preduzetnik (u daljem tekstu: stanica za tehnički pregled vozila) koje ispunjava uslove propisane ovim zakonom i uslove koje propisuje Ministarstvo.

Član 248

Tehnički pregled vozila obavlja stanica za tehnički pregled vozila u posebnim tehnološkim cjelinama koje ispunjavaju tehničke uslove i uslove u pogledu objekata, prostora, uređaja i opreme, kao i u pogledu stručnog kadra.

Stanica za tehnički pregled vozila mora da ima odobrenje nadležnog organa o ispunjavanju uslova za obavljanje tehničkog pregleda vozila.

Preventivne tehničke preglede za sopstvene potrebe mogu obavljati privredno društvo ili preduzetnik, ako ispunjavaju uslove iz člana 247 ovog zakona.

Član 249

Stanica za tehnički pregled vozila dužna je da obezbijedi uslove za obavljanje poslova tehničkih pregleda i registracije vozila u skladu sa ovim zakonom.

Odobrenje za obavljanje poslova tehničkih pregleda i produženje registracije vozila izdaće nadležni organ, nakon što utvrdi da stanica za tehnički pregled vozila ispunjava propisane uslove.

Član 250

Troškove redovnog tehničkog pregleda plaća vlasnik vozila.

Visinu troškova iz stava 1 ovog člana, prema kategorijama motornih vozila, propisuje Ministarstvo.

Član 251

Redovni tehnički pregled vozila vrši se jedanput godišnje, a vozila na motorni pogon i priključnih vozila kojima se vrši javni prevoz putnika ili prevoz opasnih materija i vozila na kojima se kandidati obučavaju za vozače svakih šest mjeseci.

Izuzetno, prvi redovni tehnički pregled novoproducentnih putničkih vozila koja se prvi put uključuju u saobraćaj na putu vrši se poslije prve godine od dana uključivanja u saobraćaj, a naredni svake godine.

Kao dokaz o izvršenom redovnom tehničkom pregledu, sa unutrašnje strane u gornjem desnom uglu vjetrobrana stavlja se naljepnica.

Oblik, izgled i sadržinu naljepnice iz stava 3 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 252

Kategorije i vrste motornih i priključnih vozila i vozila na motorni pogon koji podliježu obavezi preventivnog tehničkog pregleda, kao i rokove u kojima se obavljaju, propisuje Ministarstvo.

O izvršenom preventivnom tehničkom pregledu izdaje se potvrda.

Član 253

Tehnički pregled motornog vozila, odnosno vozila na motorni pogon i priključnih vozila može da obavlja samo lice koje ima završenu srednju stručnu spremu (obrazovni profil: mašinski ili saobraćajni tehničar, automehaničar i autoelektričar) i koje je stručno osposobljeno za obavljanje tih poslova.

Program osposobljavanja lica iz stava 1 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete.

Lice iz stava 1 ovog člana mora da ima dozvolu za upravljanje motornim vozilom, najmanje "B" kategorije.

Član 254

Stanica za tehnički pregled vozila dužna je da vodi evidenciju i obrađuje podatke o tehničkim pregledima i utvrđenim neispravnostima na vozilima i da ih dostavi nadležnom organu.

Stanica za tehnički pregled vozila dužna je da obezbijedi jedinstven informacioni sistem i da, u skladu sa propisanim uslovima, vrši jedinstvenu obradu podataka o tehničkim pregledima i drugim poslovima koji se obavljaju u stanici za tehnički pregled vozila.

Stanica za tehnički pregled vozila dužna je da nadležnom organu dostavlja podatke potrebne za jedinstvenu obradu podataka.

Član 255

Stanica za tehnički pregled vozila dužna je da objekte, uređaje i opremu održava u ispravnom stanju.

Uređaji i oprema za tehnički pregled vozila podliježu obaveznom pregledu, najmanje dva puta godišnje.

Pregled uređaja i opreme iz stava 2 ovog člana obavlja ustanova koju ovlasti Ministarstvo.

Član 256

Stanica za tehnički pregled vozila dužna je da tehnički pregled vozila vrši propisanim, ispitanim i ispravnim uređajima i opremom, prema propisima i normativima za tehnički pregled i tehničku ispravnost vozila.

Uslove u pogledu pregleda, uređaja i opreme stanica za tehnički pregled vozila, objekata i prostora, stručnog kadra, kao i uslove za obavljanje tehničkog pregleda vozila i vođenje evidencije propisuje Ministarstvo i organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

Član 257

Ako kontrolor na tehničkom pregledu utvrdi da su uređaji za upravljanje, zaustavljanje, za spajanje vučnog i priključnog vozila, za pogon na tečni gas na vozilu neispravni tako da bi vozilo ugrožavalo bezbjednost saobraćaja na putu, upozoriće vozača da se tim vozilom ne može uključiti

u saobraćaj na putu dok se ne otklone neispravnosti. Ako se vozač takvim vozilom uključi u saobraćaj na putu, stanica za tehnički pregled vozila dužna je da o tome obavijesti Ministarstvo.

Član 258

Stanica za tehnički pregled vozila ne smije da ovjeri tehničku ispravnost vozila, ako vozilo nije tehnički ispravno ili nije podvrgnuto provjeri tehničke ispravnosti.

Član 259

Nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada stanica za tehnički pregled vozila, u pogledu sprovođenja propisa o tehničkom pregledu vozila, vrši nadležni organ.

3. Ispitivanje vozila

Član 260

Motorna i priključna vozila i vozila kojima se prevoze opasne materije, odnosno vozila na motorni pogon koja se serijski ili pojedinačno proizvode, prepravljaju ili bitnije popravljaju moraju se, u pogledu bezbjednosno-konstruktivnih karakteristika uređaja bitnih za bezbjednosno učestvovanje u saobraćaju, podvrgnuti ispitivanju prije puštanja u saobraćaj. Tom ispitivanju podliježu i motori, šasije, rezervoari za pogonsko gorivo i rezervni djelovi bitni za bezbjednost saobraćaja (djelovi uređaja za upravljanje, zaustavljanje, spajanje vučnog i priključnog vozila, davanje svjetlosnih znakova, osvjetljavanje puta i vozila i sl.), kao i podaci potrebni za tehnički pregled i registraciju vozila.

Vozila za koja nijesu poznati tehnički podaci potrebni za tehnički pregled i registraciju podvrgavaju se ispitivanju radi utvrđivanja tih podataka.

Bezbjednosno-tehničke karakteristike, a naročito nosivost prepravljenog motornog i priključnog vozila, odnosno vozila na motorni pogon ne mogu odstupati od karakteristika vozila, osim ako je takvu prepravku predvidio proizvođač vozila.

O izvršenom ispitivanju i tehničkoj ispravnosti motornih vozila, odnosno vozila na motorni pogon i priključnih vozila iz st. 1 i 2 ovog člana izdaje se uvjerenje.

Član 261

Ako se prilikom isključenja vozila iz saobraćaja, odnosno upućivanja na vanredni tehnički pregled, po ovom zakonu, utvrdi da su teže oštećeni školjka ili šasija na djelovima bitnim za učvršćivanje vješanja i transmisije, odnosno prenosa, uređaji za upravljanje (lomovi i deformacije), djelovi uređaja za zaustavljanje koji se ne kontrolišu detaljno na tehničkom pregledu, djelovi za spajanje vučnog i priključnog vozila, djelovi uređaja za pogon na tečni gas (plin) i rezervoari za pogonsko gorivo, vozilo se neće pustiti u saobraćaj dok se ne izvrši ispitivanje po članu 260 stav 1 ovog zakona.

Član 262

Ispitivanje vozila iz člana 260 ovog zakona vrši ustanova koja ispunjava uslove koje propisuje Ministarstvo i organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

Ustanova iz stava 1 ovog člana dužna je da vrši ispitivanje u skladu sa propisanim tehničkim normativima i uputstvima i drugim tehničkim propisima.

Član 263

Uvjerenje iz člana 260 stav 4 ovog zakona o ispitivanju serijskih i pojedinačno proizvedenih vozila, motora, šasije ili rezervnog dijela pribavlja proizvođač, a uvjerenje o ispitivanju prepravljenog ili bitnije popravljenog vozila, vozila za prevoz opasnih materija, motora, šasije ili rezervnog dijela, kao i o tehničkim podacima pribavlja vlasnik vozila.

Član 264

Vozila u koja su ugrađeni uređaji i oprema za pogon na tečni gas ne smiju da učestvuju u saobraćaju na putu bez uvjerenja o ispitivanju rezervoara, ispravnosti ugrađenih uređaja i opreme za tečni gas.

Uvjerenje o ispitivanju rezervoara, ugrađenih uređaja, instalacije i opreme za tečni gas izdaje organ državne uprave nadležan za poslove ekonomije.

Uslove, postupak i način ispitivanja vozila uslove u pogledu stručne spremlje zaposlenih koji vrše ispitivanje, oblik i sadržaj uvjerenja, odnosno potvrde i vođenje evidencije o izdatim uvjerenjima i davanju podataka o ispitivanju vozila, propisuje Ministarstvo i organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

Član 265

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici koji vrše popravke ili prepravke motornih vozila, odnosno ispitivanje vozila na motorni pogon ili priključnih vozila dužna su da vode propisanu evidenciju o svim oštećenjima na vozilima koja su kod njih popravljena, odnosno ispitana.

4. Registracija motornih, priključnih i vozila na motorni pogon

Član 266

Motorna vozila, odnosno vozila na motorni pogon i priključna vozila koja učestvuju u saobraćaju na putu moraju biti registrovana.

Izuzetno od stava 1 ovog člana ne moraju biti registrovani:

- 1) lake prikolice;
- 2) vozila na motorni pogon i priključna vozila koja su prepravljena ili popravljena i kojima se vrši probna vožnja radi ispitivanja i prikazivanja njihovih svojstava ili koja se kreću od sjedišta privrednog društva u kome su proizvedena do skladišta, kao i motorna i priključna vozila koja se kreću od mjesta u kome su preuzeta neregistrovana do mjesta u kome će biti registrovana - pod uslovom da su označena posebnim tablicama za privremeno označavanje takvih vozila u saobraćaju na putu (probne tablice).

Za vozila iz stava 2 tačka 2 ovog člana izdaje se potvrda o korišćenju probnih tablica.

Kada u saobraćaju na putu upravlja vozilom koje je označeno probnim tablicama vozač mora kod sebe da ima važeću potvrdu i dužan je da je pokaže na zahtjev policijskog službenika.

Evidenciju o registrovanim vozilima vodi nadležni organ.

Član 267

Registrovati se mogu samo vozila, odnosno vozila na motorni pogon i priključna vozila za koja se na redovnom tehničkom pregledu utvrdi da su ispravna.

Za registrovano vozilo izdaje se saobraćajna dozvola i registarske tablice.

Saobraćajna dozvola izdaje se i produžava sa rokom važenja od jedne godine.

Vlasnik vozila koji ne produži registraciju vozila u roku od 30 dana od dana isteka važenja saobraćajne dozvole dužan je da vrati registarske tablice nadležnom organu.

Vlasnik vozila dužan je da u roku od 15 dana odjavi vozilo ako je otuđeno, nestalo, uništeno ili otpisano ili ako je vlasnik promijenio stalno prebivalište, odnosno sjedište.

Vlasnik vozila dužan je da u roku od 15 dana prijavi promjenu bilo kog podatka koji je upisan u saobraćajnoj dozvoli.

Član 268

Saobraćajna dozvola izdaje se na obrascu koji propisuje Ministarstvo.

Obrazac saobraćajne dozvole sadrži Grb Crne Gore.
Podaci koji se unose u saobraćajnu dozvolu ispisuju se latiničnim pismom.
Sadržaj evidencije o izdatim saobraćajnim dozvolama propisuje Ministarstvo.
Evidenciju iz stava 4 ovog člana vodi nadležni organ.

Član 269

Za registrovana vozila izdaje se jedna od sljedećih vrsta registarskih tablica:

- 1) registarska tablica za motorna vozila, osim za motocikle;
- 2) registarska tablica za motocikle;
- 3) registarska tablica za priključna vozila;
- 4) registarska tablica za motorna vozila i priključna vozila diplomatskih i konzularnih predstavništava, misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Crnoj Gori i njihovog osoblja, stranih trgovinskih, kulturnih i drugih predstavništava i stranih dopisništava,
- 5) registarska tablica za privremeno registrovana motorna i priključna vozila;
- 6) registarska tablica za motorna i priključna vojna vozila;
- 7) registarska tablica za određena motorna i priključna policijska vozila;
- 8) registarska tablica za motorna i priključna vozila koja ne ispunjavaju propisane uslove u pogledu dimenzija (dužina, širina, visina), odnosno čija je najveća dozvoljena masa veća od 40 tona, odnosno čija je sopstvena masa veća od dozvoljenih osovinских opterećenja;
- 9) registarska tablica za traktore;
- 10) registarska tablica za radne mašine i motokultivatore sa priključnim vozilom;
- 11) registarska tablica za bicikle sa motorom;
- 12) registarska tablica za priključna vozila koja vuku traktori.

Registarske tablice za vozila iz stava 1 tačka 8 ovog člana su crvene boje.

Registarske tablice za traktore, priključna vozila za traktore i za motokultivatore sa priključnim vozilima su zelene boje, a sve ostale registarske tablice su bijele boje.

Član 270

U saobraćaju na putu smije da učestvuje motorno vozilo, odnosno vozilo na motorni pogon i priključno vozilo samo za vrijeme važenja saobraćajne dozvole, odnosno potvrde o registraciji izdate za to vozilo.

Kada upravlja motornim vozilom ili motornim i priključnim vozilom, odnosno vozilom na motorni pogon vozač mora da ima kod sebe važeću saobraćajnu dozvolu, odnosno potvrdu o registraciji, izdatu za to vozilo i dužan je da je pokaže na zahtjev policijskog službenika.

Vlasnik vozila ili vozač kome je vozilo povjereno na upravljanje ne smiju da daju na upravljanje drugom licu vozilo koje nije registrovano, kao ni vozilo kome je isteklo vrijeme važenja saobraćajne dozvole, odnosno potvrde o registraciji izdate za to vozilo.

Član 271

Ministarstvo će propisati uslove pod kojima se registruju posebna policijska vozila.

Član 272

Motorna i priključna vozila diplomatskih i konzularnih predstavništava, misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Crnoj Gori i njihovog osoblja, stranih trgovinskih, kulturnih i drugih predstavništava, stranih dopisništava i stalnih stranih dopisnika i motorna i priključna vozila stranaca kojima je, radi školovanja, specijalizacije, naučnih istraživanja, zapošljavanja ili obavljanja profesionalne djelatnosti, pružanja azila ili priznanja statusa izbjeglica, izdato odobrenje za privremeni boravak duži od šest mjeseci ili za stalno nastanjenje u Crnoj Gori, kao i motorna i priključna vozila građana Crne Gore koji se vrate iz inostranstva,

odnosno dođu u Crnu Goru da u njoj stalno ostanu, mogu da učestvuju u saobraćaju samo ako su registrovana u Crnoj Gori.

Član 273

Motorna i priključna vozila registrovana u stranoj zemlji mogu da učestvuju u saobraćaju na teritoriji Crne Gore samo ako imaju važeću saobraćajnu dozvolu i registarske tablice koje je izdao nadležni organ zemlje u kojoj je vozilo registrovano i međunarodnu oznaku zemlje registracije i ako ispunjavaju ekološke zahtjeve u pogledu dozvoljene emisije izduvnih gasova i buke.

Strano priključno vozilo koje ne podliježe obavezi registracije mora na svojoj zadnjoj strani imati registarsku tablicu sa ponovljenim registarskim brojem vučnog vozila.

Član 274

Privremeno mogu da se registruju motorna i priključna vozila uvezena iz inostranstva ili nabavljena u Crnoj Gori čiji su vlasnici strani državljani koji u njoj privremeno borave na osnovu važeće putne isprave ili građani Crne Gore koji, radi školovanja, specijalizacije, naučnog istraživanja, zapošljavanja ili obavljanja profesionalne djelatnosti, privremeno borave u inostranstvu, motorna i priključna vozila koja se koriste na osnovu ugovora o poslovnoj saradnji ili ugovora o zakupu zaključenog između domaćeg i stranog prevoznika, kao i motorna i priključna vozila namijenjena učešću na sajmovima i sportskim takmičenjima.

Vozilo koje uđe na teritoriju Crne Gore sa stranim registarskim tablicama na kojima oznake i broj nijesu u skladu sa odredbama međunarodnih ugovora mora se privremeno registrovati, pod uslovima koje propisuje Ministarstvo.

Privremena registracija vozila, odnosno produženje privremene registracije vozila vrši se svake godine kod nadležnog organa, po mjestu boravišta vlasnika vozila.

Član 275

Za privremeno registrovano vozilo izdaje se potvrda o privremenoj registraciji i privremene registarske tablice.

Kada upravlja privremeno registrovanim vozilom vozač kod sebe mora da ima važeću potvrdu o privremenoj registraciji vozila i dužan je da je pokaže na zahtjev policijskog službenika.

Član 276

Traktori, radne mašine, motokultivatori sa priključnim vozilom, bicikli sa motorom, kao i priključna vozila za traktore mogu da učestvuju u saobraćaju na putu samo ako su registrovana.

Za registrovano vozilo iz stava 1 ovog člana izdaje se potvrda o registraciji i registarske tablice.

Potvrda o registraciji izdaje se na obrascu koji propisuje Ministarstvo.

Evidenciju o izdatim potvrdama iz stava 2 ovog člana vodi nadležni organ na način koji propisuje Ministarstvo.

Vozači vozila iz stava 1 ovog člana dužni su da na zahtjev policijskog službenika pokažu potvrdu o registraciji.

Član 277

Motorno vozilo, odnosno vozilo na motorni pogon ili priključno vozilo koje građanin, na osnovu ovog zakona ili drugih propisa, ne može koristiti u saobraćaju na putu ne može se registrovati.

Odredba stava 1 ovog člana odnosi se i na motorna i priključna vozila, odnosno vozila na motorni pogon koja su znatno oštećena ili rashodovana ili iz drugih razloga prepravljena, dok se ne podvrgnu posebnom ispitivanju iz člana 260 stav 1 ovog zakona i ne dobiju odobrenje za registrovanje.

Stanica za tehnički pregled vozila ne smije da izda potvrdu o tehničkoj ispravnosti vozila iz stava 2 ovog člana bez prethodno pribavljenog odobrenja.

Član 278

Traktori, motokultivatori sa priključnim vozilom, radne mašine i bicikli sa motorom podliježu ponovnoj registraciji samo prilikom promjene vlasnika ili promjene njegovog prebivališta.

Član 279

Motorna vozila u saobraćaju, traktori i radne mašine, osim motocikla, moraju imati po dvije tablice.

Motocikli, bicikli sa motorom, priključna vozila, priključna vozila koja vuku traktori i motokultivatori sa priključnim vozilom imaju po jednu tablicu.

Registarske tablice na vozilu moraju da budu postavljene tako da se dobro vide i budu čitljive.

Lake prikolice koje se ne registruju mogu u saobraćaju na putu da učestvuju ako su tehnički ispravne i ako na svojoj zadnjoj strani imaju registarsku tablicu vučnog vozila.

Član 280

Registrovano vozilo mora u saobraćaju na putu da nosi registarske tablice koje su izdate za to vozilo i čiji je broj upisan u važeću saobraćajnu dozvolu, odnosno u potvrdu o registraciji.

Vlasnik vozila ne smije na neregistrovano vozilo da stavlja registarske tablice i da ih koristi.

Član 281

Registracija motornih i priključnih vozila, odnosno vozila na motorni pogon i produženje registracije vrši se kod nadležnog organa.

Poslove produženja registracije mogu vršiti i stanice za tehnički pregled vozila koje ispunjavaju propisane uslove i imaju ovlašćenje.

Ovlašćenje iz stava 2 ovog člana izdaje nadležni organ.

Član 282

Bliže uslove i način registracije, odnosno produženja registracije vozila, vođenje evidencije, registarska područja za motorna i priključna vozila, odnosno za vozila na motorni pogon, oblik, sadržaj, veličinu i način postavljanja registarskih tablica propisuje Ministarstvo.

Registarska tablica iz stava 1 ovog člana može sadržati Grb Crne Gore.

Registarske tablice izrađuje privredno društvo ili preduzetnik koga ovlasti nadležni organ.

IX POSEBNE MJERE BEZBJEDNOSTI

Član 283

Policijski službenik može vozača ili vozača-instruktora da podvrgne ispitivanju pomoću odgovarajućih sredstava i aparata (alkometar i dr.) ili da ga odvede na stručni pregled u zdravstvenu ustanovu radi provjere prisustva alkohola u organizmu ili postojanja znakova alkoholne poremećenosti, odnosno da li se nalazi pod dejstvom opojnih droga, drugih psihoaktivnih materija ili lijekova na kojima je označeno da se ne smije upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje.

Vozač ili vozač instruktor iz stava 1 ovog člana dužan je da se podvrgne ispitivanju, odnosno stručnom pregledu na koji je upućen.

Analiza krvi i urina vrši se kod vozača ili vozača instruktora koji poriče da se nalazi pod dejstvom opojnih droga, drugih psihoaktivnih materija ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje ili poriče da je pod dejstvom alkohola čije je prisustvo u organizmu utvrđeno odgovarajućim sredstvima ili aparatima, odnosno odbije da

potpiše zapisnik o alkotestiranju, ako zbog toga ne bi nastupile štetne posljedice po njegovo zdravlje.

Ako je ispitivanjem sprovedenim u smislu ovog člana, utvrđeno da je vozač ili vozač instruktor pod dejstvom alkohola, opojnih droga, drugih psihoaktivnih materija ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje, troškove ispitivanja snosi vozač, odnosno vozač-instruktor.

Član 284

Stručni pregled iz člana 283 st. 1 i 3 ovog zakona obuhvata zdravstveni pregled kojim se utvrđuju znaci poremećenosti u ponašanju koji mogu da prouzrokuju nesigurno postupanje u saobraćaju i analizu krvi, urina i drugih tjelesnih tečnosti radi utvrđivanja prisustva alkohola, droge, drugih psihoaktivnih materija ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje.

Kada zbog zdravstvenog stanja ili drugih objektivnih razloga ne može da se obavi cjelokupni stručni pregled, obaviće se dio pregleda koji je moguće obaviti.

O izvršenom stručnom pregledu zdravstvena ustanova dužna je da odmah da pisano mišljenje i nalaz, a krv i urin da preda policijskom službeniku koji je dužan da ih odnese u najbližu ovlašćenu zdravstvenu ustanovu, odnosno laboratoriju gdje se može izvršiti analiza.

O rezultatima izvršene analize iz stava 1 ovog člana zdravstvena ustanova, odnosno laboratorija dužna je da, najkasnije u roku od tri dana, da pisani nalaz.

Član 285

Brzina kretanja vozila utvrđuje se pomoću uređaja za mjerenje brzine kretanja vozila (radar i sl.) i tahografskog zapisa.

Fotografija i video zapis sa podacima o utvrđenoj brzini, tahografski zapis i zapisnik o očitavanju na radaru služe kao dokaz o utvrđenoj brzini kretanja vozila.

Član 286

Policijski službenik će na licu mjesta privremeno oduzeti vozačku dozvolu i isključiti iz saobraćaja vozača koji:

- 1) upravlja autobusom, teretnim motornim vozilom ili skupom vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 20 tona duže od osam sati u toku 24 sata ili koji u toku 24 sata pređe više od 500 km;
- 2) upravlja autobusom, motornim vozilom ili skupom vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 5.000 kg duže od pet sati bez prekida, odnosno duže od osam sati s prekidima u toku 24 sata.

Član 287

Policijski službenik koji oduzme vozačku dozvolu vozaču iz člana 286 ovog zakona obavezan je da izda vozaču potvrdu koja sadrži: ime i prezime vozača, broj vozačke dozvole, dan, sat i razlog oduzimanja, kao i mjesto i način vraćanja.

Policijski službenik iz stava 1 ovog člana, odnosno nadležni organ dužan je da vozaču vrati vozačku dozvolu čim prestanu razlozi zbog kojih je oduzeta, a najkasnije u roku od 24 sata od sata oduzimanja.

Ako vozač iz stava 1 ovog člana ne preuzme vozačku dozvolu u roku od tri dana od dana oduzimanja, vozačka dozvola se dostavlja nadležnom organu po mjestu evidencije vozača.

Član 288

Policijski službenik će na licu mjesta privremeno oduzeti vozačku dozvolu i isključiti iz saobraćaja vozača:

- 1) koji se u naseljenom mjestu vozilom kreće brzinom većom od 30 km/h od dozvoljene;
- 2) koji se na putu van naselja kreće brzinom većom od 50 km/h od dozvoljene;
- 3) koji napusti mjesto saobraćajne nezgode;
- 4) koji upravlja vozilom u saobraćaju pod dejstvom alkohola, opojnih droga ili drugih psihoaktivnih materija ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje;
- 5) i vozača-instruktor koji u organizmu ima alkohol ili pokazuje znake alkoholne poremećenosti za vrijeme dok osposobljava kandidata za vozača motornog vozila;
- 6) i vozača instruktora iz člana 283 stav 2 ovog zakona koji odbije da se podvrgne ispitivanju, odnosno stručnom pregledu;
- 7) koji je izvršio radnju preticanja vozila koje se zaustavilo ispred pješačkog prelaza radi propuštanja pješaka koji su stupili na pješački prelaz;
- 8) koji vrši preticanje ili obilaženje kolone vozila;
- 9) koji pretiče drugo vozilo u tunelu, ispred vrha prevoja puta ili u krivini kada je preglednost puta nedovoljna.

Policijski službenik će na licu mjesta isključiti iz saobraćaja vozača:

- 1) koji upravlja vozilom prije sticanja prava na upravljanje vozilom;
- 2) koji upravlja vozilom, a nema važeću vozačku dozvolu određene kategorije;
- 3) koji upravlja vozilom u vrijeme kad mu je vozačka dozvola privremeno oduzeta;
- 4) koji upravlja vozilom u vrijeme kad mu je pravosnažnom odlukom nadležnog organa izrečena zaštitna mjera zabrane upravljanja vozilom određene vrste ili kategorije;
- 5) bicikla sa motorom i motocikla koji ne koristi zaštitnu kacigu za vrijeme vožnje na putu.

Policisk službenik koji zatekne vozača koji pokuša ili nastavi da upravlja vozilom nakon što je isključen iz saobraćaja na putu i nastavi sa vršenjem radnje prekršaja zbog koje je isključen iz saobraćaja, ponovo će ga isključiti iz saobraćaja i dati nalog za premještanje vozila u skladu sa članom 65 ovog zakona.

Član 289

Vozaču i vozaču-instruktoru iz člana 288 ovog zakona policijski službenik će privremeno oduzeti vozačku dozvolu do okončanja prekršajnog postupka, ali ne duže od 60 dana, o čemu će vozaču, odnosno vozaču-instruktoru obavezno izdati potvrdu koja sadrži: ime i prezime vozača, odnosno vozača-instruktor, broj vozačke dozvole, dan, sat, razlog njenog oduzimanja i pravo na upravljanje vozilom vozaču iz člana 288 stav 1 tač. 1, 2, 3, 7, 8 i 9 ovog zakona do mjesta prebivališta, a najduže 24 sata od sata oduzimanja vozačke dozvole.

Vozaču, odnosno vozaču-instruktoru iz stava 1 ovog člana nadležni organ će donijeti rješenje u roku od tri dana o privremenom oduzimanju vozačke dozvole.

Protiv rješenja o oduzimanju vozačke dozvole vozač, odnosno vozač-instruktor može u roku od osam dana izjaviti prigovor ovlašćenom organu za vođenje prekršajnog postupka preko nadležnog organa.

Prigovor ne odlaže izvršenje mjere iz stava 1 ovog člana.

Ovlašćeni organ za vođenje prekršajnog postupka donosi rješenje po prigovoru u roku od 30 dana od dana dostave spisa, a vrijeme za koje je vozačka dozvola oduzeta u slučaju odbijanja prigovora uračunava se u vrijeme trajanja izrečene zaštitne mjere oduzimanja vozačke dozvole.

Član 290

Vozaču kome je vozačka dozvola izdata u Crnoj Gori, a koji je kažnjen za određene prekršaje iz ovog zakona, pored novčane kazne, određuju se i kazneni bodovi.

Broj kaznenih bodova određuje se od jedan do tri, zavisno od težine prekršaja.

U slučaju sticaja prekršaja, kazneni bodovi se određuju samo za prekršaj za koji je utvrđen veći broj kaznenih bodova.

Kazneni bodovi se unose u evidenciju vozača na osnovu pravosnažne odluke o kažnjavanju, odnosno nakon uplate kazne.

Kazneni bodovi za pojedinačni prekršaj se brišu iz evidencije po isteku 24 mjeseca od dana kada su određeni pravosnažnom odlukom.

Kazneni bodovi iz stava 4 ovog člana upisivaće se u posebni evidencijski karton koji je vozač dužan da nosi sa sobom i da ga na zahtjev policijskog službenika pokaže uz vozačku dozvolu.

Član 291

Nadležni organ u kome se vodi evidencija vozača pozvaće vozača, odnosno vozača- instruktora kojem je, u periodu od dvije godine zbog počinjenih prekršaja iz ovog zakona, određeno najmanje sedam kaznenih bodova na predavanje o posljedicama saobraćajnih nezgoda.

Za vozača koji se iz opravdanih razloga ne odazove pozivu iz stava 1 ovog člana odrediće se novi rok za primjenu te mjere.

Vozaču koji se ne odazove na predavanje o posljedicama saobraćajnih nezgoda, a svoj izostanak ne opravda privremeno će se rješenjem oduzeti vozačka dozvola za vrijeme dok se ne odazove na predavanje.

Žalba na rješenje o privremenom oduzimanju vozačke dozvole ne odlaže izvršenje rješenja.

Član 292

Vozaču kojem je u periodu od dvije godine, zbog počinjenih prekršaja iz ovog zakona, određeno najmanje devet kaznenih bodova oduzeće se vozačka dozvola u trajanju od 90 dana.

Rješenje o oduzimanju vozačke dozvole donosi nadležni organ.

Član 293

Vozaču kojem u narednom periodu od četiri godine, zbog počinjenih saobraćajnih prekršaja, ponovo bude određeno devet kaznenih bodova oduzeće se vozačka dozvola u trajanju od šest mjeseci.

Rješenje o oduzimanju vozačke dozvole donosi nadležni organ.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

Član 294

Vozač koji je upućen na predavanje o posljedicama saobraćajnih nezgoda iz člana 291 ovog zakona i provjeru poznavanja saobraćajnih propisa, saobraćajnih znakova i vještine upravljanja vozilom iz člana 292 ovog zakona snosi troškove predavanja i provjere znanja u iznosu koji propisuje Ministarstvo.

Član 295

Vozaču prema kojem su primijenjene mjere iz čl. 291 i 292 ovog zakona kazneni bodovi brišu se nakon odslušanog predavanja o posljedicama saobraćajnih nezgoda i uspješno izvršene provjere poznavanja saobraćajnih propisa, saobraćajnih znakova i vještine upravljanja vozilom.

Član 296

Vozaču-instruktoru i ovlašćenom nastavniku koji odbiju da pristupe provjeri stručne osposobljenosti ili na provjeri ne zadovolje oduzeće se dozvola za vozača-instruktora, odnosno dozvola za ovlašćenog nastavnika.

Lica iz stava 1 ovog člana, koja na provjeri ne pokažu potrebno znanje i osposobljenost, mogu na svoj zahtjev da pristupe ponovnoj provjeri po isteku roka od 15 dana od dana prethodne provjere.

Lica iz stava 1 ovog člana, koja ni nakon tri provjere ne pokažu potrebno znanje i osposobljenost, mogu ponovo da pristupe provjeri najranije nakon isteka roka od šest mjeseci od dana poslednje provjere.

Član 297

Vozač i vozač-instruktor kojem je vozačka dozvola, odnosno dozvola za vozača-instruktora privremeno oduzeta ili je isključen iz saobraćaja ne smije da upravlja vozilom u saobraćaju za vrijeme dok mu je vozačka dozvola oduzeta, odnosno dok je isključen iz saobraćaja, osim u slučaju iz člana 289 ovog zakona.

Član 298

Ako policijski službenik zatekne vozilo koje zbog tehničke neispravnosti ugrožava ili ometa druge učesnike u saobraćaju, vozilo koje nema ugrađen tahograf ili koji je neispravan ili isključen ili na kojem je teret nepravilno smješten, odnosno nedovoljno obezbijeđen ili kojim se bez dozvole prevozi teret čije dimenzije, odnosno masa premašuje najveću dozvoljenu dimenziju, odnosno masu ili osovinsko opterećenje ili koje se kreće putem na kojem je kretanje te vrste vozila zabranjeno ili se kreće bez zimske opreme na putu u vrijeme kada je zimska oprema obavezna, vozilo za čijeg vlasnika vozač nije dao podatke o identitetu, narediće vozaču da odmah zaustavi vozilo i otkloni neispravnosti ili da vozilo odveze do određenog mjesta gdje može bezbjedno otkloniti neispravnost ili pribaviti tražene podatke o vlasniku vozila, odnosno da vozilom nastavi kretanje na putu na kojem je kretanje te vrste vozila dopušteno, odnosno da koristi zimsku opremu.

Ako vozač ne postupi po naređenju iz stava 1 ovog člana policijski službenik će isključiti vozilo iz saobraćaja.

Policijski službenik isključiće iz saobraćaja i vozilo koje nije registrovano, nema propisane registarske tablice ili koje nije podvrgnuto tehničkom pregledu.

Član 299

Policijski službenik isključiće iz saobraćaja i uputiće na vanredni tehnički pregled vozilo:

- 1) koje zbog tehničke neispravnosti ugrožava ili ometa druge učesnike u saobraćaju;
- 2) koje je isključeno iz saobraćaja zbog tehničke neispravnosti uređaja za upravljanje ili zaustavljanje;
- 3) koje je u saobraćajnoj nezgodi oštećeno u mjeri u kojoj se može zaključiti da su na njemu oštećeni sklopovi i uređaji bitni sa stanovišta bezbjednosti saobraćaja;
- 4) koje izduvnim gasovima ili na drugi način prekomjereno zagađuje vazduh;
- 5) koje ima neispravan uređaj za spajanje vučnog i priključnog vozila;
- 6) za koje se opravdano sumnja da mu je ovjerena tehnička ispravnost, a nije bilo na tehničkom pregledu ili tehnički pregled nije propisno obavljen;
- 7) kojom je promijenjena propisana providnost vjetrobrana i ostalih okana na vozilu.

Ako se na pregledu iz stava 1 ovog člana utvrdi da vozilo nije tehnički ispravno, troškove pregleda snosi vlasnik vozila.

Član 300

Policijski službenik koji je isključio iz saobraćaja vozilo iz čl. 298 i 299 ovog zakona vozaču će privremeno oduzeti registarske tablice.

Policijski službenik koji je privremeno oduzeo registarske tablice dužan je da vozaču izda potvrdu koja sadrži: naziv i sjedište nadležnog organa, vrstu i registarski broj vozila, ime i prezime vozača i njegovu adresu, razlog oduzimanja, datum, vrijeme i mjesto oduzimanja i način i vrijeme vraćanja.

Nadležni organ koji je privremeno oduzeo registarske tablice dužan je da vozaču vrati registarske tablice po prestanku razloga zbog kojih su oduzete.

Ako vozač u roku od 15 dana ne otkloni razloge zbog kojih je vozilo isključeno iz saobraćaja i ne preuzme registarske tablice, oduzete tablice dostaviće se nadležnom organu kod kojeg se vodi evidencija vozača.

X INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 301

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona, u okviru nadležnosti utvrđenih ovim zakonom, vrše: nadležni organ, organ državne uprave nadležan za poslove prosvjete, organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja i organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja preko ovlašćenog službenog lica u skladu sa zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor.

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona iz nadležnosti lokalne samouprave vrši nadležni organ lokalne uprave u skladu sa zakonom.

XI KAZNE NE ODREDBE

Član 302

Novčanom kaznom u iznosu od 1.500 € do 10.000 € kazniće se za prekršaj privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik, ako:

- 1) proizvodi, održava, popravlja ili prepravlja vozila ili stavlja u promet vozila, uređaje ili rezervne djelove, opremu za vozila suprotno uslovima neophodnim za bezbjedno učestvovanje vozila u saobraćaju na putevima (član 5);
- 2) ne organizuje ili trajno ne vrši kontrolu ispunjavanja uslova rada vozača ili vozača instruktora, tehničke ispravnosti vozila i obavljanje preventivnih pregleda vozila (član 7 st. 1 i 2) ili ako ne vodi evidenciju o izvršenoj kontroli (član 7 stav 3);
- 3) ne obezbijedi vozaču koji upravlja autobusom, teretnim motornim vozilom ili skupom vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 5.000 kg neprekidan odmor od najmanje 11 sati prije početka njegovog radnog dana (član 241 stav 1);
- 4) ne obezbijedi da se vozač koji upravlja autobusom, teretnim motornim vozilom ili skupom vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 20 tona, kada u toku 24 sata prelazi više od 500 km, zamijeni drugim vozačem najkasnije poslije 8 sati upravljanja vozilom, odnosno poslije pređenih 500 km puta (član 242);
- 5) ovjeri tehničku ispravnost vozila koje nije tehnički ispravno ili podvrgnuto provjeri tehničke ispravnosti (član 258).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorna lica u privrednom društvu i drugom pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 100 do 1.000 €.

Član 303

Novčanom kaznom od 500 do 5.000 € kazniće se za prekršaj privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik, ako:

- 1) ostavi na putu oštećena vozila, predmete ili materijale koji mogu da ometaju ili ugroze bezbjednost saobraćaja (član 11 st. 1 i 2);
- 2) naredi ili dozvoli da se na javnom putu vozilu na motorni pogon pridodaju više od dva priključna vozila za prevoz tereta ili više od jednog priključnog vozila za prevoz lica, odnosno na auto-putu i putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila - više od jednog priključnog vozila ili ako dozvoli ili naredi da vozilo na motorni pogon vuče priključno vozilo koje bitno umanjuje njegovu stabilnost (član 68);

- 3) naredi ili dozvoli da se pomoću užeta vuče vozilo na motorni pogon kome su neispravni uređaji za upravljanje ili uređaji za zaustavljanje ili teretno vozilo, autobus ili motorno vozilo za prevoz opasnih materija ili da se krutom vezom vuče vozilo na motorni pogon koje nema ispravan uređaj za upravljanje, odnosno vozilo na motorni pogon teže od vučnog vozila ako mu je neispravna radna kočnica (član 72 st. 2 i 3);
- 4) naredi ili dozvoli vučenje natovarenog teretnog vozila sa priključnim vozilom ili bez priključnog vozila, odnosno traktora sa prikolicom dalje od prvog mjesta pogodnog za pretovar tereta ili dalje od prvog mjesta na kome se može otkloniti neispravnost na vozilu (član 74);
- 5) vučenim vozilom prevozi lica (član 76 stav 2);
- 6) naredi ili dozvoli da se na njegovo vozilo ugrade uređaji za davanje posebnih znakova ili da se takvo vozilo upotrebljava u saobraćaju (član 134 stav 6);
- 7) naredi ili dozvoli da se vozilo u saobraćaju na putu optereti preko dozvoljene nosivosti ili preko dozvoljenog osovinskog opterećenja ili preko najveće dozvoljene mase ili preko mogućnosti koje dozvoljavaju osobine puta i tehničko-konstruktivne mogućnosti vozila ili ako se njegovim vozilom prevozi teret koji nije pravilno raspoređen ili pričvršćen (član 135);
- 8) naredi ili dozvoli da teret na vozilu pređe najudaljeniju tačku na prednjoj strani vozila za više od jednog metra, a kod vozila i priključnog vozila - najudaljeniju tačku na zadnjoj strani vozila jedne šestine svoje dužine ili ako teret na vozilu prelazi za više od 1 metra najudaljeniju tačku zadnje strane vozila, a njegova najisturenija tačka nije označena crvenom tkaninom, odnosno tablom (član 136);
- 9) ne obezbijedi da teret na vozilu noću, i danju u slučaju smanjene vidljivosti, bude označen svjetlom i reflektujućom materijom crvene boje ili svjetlom i katadiopтером koji sa prednje strane daju bijelo svjetlo a sa zadnje strane - crveno svjetlo (član 137);
- 10) naredi ili dozvoli da autobusu bude pridodato priključno vozilo za prevoz putnika suprotno članu 139 ovog zakona;
- 11) naredi ili dozvoli da se motornim ili priključnim vozilima vrši prevoz lica suprotno članu 142 ovog zakona;
- 12) na teretnom vozilu vrši skupni prevoz više od pet lica, a vozilo nema sjedišta pričvršćena za pod karoserije, stranica na karoseriji, čvrst spoljašnji naslon, nosač cerade i ceradu sa dva otvora za ventilaciju, kao i stepenice za ulazak i izlazak lica ili ako ukupna masa lica koja se prevoze na vozilu u prostoru za smještaj tereta pređe 70% nosivosti vozila (član 144);
- 13) naredi ili dozvoli da se u prostoru za smještaj tereta na teretnom vozilu ili na priključnom vozilu koje vuče traktor prevozi više od pet lica koja utovaraju ili istovaraju teret ili obavljaju poljoprivredne i druge radove (član 143) ili ako naredi ili dozvoli da se vrši prevoz lica vozilom, odnosno teretnim vozilom na način suprotan članu 151 stav 1 tač. 1,3 i 8 ovog zakona;
- 14) naredi ili dozvoli da se probna vožnja vozila na motorni pogon vrši bez odobrenja o ispunjavanju uslova za obavljanje probne vožnje (član 155 stav 1);
- 15) u pogledu obilježavanja javnih puteva saobraćajnim znakovima ne postupi po člana 168 st. 1 i 2 ovog zakona;
- 16) ne postavi ili ne održava saobraćajne znakove na putu tako da budu lako uočljivi danju i noću ili ako ne ukloni, ne dopuni ili ne zamijeni saobraćajne znakove koji ne odgovaraju izmijenjenim uslovima saobraćaja na putu ili zahtjevima bezbjednosti saobraćaja (član 170);
- 17) na javnom putu van naselja sa savremenim kolovozom za saobraćaj u oba smjera, na kome postoje samo dvije saobraćajne trake, ne odvoji te trake odgovarajućom uzdužnom linijom na kolovozu, a na magistralnom putu ih ne obilježi i ivičnim linijama (član 180);

- 18) ne postavi odgovarajuće saobraćajne znakove ispred prelaza puta preko željezničke pruge u istom nivou (član 181 stav 1);
- 19) na prelazima puta preko željezničke pruge u istom nivou branici ili polubranici nijesu naizmjenično obojeni crvenom i žutom bojom ili ako branici ili polubranici, kao i saobraćajni znakovi postavljeni na dijelu puta ispred prelaza puta preko željezničke pruge u istom nivou nijesu snabdjeveni refleksnim staklima ili prevučeni reflektujućim materijama odgovarajuće boje ili ako branici i polubranici nijesu opremljeni trepćućim crvenim svijetlom (član 185);
- 20) ne postavi uređaj za davanje svjetlosnih znakova ili uređaja za davanje zvučnih znakova na prelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou kojima se učesnici u saobraćaju obavještavaju o spuštanju branika ili polubranika (član 186);
- 21) ne obavijesti nadležni organ o prijemu lica povrijeđenog u saobraćajnoj nezgodi ili o smrti lica stradalog u saobraćajnoj nesreći ili o smanjenju psihičkofizičke sposobnosti za upravljanje vozilom na motorni pogon ili tramvajem (član 192);
- 22) poslije saobraćajne nezgode, na zahtjev policijskog službenika, ne preduzme mjere i radnje za hitno uklanjanje i čuvanje vozila, tereta, stvari ili drugog rasutog materijala sa kolovoza ili ne osigura prohodnost puta (član 197 stav 3);
- 23) naredi ili dozvoli da vozilom upravlja vozač za koga se može zaključiti da, zbog umora, bolesti, teškog psihičkog stanja, nije sposoban da sigurno upravlja vozilom ili vozač koji je pod dejstvom opojnih droga, drugih psihoaktivnih materija ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje (član 199);
- 24) naredi ili dozvoli da vozač, odnosno vozač instruktor koji u organizmu ima alkohola ili pokazuje znake alkoholne poremećenosti otpočne da upravlja vozilom, odnosno da osposobljava kandidata za vozača u praktičnom upravljanju vozilom (član 200 stav 4);
- 25) dozvoli da vozilom upravlja vozač koji se u propisanom roku nije podvrgao redovnom zdravstvenom pregledu ili ne vodi propisanu evidenciju o pregledima vozača (član 219);
- 26) njegovim motornim vozilom upravlja vozač koji se nije podvrgao kontrolnom zdravstvenom pregledu (član 220 stav 4);
- 27) ako naredi ili dozvoli da njegovim vozilom upravlja lice koje nema pravo da upravlja motornim vozilom ili nema pravo da upravlja vozilom one kategorije u koju spada vozilo (član 225 stav 2);
- 28) u saobraćaju na putu upotrebljava vozilo koje ne ispunjava propisane uslove u pogledu dimenzija, ukupne mase ili osoviniskog opterećenja i zaštite okoline ili nema ispravne propisane uređaje za upravljanje, uređaje za zaustavljanje, uređaje za spajanje vučnog i priključnog vozila, tahograf i pneumatike ili ne ispunjava uslove u pogledu providnosti vjetrobrana i svih okana na vozilu (član 244 st. 1 i 2);
- 29) bez odobrenja vrši tehnički pregled vozila (član 248 stav 2);
- 30) naredi ili dozvoli da se vozila na motorni pogon koja se serijski ili pojedinačno proizvode, prepravljaju ili bitnije popravljaju ili se mijenja njihova nosivost ili vozila koja ne posjeduju podatke potrebne za tehnički pregled ili registraciju ili ne posjeduju uvjerenje o ispitivanju i tehničkoj ispravnosti motornih vozila, odnosno vozila na motorni pogon i priključna vozila ne podvrgnu ispitivanju u pogledu bezbjednosno-konstruktivnih karakteristika prije puštanja u saobraćaj na propisan način (član 260);
- 31) naredi da vozila u koja su ugrađeni uređaji i oprema za pogon na tečni gas učestvuju u saobraćaju na putu bez uvjerenja o ispitivanju rezervoara i ispravnosti ugrađenih uređaja i opreme za tečni gas (član 264 stav 1);
- 32) nadležnom organu ne vrati registarske tablice vozila kome nije produžena registracija ni poslije 30 dana od isteka važenja registracije ili ako u roku od 15 dana ne odjavi vozilo, odnosno ne prijavi promjenu podataka upisanih u saobraćajnu dozvolu (član 267 st. 4 i 5);

- 33) naredi ili dozvoli da u saobraćaju na putu učestvuje motorno vozilo, odnosno vozilo na motorni pogon ili priključno vozilo ako je istekao rok važenja saobraćajne dozvole, odnosno potvrde o registraciji izdate za to vozilo (član 270);
- 34) naredi ili dozvoli da u saobraćaju na putu učestvuju vozila koja nose registarske tablice koje nijesu izdate za to vozilo ili ako njihov broj nije upisan u važeću saobraćajnu dozvolu, odnosno u potvrdu o registraciji za to vozilo ili naredi ili dozvoli da neregistrovano vozilo koristi registarske tablice u saobraćaju na putu (član 280).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 100 € do 400 € odgovorno lice u privrednom društvu ili drugom pravnom licu.

Član 304

Novčanom kaznom od 300 do 3.000 € kazniće se za prekršaj privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik, ako:

- 1) naredi ili dozvoli da u saobraćaju na putu učestvuje vozilo za prevoz djece koje nije obilježeno posebnim znakom (član 15 stav 5);
- 2) na svoja motorna ili priključna vozila ne stavi propisanu oznaku o najvećoj dozvoljenoj brzini kretanja za ta vozila (član 34 stav 3);
- 3) naredi ili dozvoli da radna mašina i motokultivator u saobraćaju na putu vuku priključke koji ne služe njihovoj namjeni (član 86 stav 1);
- 4) naredi ili dozvoli da se u priključnom vozilu koje vuče motokultivator vrši prevoz više od tri lica koja utovaraju ili istovaraju teret ili obavljaju poljoprivredne radove (član 89 stav 2);
- 5) naredi ili dozvoli da motokultivatorom koji u priključnom vozilu prevozi lica upravlja lice koje ne ispunjava propisane uslove (član 89 stav 3);
- 6) naredi ili dozvoli da se prevoz lica vrši u zatvorenom prostoru motornog vozila koji se ne može iznutra otvoriti (član 140);
- 7) naredi ili dozvoli da se u teretnom vozilu u prostoru za smještaj tereta ili priključnom vozilu koje vuče traktor prevozi više od pet lica koja utovaraju ili istovaraju teret ili obavljaju poljoprivredne i druge radove (član 143 stav 1);
- 8) naredi ili dozvoli da se u parkovima, hotelsko-turističkim i sličnim naseljima turističkim vozom prevozi više lica nego što je označeno u saobraćajnoj dozvoli (član 150);
- 9) naredi ili dozvoli da se na traktoru ili priključnom vozilu koje vuče traktor vrši prevoz lica na nepropisan način (član 151 stav 1 tač. 6 i 7);
- 10) naredi ili dozvoli da se pri prevozu stoke teretnim vozilom vrši prevoz lica (član 151 stav 1 tačka 2);
- 11) naredi ili dozvoli da se u priključnom vozilu za prevoz tereta koje vuče teretno vozilo vrši prevoz lica (član 151 stav 1 tačka 4);
- 12) naredi ili dozvoli da se u priključnom vozilu prevoze lica koja ne obavljaju poslove u vezi sa namjenom vozila (član 141 stav 2) ili da lica koja se prevoze teretnim vozilom u prostoru za smještaj tereta ili priključnim vozilom koje vuče traktor ili motokultivator stoje u vozilu, sjede na stranicama, na nestabilnom teretu ili na teretu koji prelazi visinu stranica vozila (član 152);
- 13) naredi ili dozvoli da teretnim vozilom kojim se vrši skupni prevoz upravlja vozač koji je takvim vozilom upravljao manje od tri godine (član 153);
- 14) vrši probnu vožnju vozilom na motorni pogon koje nije propisno obilježeno (član 156 stav 1);
- 15) bez posebnog odobrenja organizuje sportsku ili drugu priredbu na putu (član 157 stav 1);
- 16) naredi ili dozvoli da takmičare koji učestvuju na priredbi prate vozila koja nijesu obilježena posebnom oznakom ili ako takvu oznaku na vrijeme ne dostavi nadležnom organu (član 164);

- 17) poslije održane priredbe na putu ne ukloni sa puta saobraćajne znakove i druge oznake, uređaje, predmete i objekte koji su postavljeni radi održavanja priredbe, odnosno aktivnosti ili ne postavi sve saobraćajne znakove i druge oznake, predmete i objekte koji su bili uklonjeni radi održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti ili ne popravi i dovede u prvobitno stanje put i objekte na putu (član 165 stav 1);
- 18) na auto-putu, putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila, magistralnom, regionalnom i lokalnom putu, znakove opasnosti i znakove izričitih naredbi ne prevuče reflektujućim materijama ili ih ne osvijetli sopstvenim izvorom svjetlosti (član 172);
- 19) ivice kolovoza na dijelu puta kroz tunel, kao i vrhove pješačkih ostrva, ostrva za usmjeravanje saobraćaja i druge objekte na kolovozu koji noću nijesu dovoljno osvijetljeni ne obilježi na propisan način (član 178);
- 20) se pri obuci kandidata za vozače ne pridržava obrazovnog programa ili uredno ne vodi evidenciju o obuci kandidata za vozače (član 205 stav 3);
- 21) početnu obuku iz upravljanja motornim vozilom ne vrši na uređenom poligonu (član 206 stav 2);
- 22) naredi ili dozvoli da pripremanje kandidata za vozača u upravljanju vozilom na putu otpočne prije nego što se utvrdi da je kandidat stekao potrebno znanje o propisima o bezbjednosti saobraćaja (član 206 stav 3);
- 23) naredi ili dozvoli da se obučavanje kandidata za vozača vrši na vozilima koja nijesu registrovana u Crnoj Gori ili na vozilima koja nemaju ugrađene duple komande ili nemaju ugrađenu pomoćnu ili radnu kočnicu raspoloživu vozaču instruktora (član 207 st. 1 i 2);
- 24) motorno vozilo na kome se kandidat za vozača osposobljava za praktično upravljanje vozilom ne označi posebnom tablicom (član 207 stav 4);
- 25) naredi ili dozvoli da osposobljavanje kandidata za vozača vrši lice koje nema dozvolu za vozača - instruktora i nije zasnovalo radni odnos u ustanovi (član 208 stav 1);
- 26) naredi ili dozvoli da obučavanje kandidata u upravljanju motornim vozilom vrši vozač-instruktor koji je pod uticajem alkohola ili drugih opojnih sredstava ili koji je bolestan, umoran ili u takvom psihofizičkom stanju da nije sposoban da vrši siguran nadzor nad kandidatom koga obučava (član 210 stav 1);
- 27) naredi ili dozvoli da osposobljavanje kandidata za vozača za teoretski dio ispita vrši lice koje ne ispunjava uslove iz člana 211 stav 6 ovog zakona;
- 28) omogući kandidatu polaganje ispita za vozača bez podnesene prijave i potvrde koja sadrži broj sati obuke i mišljenje o osposobljenosti kandidata (član 212 stav 4);
- 29) bez ovlaštenja vrši zdravstvene preglede i izdavanje ljekarskih uvjerenja o psihičko fizičkoj sposobnosti za upravljanje motornim vozilom (član 216 stav 1);
- 30) dozvoli da se kandidat za vozača motornog vozila obučava iz praktičnog dijela obuke bez zdravstvenog pregleda (član 216 stav 2);
- 31) ne vodi ili neuredno vodi registar izdatih međunarodnih vozačkih dozvola ili izda međunarodnu vozačku dozvolu vozaču kome je izrečena mjera bezbjednosti ili zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom dok ta zabrana traje (član 233 st. 2 i 4);
- 32) naredi ili dozvoli da se u saobraćaju na putu upotrebljava vozilo koje nema propisanu opremu ili ispravne propisane uređaje osim uređaja za upravljanje, uređaja za zaustavljanje, uređaja za spajanje vučnih i priključnih vozila, fonografa i pneumatika (član 244 stav 1);
- 33) naredi ili dozvoli da u saobraćaju na putu učestvuje vozilo na kome nije vršen tehnički pregled (član 246);
- 34) ne stavi propisanu naljepnicu (član 251 stav 3);
- 35) dozvoli da se objekti, uređaji i oprema u stanici za tehnički pregled vozila ne održavaju u ispravnom stanju ili ako dozvoli da se uređaji i oprema ne podvrgnu obaveznom pregledu najmanje dva puta u toku godine (član 255 st. 1 i 2);

- 36) ne vodi propisanu evidenciju o oštećenim vozilima na kojima su vršene popravke ili prepravke, odnosno ispitivanja (član 265);
- 37) naredi ili dozvoli da u saobraćaju na putu učestvuju neregistrovana vozila ili priključna vozila (član 266 stav 1);
- 38) naredi ili dozvoli da motorna vozila, odnosno vozila na motorni pogon ili priključna vozila učestvuju u saobraćaju na putu bez probnih tablica ili poslije isteka važenja probnih tablica (član 266 stav 3);
- 39) naredi ili dozvoli da motorno ili priključno vozilo koje je bilo privremeno registrovano učestvuje u saobraćaju na putu poslije isteka važenja privremene registracije (član 275 stav 2);
- 40) naredi ili dozvoli da vozač koji je isključen iz saobraćaja upravlja motornim vozilom ili vozilom na motorni pogon u saobraćaju na putu za vrijeme dok je vozilo isključeno iz saobraćaja (član 298 stav 2);
- 41) naredi ili dozvoli da u saobraćaju na putu učestvuje motorno ili priključno vozilo, odnosno vozilo na motorni pogon koje je upućeno na tehnički pregled a nije podvrgnuto tom pregledu (član 298 stav 3);
- 42) naredi ili dozvoli da u saobraćaju učestvuje vozilo na kome nije izvršen tehnički pregled a kome su u saobraćajnoj nezgodi oštećeni sklopovi i uređaji bitni sa stanovišta bezbjednosti saobraćaja (član 299 stav 1 tačka 3).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 50 do 300 € i odgovorno lice u privrednom društvu ili drugom pravnom licu.

Član 305

Novčanom kaznom od 50 do 150 € kazniće će se za prekršaj:

- 1) vozač vozila kojim se prevoze opasne materije koji upravlja vozilom na način kojim ugrožava druge učesnike u saobraćaju (član 12);
- 2) vozač koji ne zaustavi vozilo kada naiđe na vozilo kojim se prevoze djeca, kada je to vozilo zaustavljeno na kolovozu radi ulaženja ili izlaženja djece (član 15 stav 4);
- 3) vozač autobusa kojim se prevoze djeca koji ne uključi sve pokazivače pravca za vrijeme ulaska i izlaska djece (član 15 stav 6);
- 4) vozač koji namjerava da na putu izvrši neku radnju vozilom, a prethodno se nije uvjerio da to može da učini bez opasnosti za druge učesnike u saobraćaju ili za imovinu (član 22 stav 1);
- 5) vozač koji se uključi u saobraćaj ili isključi iz saobraćaja na putu suprotno članu 24 ovog zakona;
- 6) vozač koji se na putu na kome su kolovozne trake fizički odvojene vozilom kreće kolovoznom trakom namijenjenom za saobraćaj vozila iz suprotnog smjera (član 28 stav 3);
- 7) vozač koji brzinu kretanja svog vozila ne prilagodi osobinama i stanju puta i drugim saobraćajnim uslovima, tako da vozilo ne može blagovremeno da zaustavi pred svakom preprekom koju pod datim uslovima može da predvidi (član 31 stav 1);
- 8) vozač koji se vozilom na putu u naselju kreće brzinom koja je za više od 30 km/h veća od dozvoljene brzine, odnosno vozač koji se vozilom na putu van naselja kreće brzinom koja je za više od 50 km/h veća od dozvoljene brzine (član 32 stav 1 i član 34 st. 1 i 2);
- 9) vozač koji u pogledu propuštanja vozila postupi na način suprotan članu 36 i članu 37 stav 2 ovog zakona;
- 10) vozač koji na mjestu na kome je saobraćaj regulisan svjetlosnim saobraćajnim znakovima ne zaustavi vozilo kada mu je datim znakom zabranjen prolaz (član 38 stav 1);
- 11) vozač koji vrši nedozvoljeno preticanje sa desne strane (član 45 stav 1);

- 12) vozač koji sa lijeve strane pretiče vozilo koje je na kolovozu zauzelo takav položaj i čiji vozač daje takav znak da se sa sigurnošću može zaključiti da to vozilo skreće ulijevo (član 45 stav 2);
- 13) vozač koji sa lijeve strane pretiče vozilo koje se kreće po šinama postavljenim na sredini kolovoza ili ako ga pretiče sa desne strane kada između tog vozila i desne ivice kolovoza ne postoji saobraćajna traka (član 45 stav 3);
- 14) vozač koji povećava brzinu kretanja svog vozila dok ga drugo vozilo pretiče (član 47 stav 2);
- 15) vozač koji se za vrijeme preticanja vozilom kreće po neisprekidanoj liniji koja razdvaja saobraćajne trake ili ako vozilom pređe preko te linije (član 48 stav 1 tačka 1);
- 16) vozač koji otpočne preticanje ili obilaženje zaustavljene kolone vozila ili kolone vozila u kretanju (član 48 stav 1 tačka 2);
- 17) vozač koji otpočne preticanje ili obilaženje kada je vozač vozila koje se kreće iza njega otpočeo preticanje (član 48 stav 1 tačka 3);
- 18) vozač koji otpočne preticanje kada je vozač vozila koje se na istoj saobraćajnoj traci kreće ispred njega dao znak da namjerava da izvrši preticanje ili obilaženje (član 48 stav 1 tačka 4);
- 19) vozač koji otpočne preticanje kada saobraćajna traka kojom namjerava da to učini nije slobodna na dovoljnom odstojanju i time ugrozi ili ometa saobraćaj iz suprotnog smjera (član 48 stav 1 tačka 5);
- 20) vozač koji otpočne preticanje ili obilaženje na saobraćajnoj traci koja je namijenjena kretanju vozila iz suprotnog smjera, ako po izvršenom preticanju ili obilaženju ne može bez ometanja ili ugrožavanja drugih učesnika u saobraćaju da ponovo zauzme položaj na saobraćajnoj traci kojom se kretao prije otpočinjanja preticanja ili obilaženja, kao i vozač koji otpočne preticanje na saobraćajnoj traci koja je namijenjena prinudnom zaustavljanju vozila (član 48 stav 1 tačk. 6 i 7);
- 21) vozač koji vrši preticanje na saobraćajnoj traci koja je namijenjena saobraćaju iz suprotnog smjera u tunelu, ispred vrha prevoja puta ili u krivini gdje je preglednost nedovoljna (član 50);
- 22) vozač koji pretiče drugo vozilo ispred raskrsnice ili na raskrsnici koja nije sa kružnim tokom saobraćaja ili neposredno ispred i na prelazu puta preko tramvajske ili željezničke pruge u nivou bez branika ili polubranika (član 51 stav 1);
- 23) vozač koji vozilom pretiče drugo vozilo koje se približava obilježenom pješačkom prelazu ili koje prelazi pješački prelaz ili koje je stalo radi propuštanja pješaka (član 52);
- 24) vozač koji ne zaustavi vozilo ispred obilježenog pješačkog prelaza kada mu je datim svjetlosnim znakom ili znakom policijskog službenika zabranjen prolaz (član 119 stav 1);
- 25) vozač koji u odnosu na pješaka koji je stupio ili stupa na obilježeni pješački prelaz postupi na nepropisani način (član 119 st. 2 do 4);
- 26) učesnik u saobraćaju koji se ne zaustavi pred prelazom puta preko željezničke pruge u istom nivou na kome su postavljeni svjetlosni saobraćajni znakovi, kada se pojavi crveno trepćuće ili crveno neprekidno svjetlo (član 123 stav 1);
- 27) pješak, gonič stoke i vozač vozila koje se ne smatra motornim vozilom ili vozač motornog vozila koje ne može razviti brzinu veću od 40 km/h ako se kreću auto-putem (član 124);
- 28) vozač motornog vozila koji zaustavi vozilo na auto-putu, vrši polukružno okretanje vozilom iz jednog smjera saobraćaja u suprotni smjer ili kretanje unazad (član 125 st. 1 i 3);
- 29) vozač koji u saobraćaju na putu ima ugrađene ili upotrebljava posebne uređaje suprotno članu 134 stav 6 ovog zakona;

- 30) vozač koji u teretnom vozilu vrši prevoz lica mladih od 14 godina bez pratnje punoljetnog lica (član 143 stav 2);
- 31) vozač koji na teretnom vozilu ili priključnom vozilu koje vuče traktor vrši prevoz lica suprotno čl. 143,144,148,149 i 151 stav 1 tačka 7 ovog zakona;
- 32) vozač traktora, odnosno traktora koji vuče priključno vozilo koji postupa na nepropisan način (član 151 tačka 6);
- 33) vozač koji upravlja vozilom na motorni pogon kojim se vrši probna vožnja bez potvrde o ispunjavanju uslova za obavljanje probne vožnje (član 155 stav 1);
- 34) vozač koji se vozilom kreće saobraćajnom trakom na kojoj je svjetlosnim saobraćajnim znakom obilježeno da je zabranjen saobraćaj u smjeru u kome se on kreće (član 176 stav 1);
- 35) učesnik u saobraćaju koji ne postupa po zahtjevu izraženog pomoću znaka ili po naredbi ovlaštenog službenog lica (član 187 stav 1);
- 36) lice koje je neposredno učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi ako uzima alkoholna pića ili opojne droge ili lijekove na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje prije nego što se izvrši uviđaj (član 194 stav 1);
- 37) vozač koji upravlja vozilom pod dejstvom opojnih droga ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje ili je nesposoban za sigurno upravljanje vozilom usljed umora i bolesti (član 199 stav 2);
- 38) vozač koji upravlja vozilom u saobraćaju na putu ili počne upravljati vozilom pod dejstvom alkohola (član 200);
- 39) vozač-instruktor koji obuku kandidata za upravljanje motornim vozilom vrši pod uticajem alkohola, droge i drugih psiho aktivnih materija ili lijekova na kojima je naznačeno da se ne smiju upotrebljavati prije ili za vrijeme vožnje ili koji je bolestan, umoran ili u takvom psiho-fizičkom stanju da nije sposoban da vrši siguran nadzor nad kandidatom koga obučava (član 210 stav 1);
- 40) vozač-instruktor koji za vrijeme obuke kandidata u upravljanju motornim vozilom i traktorom obučava kandidata koji nije u dovoljnoj mjeri obučen ili zbog umora, bolesti, psihičkog stanja ili uticaja alkohola ili iz drugih razloga nije sposoban sigurno upravljati vozilom (član 210 stav 2);
- 41) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja motornim vozilom prije nego što mu je izdata vozačka dozvola (član 222);
- 42) vozač koji upravlja motornim vozilom one kategorije koja nije naznačena u njegovoj vozačkoj dozvoli (član 225 stav 2);
- 43) vozač koji koristi u saobraćaju vozačku dozvolu za koju je izdat duplikat (član 226);
- 44) vlasnik vozila koji ne podnese podatke o identitetu lica kome je dao vozilo na upravljanje i vozač koji ne podnese podatke o identitetu vlasnika vozila kojim upravlja u saobraćaju na putu (član 237 st. 3 i 4);
- 45) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja vozilom i vlasnik koji je dao na upravljanje vozilo koje ne ispunjava uslove u pogledu dimenzija, ukupne mase, osovinskog opterećenja, zaštite okoline, providnosti vjetrobrana i svih okana na vozilu ili nema ispravne propisane uređaje za upravljanje, uređaje za zaustavljanje, uređaje za spajanje vučnog i priključnog vozila, tahograf, pneumatike ili nema tahograf ili ako ga za vrijeme vožnje ne uključi (član 244 st. 1 i 2);
- 46) vozač koji nema propisno istaknutu naljepnicu (član 251 stav 3);
- 47) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja vozilom u kome je ugrađen uređaj za tečni gas, a kod sebe nema uvjerenje o ispitivanju, odnosno ispravnosti uređaja i opreme za tečni gas (član 264 stav 1);
- 48) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja motornim vozilom, odnosno vozilom na motorni pogon i priključnim vozilom koje nije registrovano (član 266 stav 1);

- 49) vlasnik koji nadležnom organu ne vrati registarske tablice vozila kome nije produžena registracija ni poslije 30 dana od isteka važenja registracije (član 267 stav 4) ili koji ne odjavi vozilo ili ne prijavi promjenu podataka upisanih u saobraćajnu dozvolu u roku od 15 dana (član 267 stav 5);
- 50) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja motornim, odnosno vozilom na motorni pogon i priključnim vozilom poslije isteka važenja saobraćajne dozvole, odnosno potvrde o registraciji (član 270 stav 1);
- 51) vlasnik vozila ili vozač kome je vozilo povjereno na upravljanje ako daju drugom licu vozilo koje nije registrovano, kao ni vozilo kome je isteklo vrijeme važenja saobraćajne dozvole, odnosno potvrde o registraciji izdate za to vozilo (član 270 stav 3);
- 52) vozač koji u saobraćaju na putu na vozilu koristi registarske tablice suprotno članu 280 ovog zakona;
- 53) vozač ili vozač-instruktor koji odbija da se podvrgne ispitivanju pomoću odgovaraćih sredstava ili aparata ili stručnom pregledu radi provjeravanja da li ima alkohola u organizmu ili da pokazuje znake alkoholne poremećenosti, odnosno da li se ne nalazi pod dejstvom opojnih droga i drugih psiho-aktivnih materija ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje (član 283 stav 2);
- 54) vozač koji se ne odazove pozivu na predavanje o posljedicama saobraćajnih nezgoda (član 291);
- 55) vozač-instruktor i ovlašćeni nastavnik koji odbije da pristupi provjeri stručne osposobljenosti (član 296 stav 1);
- 56) vozač i vozač-instruktor kojem je vozačka dozvola privremeno oduzeta ili je isključen iz saobraćaja koji upravlja vozilom za vrijeme dok ta zabrana traje, odnosno za vrijeme dok je isključen iz saobraćaja, osim u slučaju iz člana 289 stav 1 ovog zakona (član 297);
- 57) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja vozilom koje je isključeno iz saobraćaja (član 298 st. 2 i 3).

Za prekršaj iz stava 1 tač. 2, 7 do 11, 13 do 22, 34, 36 do 40 i 52 ovog člana vozaču se, pored novčane kazne, određuju - tri kaznena boda, a za ostale prekršaje iz stava 1 ovog člana, osim za prekršaje iz tačke 40, određuju se - dva kaznena boda.

Ako je prekršajem iz stava 1 ovog člana izazvana neposredna opasnost za drugog učesnika u saobraćaju ili prouzrokovana saobraćajna nezgoda, učiniocu će se, pored kaznenih bodova iz stava 2 ovog člana, odrediti dva dodatna kaznena boda.

Za prekršaj iz stava 1 tač. 2, 7, 9, 14, 15, 17 do 19, 21 do 24, 36, 38 do 50, izuzev tač. 41, 53 i 54 stav 1 ovog člana, vozaču ili vozaču-instruktoru će se uz kaznu izreći i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od 30 dana do tri mjeseca, a za ostale prekršaje iz stava 1 ovog člana, ova mjera se može izreći u istom trajanju.

Za prekršaj iz stava 1 tačka 8 ovog člana, ukoliko je brzina kretanja vozila u naselju veća za više od 30 km/h od dozvoljene, a van naselja veća za više od 50 km/h od dozvoljene vozaču će se izreći i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od tri mjeseca.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana, kojim je izazvana neposredna opasnost za drugog učesnika u saobraćaju ili prouzrokovana saobraćajna nezgoda, učiniocu će se izreći zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od tri do šest mjeseci.

Novčanom kaznom od 100 do 300 € kazniće se vozač koji upravlja vozilom za vrijeme za koje mu je vozačka dozvola oduzeta ili dok je isključen iz saobraćaja.

Član 306

Novčanom kaznom od 40 do 100 € kazniće se za prekršaj:

- 1) lice koje na putu ostavi oštećeno vozilo, predmete ili materije koje mogu da ometaju ili ugroze bezbjednost saobraćaja (član 11 st. 1 i 2);

- 2) vozač koji sa kolovoza ne ukloni predmete koji sa vozila padnu na put i predmete koje je prilikom zaustavljanja vozila stavio na put (član 11 stav 3);
- 3) vozač koji se nesmanjenom brzinom kreće pored vozila javnog prevoza putnika ili pored autobusa kojim se vrši prevoz za sopstvene potrebe, zaustavljenog na stajalištu, i time ugrozi lica koja u to vozilo ulaze ili iz njega izlaze (član 15 stav 1);
- 4) vozač koji pri uključivanju u saobraćaj sa zemljanog puta ili sa površina na kojima se ne vrši saobraćaj iznosi blato na kolovoz (član 25);
- 5) vozač koji se ne kreće desnom stranom kolovoza u smjeru kretanja ili koji vozilo u kretanju ne drži na dovoljnoj udaljenosti od desne ivice kolovoza (član 27 st. 1 i 2);
- 6) vozač koji na putu sa kolovoza za saobraćaj vozila u oba smjera, na kome postoje najmanje četiri trake, prelazi vozilom na kolovoznu traku namijenjenu za saobraćaj vozila iz suprotnog smjera (član 28 stav 1);
- 7) vozač koji se na putu sa kolovozom za saobraćaj u oba smjera, na kome postoje tri saobraćajne trake, kreće saobraćajnom trakom koja se nalazi uz lijevu ivicu puta u pravcu kretanja vozila (član 28 stav 2);
- 8) vozač koji vrši preticanje ili obilaženje kada, s obzirom na osobine puta i postojeće okolnosti na putu i u saobraćaju ili na tehnička svojstva vozila, ugrožava druge učesnike u saobraćaju (član 44 stav 2);
- 9) lice koje na putu ostavlja predmete kojima se ometa odvijanje saobraćaja ili ugrožava životna sredina ili na parking prostoru ostavlja vozila koja se ne upotrebljavaju (član 56 stav 3);
- 10) vozač koji vozilom presiječe kolonu djece, vojnika, pogrebnu povorku ili drugu organizovanu povorku građana koja se kreće po kolovozu (član 67);
- 11) vozač vozila na motorni pogon koji prilikom vučenja priključnog vozila postupi na način suprotan članu 68 ovog zakona;
- 12) pješak, odnosno vodič ili gonič stoke koji se noću, i danju u slučaju smanjene vidljivosti kreću po kolovozu van naselja bez korišćenja upaljenih svjetala, odnosno bez upotrebe reflektujućih materija odgovarajuće boje (člana 79);
- 13) vozač koji u priključnom vozilu koje vuče motokultivator prevozi lica na način suprotan članu 89 stav 2 ovog zakona;
- 14) roditelj ili staratelj koji dozvoli djeci da voze bicikl na način suprotan članu 90 ovog zakona;
- 15) gonič stoke koji ne nadzire stoku koja se kreće po putu ili hrani, zadržava ili prikuplja stoku na javnom putu ili koji goni stoku na magistralnom putu (član 105 stav 1 i član 106 stav 1);
- 16) vozač koji se vozilom približava prelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou na način suprotan članu 121 ovog zakona;
- 17) vozač motornog vozila koji vuče drugo motorno vozilo na način suprotan članu 126 stav 1 i članu 130 ovog zakona;
- 18) vozač ili pješak koji u odnosu na vozila pod pratnjom postupi na način suprotan članu 133 st. 1 i 3 ovog zakona;
- 19) vozač ili pješak koji u odnosu na vozila s pravom prvenstva prolaza postupi na način suprotan članu 134 st. 3 i 4 ovog zakona;
- 20) vozač koji vozilom prevozi teret kojim se ugrožava bezbjednost učesnika u saobraćaju ili nanosi štetu putu ili objektima na putu (član 135 stav 2 tačka 1);
- 21) vozač koji u priključnom vozilu koje je pridodato autobusu prevozi putnike u međumjesnom prevozu (član 139);
- 22) vozač koji prevozi lica u zatvorenom prostoru motornog ili priključnog vozila koje se ne može iznutra otvoriti (član 140);
- 23) vozač koji na spoljnim djelovima motornog ili priključnog vozila prevozi lica i koji za vrijeme kretanja otvara vrata vozila na način suprotan članu 141 ovog zakona;

- 24) vozač koji prevozi lica na način suprotan članu 142 st. 1,2,3,5 i 6 ovog zakona;
- 25) vozač koji u priključnom vozilu koje vuče traktor vrši prevoz lica na način suprotan članu 143 ovog zakona;
- 26) vozač koji teretnim vozilom prevozi lica na način suprotan članu 151 ovog zakona;
- 27) vozač koji na priključnom vozilu, odnosno u kamp prikolici koje vuče teretno vozilo, odnosno vozilo na motorni pogon prevozi lica na način suprotan članu 151 tač. 4 i 5 ovog zakona;
- 28) vozač koji upravlja teretnim motornim vozilom, uz odobrenje za prevoz više od pet lica u prostoru za prevoz tereta, ako nije najmanje tri godine upravljao takvim vozilom ili ako upravlja teretnim motornim vozilom ili priključnim vozilom koje vuče traktor bez odobrenja (član 153);
- 29) vozač koji na zahtjev policijskog službenika ne preveze lice povrijeđeno u saobraćajnoj nezgodi do najbliže zdravstvene ustanove (član 191);
- 30) učesnik u saobraćajnoj nezgodi u kojoj ima poginulih ili povrijeđenih lica ili je nastupila veća materijalna šteta, ako postupi na način suprotan članu 193 stav 2 ovog zakona;
- 31) učesnik u saobraćajnoj nezgodi u kojoj je prouzrokovana manja materijalna šteta koji postupi na način suprotan članu 193 st. 3 i 4 ovog zakona;
- 32) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja traktorom, radnom mašinom, motokultivatorom i biciklom sa motorom, a ne posjeduje potvrdu o poznavanju saobraćajnih propisa, važeću vozačku dozvolu ili koji nije psiho-fizički sposoban (član 201);
- 33) roditelj ili staratelj koji dozvoli da zaprežnim vozilom i biciklom u saobraćaju na putu upravlja lice mlađe od 14 godina (član 202);
- 34) vozač-instruktor koji se ne pridržava propisanog plana i programa obuke ili ne vodi evidencijski karton vožnje ili nema kod sebe važeće ljekarsko uvjerenje kandidata kojeg osposobljava ili potvrdu o teoretskom dijelu ispita (član 205 stav 3 i član 208 stav 2);
- 35) vlasnik i vozač kojem je vozilo povjereno na upravljanje, ako da na upravljanje vozilo drugom licu na način suprotan članu 237 stav 2 ovog zakona;
- 36) vozač motornog vozila, odnosno vozač vozila na motorni pogon koji nadležni organ ne obavijesti o promjeni prebivališta u roku od 15 dana (član 238);
- 37) vozač motornog ili priključnog vozila koje je privremeno registrovano, ako tim vozilom upravlja poslije isteka roka važenja privremene registracije (član 274 stav 3);
- 38) vozač koji upravlja privremeno registrovanim vozilom koji kod sebe nema važeću potvrdu o privremenoj registraciji vozila ili je ne pokaže na zahtjev ovlašćenog službenog lica (član 275 stav 2);
- 39) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja neregistrovanim traktorom, radnom mašinom, motokultivatorom i biciklom sa motorom (član 276 stav 1);
- 40) vozač koji u saobraćaju na putu učestvuje sa vozilom za koje je ovjerena tehnička ispravnost, a vozilo nije podvrgnuto tom pregledu ili da tehnički pregled nije izvršen u skladu sa propisima (član 299 stav 1 tačka 6).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana vozaču se, pored novčane kazne, određuju i dva kaznena boda.

Ako je prekršajem iz stava 1 ovog člana izazvana neposredna opasnost za drugog učesnika u saobraćaju ili prouzrokovana saobraćajna nezgoda, učiniocu prekršaja određuje se i jedan dodatni kazneni bod.

Ako je prekršajem iz stava 1 ovog člana, izazvana neposredna opasnost za drugog učesnika u saobraćaju ili prouzrokovana saobraćajna nezgoda, vozaču motornog vozila se može izreći i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od 30 dana do tri mjeseca.

Član 307

Novčanom kaznom od 30 € kazniće se za prekršaj:

- 1) vozač koji ne zaustavi vozilo iza vozila javnog prevoza putnika ili iza autobusa kojim se vrši prevoz za sopstvene potrebe, zaustavljenog na stajalištu kada lica koja ulaze odnosno

- izlaze iz tog vozila moraju da pređu preko saobraćajne trake i biciklističke staze ili trake kojom se vozilo kreće (član 15 stav 3);
- 2) vozač koji se na putu sa kolovozom za saobraćaj vozila u jednom smjeru vozilom kreće u suprotnom smjeru (član 28 stav 4);
 - 3) vozač koji mijenja način upravljanja vozilom naglim smanjivanjem brzine kretanja vozila (član 30 stav 1);
 - 4) vozač koji se vozilom na putu u naselju kreće brzinom koja je za 10 do 30 km/h veća od dozvoljene brzine, odnosno vozač koji se vozilom na putu van naselja kreće brzinom koja je za 30 do 50 km/h veća od dozvoljene brzine (član 32 i član 34 st. 1 i 2);
 - 5) vozač koji prilikom prolaza kroz raskrsnicu postupi na način suprotan članu 37 stav 3 ovog zakona;
 - 6) vozač koji na raskrsnici skrene vozilom u pravcu označenom zelenom svjetlećom strelicom i pri tom ometa saobraćaj vozila koja se kreću po putu na koji ulazi ili ne propusti pješake koji prelaze preko kolovoza (član 39 stav 1);
 - 7) vozač koji vrši mimoilaženje na nepropisan način (član 43 ovog zakona);
 - 8) vozač koji ne pomjeri svoje vozilo ka desnoj ivici kolovoza, odnosno ne zaustavi vozilo na pogodnom mjestu (člana 47 stav 3);
 - 9) vozač koji poslije izvršenog preticanja ili obilaženja vozilom ponovo ne zauzme položaj na saobraćajnoj traci kojom se do tada kretao (član 49);
 - 10) vozač koji zaustavi ili parkira svoje vozilo suprotno članu 60 tačka 10 i članu 61 tačka 2 ovog zakona;
 - 11) vozač koji prije nego što napusti vozilo ne preduzme sve mjere kojima se sprječava da se samo pokrene sa mjesta na kome je ostavljeno (član 63);
 - 12) vozač koji svojim vozilom vuče vozilo na motorni pogon na način suprotan članu 70 ovog zakona;
 - 13) vozač koji noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti na vozilu u saobraćaju na putu upotrebljava svjetla ili katadioptere na način suprotan članu 77 ovog zakona;
 - 14) vozač vozila na motorni pogon koji ne upotrijebi oborena svjetla za osvjetljavanje puta na način propisan članom 80 ovog zakona;
 - 15) vozač vozila na motorni pogon koji upotrebljava svjetla za označavanje vozila na način suprotan članu 81 stav 1 ovog zakona ili koji ne upotrijebi svjetla za označavanje vozila kada su upaljena bilo koja svjetla za osvjetljavanje puta ili posebna svjetla za maglu (član 81 stav 2) ;
 - 16) vozač vozila na motorni pogon koji po magli ne upotrebljava propisana svjetla ili ako ta svjetla upotrebljava na način suprotan članu 82 ovog zakona;
 - 17) vozač koji ne drži potrebno odstojanje kada se kreće iza drugog vozila (član 83);
 - 18) vozač motornog vozila, odnosno vozila na motorni pogon čija je najveća dozvoljena masa veća od 5.000 kg ili mu je dužina veća od 7m, ako ne drži svoje vozilo na propisanom odstojanju od istog takvog vozila ispred sebe (član 84 stav 1);
 - 19) vozač motocikla i bicikla sa motorom i lica koja se prevoze tim vozilom, ako u saobraćaju na putu ne nose odgovarajuću zaštitnu kacigu za vrijeme vožnje (član 94);
 - 20) pješak koji se na putu koji ima trotoar ili drugu površinu određenu za kretanje pješaka kreće kolovozom (član 110);
 - 21) pješak koji na obilježenom pješačkom prelazu na kome je saobraćaj za pješake regulisan svjetlosnim saobraćajnim znakovima ne postupi po tim znakovima (član 117 stav 1);
 - 22) učesnik u saobraćaju koji prilikom prelazjenja preko željezničke pruge u istom nivou ne postupi na propisan način (čl. 121, 122 i 123 st. 2 i 3);
 - 23) pješak, gonič stoke i vozač vozila koje se ne smatra motornim vozilom ili vozač motornog vozila koji ne može da razvije brzinu veću od 40 km/h, ako se kreću po autoputu ili putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila (član 124 st. 1 i 3);

- 24) vozač teretnog vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 5.000 kg i skupa vozila čija je dužina veća od 7 m koji na auto putu sa tri ili više saobraćajne trake ne koristi neku od dvije saobraćajne trake koje se nalaze uz desnu ivicu kolovoza (član 128);
- 25) vozač koji na putu kroz tunel vrši radnje vozilom čije je vršenje u tunelu zabranjeno (član 131);
- 26) vozač koji upravlja vozilom koje je opterećeno na način suprotan članu 135 stav 1 ovog zakona;
- 27) vozač koji motornim vozilom u saobraćaju na putu prevozi teret koji je raspoređen, pričvršćen ili pokriven na način suprotan članu 135 stav 2 tač. 2 do 5 ovog zakona;
- 28) vozač koji u pogledu smještaja tereta na vozilu ili u pogledu označavanja tereta postupi na način suprotan članu 136 ovog zakona;
- 29) vozač koji najistureniju tačku na teretu koji prevozi noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, označi na način suprotan članu 137 ovog zakona;
- 30) vozač koji nema kod sebe važeću vozačku dozvolu ili potvrdu o poznavanju saobraćajnih propisa i evidencijski karton za upisivanje kaznenih bodova ili ih ne pokaže na zahtjev policijskog službenika (član 237 stav 1);
- 31) vozač koji upravlja autobusom, teretnim vozilom ili skupom vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 5.000 kg neprekidno duže od 5 sati ili kada u roku 24 sata upravlja duže od osam sati (član 240 st. 1 i 4);
- 32) vozač autobusa ili teretnog vozila ili skupa vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 5.000 kg koji postupi na način suprotan članu 241 ovog zakona;
- 33) vozač autobusa ili teretnog vozila ili skupa vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 20 tona koji postupi na način suprotan članu 242 ovog zakona;
- 34) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja motornim ili priključnim vozilom koje nije označeno probnim tablicama ili ako je probnim tablicama istekao rok važenja (član 266 stav 2 tačka 2);
- 35) vozač koji nema kod sebe važeću saobraćajnu dozvolu za vozilo kojim upravlja ili je ne pokaže na zahtjev policijskog službenika (član 270 stav 2).

Za prekršaj iz stava 1 tač. 1, 4, 5, 9, 10, 13 do 15, 26 do 32 i 35 ovog člana vozaču se, pored novčane kazne, određuje i jedan kazneni bod.

Ako je prekršajem iz stava 1 ovog člana, izazvana neposredna opasnost za drugog učesnika u saobraćaju ili prouzrokovana saobraćajna nezgoda učiniocu će se odrediti dva dodatna kaznena boda.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kojim je izazvana neposredna opasnost za drugog učesnika u saobraćaju ili je prouzrokovana saobraćajna nezgoda, vozaču se može izreći i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od 30 dana do tri mjeseca.

Član 308

Novčanom kaznom od 20 € kazniće se za prekršaj:

- 1) vozač koji upravlja vozilom za prevoz djece koje nije obilježeno posebnim znakom (član 15 stav 5);
- 2) vozač koji ne omogući uključivanje u saobraćaj vozilu javnog gradskog prevoza putnika ili posebno obilježenom vozilu za prevoz djece, kada ta vozila izlaze sa stajališta koje se nalazi van kolovoza, odnosno sa proširenja saobraćajne trake koja služi za stajalište (član 16 stav 1);
- 3) vozač vozila javnog gradskog prevoza putnika, kao i vozač posebno obilježenog vozila za prevoz djece, koji prilikom uključivanja u saobraćaj sa stajališta postupi na nepropisan način (član 16 stav 2);
- 4) vozač vozila na motorni pogon koji za vrijeme vožnje koristi mobilne telefonske uređaje suprotno članu 18 stav 2 ovog zakona;

- 5) vozač čije vozilo ima na prednjoj strani svjetlosno-signalne uređaje ili materije koje ne daju samo svjetlost bijele boje, a na zadnjoj strani samo svjetlost crvene boje, osim uređaja ili materija iz člana 21 st. 2 i 3 ovog zakona (član 21);
- 6) vozač koji prije vršenja određenih radnji vozilom ne obavijesti jasno i blagovremeno druge učesnike u saobraćaju o svojoj namjeri davanjem znaka pomoću pokazivača pravca ili ako oni ne postoje znak rukom (član 23);
- 7) vozač koji se vozilom kreće unazad na način suprotan članu 29 ovog zakona;
- 8) vozač koji prilikom znatnijeg smanjivanja brzine kretanja vozila postupi na način suprotan članu 30 stav 2 ovog zakona;
- 9) vozač koji se vozilom na putu u naselju kreće brzinom koja je do 10 km/h veća od dozvoljene brzine, odnosno vozač koji se vozilom na putu van naselja kreće brzinom koja je za 10 km do 30 km/h veća od dozvoljene brzine (čl. 32 i 34 st. 1 i 2);
- 10) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja vozilom koje nema propisanu oznaku najveće dozvoljene brzine za to vozilo (član 34 stav 3);
- 11) vozač koji se vozilom ne kreće u obaveznom pravcu označenim zelenim svjetlom u obliku zelene svjetleće strelice (član 39 stav 2);
- 12) vozač kome je svjetlosnim saobraćajnim znakom dozvoljen ulazak u raskrnicu, ako vozilom uđe u raskrnicu kada je frekvencija saobraćaja takva da se na raskrsnici morao zaustaviti i na taj način ometa ili onemogućava saobraćaj drugih vozila koja dolaze sa bočnih kolovoza (član 41);
- 13) vozač kome je dat znak za preticanje sa njegove lijeve strane, a koji ne pomjeri svoje vozilo ka desnoj ivici kolovoza (član 47 stav 1);
- 14) vozač koji preticanjem ne drži svoje vozilo na potrebnom rastojanju od vozila koje pretiče (član 48 stav 2);
- 15) vozač koji zaustavi ili parkira vozilo na mjestu suprotno članu 56 st.1 i 2 ovog zakona;
- 16) vozač koji vozilom zauzme trotoar, osim u slučajevima iz člana 56 stav 5 ovog zakona (član 56 stav 4);
- 17) vozač koji pri zaustavljanju ili parkiranju vozila postupi na način suprotan članu 57 ovog zakona;
- 18) vozač koji zaustavi ili parkira svoje vozilo na način suprotan čl. 60 i 61 ovog zakona, izuzev tačke 10 člana 60 i tačke 2 člana 61 ovog zakona;
- 19) vozač motornog vozila, traktora ili priključnog vozila koje je zaustavljeno na kolovozu koji to vozilo ne obilježi posebnim znakom na način propisan članom 62 ovog zakona;
- 20) vozač motornog vozila koji pomoću užeta vuče vozilo na motorni pogon na kome su neispravni uređaji za upravljanje ili zaustavljanje ili vuče teretno vozilo, autobus ili motorno vozilo za prevoz opasnih materija (član 72 stav 2) i vozač motornog vozila koji krutom vezom vuče vozilo na motorni pogon koje nema ispravan uređaj za upravljanje ili krutom vezom vuče vozilo na motorni pogon teže od vučnog vozila ako mu je neispravna radna kočnica (član 72 stav 3);
- 21) vozač koji vuče natovareno teretno vozilo, odnosno traktor sa priključnim vozilom na način suprotan članu 74 ovog zakona;
- 22) vozač vozila na motorni pogon koji na putu vuče neispravno vozilo na motorni pogon krećući se brzinom većom od 40 km/h, kao i vozač koji vučenim vozilom prevozi lica (član 76);
- 23) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja radnom mašinom ili motokultivatorom koji nema ispravne uređaje za upravljanje i zaustavljanje i ne ispunjava propisane uslove (član 87);
- 24) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja radnom mašinom na način suprotan čl. 86 i 88 ovog zakona;
- 25) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja motokultivatorom na način suprotan čl. 86 i 89 ovog zakona;

- 26) vozač bicikla ili vozač bicikla sa motorom koji se kreće na način suprotan članu 91 ovog zakona;
- 27) vozač bicikla, bicikla sa motorom ili motocikla koji postupi na način suprotan članu 92 ovog zakona;
- 28) vozač bicikla, bicikla sa motorom ili motocikla koji prevozi drugo lice na način suprotan članu 93 ovog zakona;
- 29) vozač koji prevozi lica u prikolici, kao i u tovarnom sanduku bicikla, bicikla sa motorom i motocikla (član 97);
- 30) lice koje se na magistralnim i regionalnim putevima obučava u vožnji bicikla i bicikla sa motorom (član 98);
- 31) vozač zaprežnog vozila koji ne upravlja zaprežnim vozilom koje se kreće po putu ili koji zaprežno vozilo ostavi bez nadzora na putu (član 101);
- 32) lice koje goni stoku preko puta ili lice koje goni stoku u stadu ili krdu preko magistralnog ili regionalnog puta ili kada noću goni stoku preko javnog puta u stadu ili krdu na način suprotan članu 108 ovog zakona;
- 33) pješak koji se nepotrebno zadržava na kolovozu ili se kreće po kolovozu na način kojim se ometa ili sprečava saobraćaj vozila (član 109);
- 34) pješak koji se po kolovozu kreće na način suprotan čl. 113 i 114 ovog zakona;
- 35) pješak koji preko kolovoza i biciklističke staze ili trake prelazi na način suprotan članu 116 ovog zakona;
- 36) pješak koji na obilježenom pješačkom prelazu postupi na način suprotan članu 117 st. 2 i 3 ovog zakona;
- 37) pješak koji prilikom prelaženja preko kolovoza na mjestu na kome nije obilježen pješački prelaz ometa saobraćaj vozila (član 118);
- 38) vozač motornog vozila koji na putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila postupi na način suprotan članu 125 st. 1 i 3, članu 126 stav 2 i čl. 128 i 129 ovog zakona;
- 39) vozač koji ne zaustavi svoje vozilo na posebnoj traci za prinudno zaustavljanje vozila i ne preduzme potrebne mjere da ga što prije ukloni sa kolovoza auto-puta ili puta rezervisanog za saobraćaj motornih vozila (član 125 stav 2);
- 40) vozač motornog vozila koji pri vučenju drugog motornog vozila na auto-putu postupi na način suprotan članu 126 stav 2 ovog zakona;
- 41) vozač motornog vozila koji se na auto-putu ne kreće krajnjom desnom saobraćajnom trakom kada ta traka nije zakrčena vozilima u koloni (član 129 stav 1);
- 42) vozač motornog vozila koji prilikom uključivanja ili isključivanja iz saobraćaja na auto-putu postupi na način suprotan članu 129 ovog zakona;
- 43) učesnik u saobraćaju koji se ne pridržava ograničenja, zabrana ili obaveza izraženih pomoću postavljenih saobraćajnih znakova (član 168 stav 3);
- 44) vozač-instruktor koji za vrijeme obuke kandidata u upravljanju motornim vozilom prevozi druga lica suprotno članu 207 stav 3 ovog zakona;
- 45) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja vozilom koje nema ispravne propisane uređaje i opremu, osim uređaja za upravljanje, uređaja za zaustavljanje, uređaja za spajanje vučnog i priključnog vozila, tahografa i pneumatika (član 244 stav 1);
- 46) vozač motornog i priključnog vozila registrovanog u stranoj zemlji, ako nema važeću saobraćajnu dozvolu, registarske tablice ili međunarodnu oznaku zemlje registracije ili ne ispunjava propisane ekološke zahtjeve u pogledu dozvoljene emisije izduvnih gasova i buke (član 273 stav 1).

Ako je prekršajem iz stava 1 ovog člana izazvana neposredna opasnost za drugog učesnika u saobraćaju ili prouzrokovana saobraćajna nezgoda, učiniocu će se odrediti dva kaznena boda.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kojim je izazvana neposredna opasnost za drugog učesnika u saobraćaju ili prouzrokovana saobraćajna nezgoda, vozaču motornog vozila može se izreći i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od 30 dana do tri mjeseca.

Član 309

Novčanom kaznom od 15 € kazniće se za prekršaj:

- 1) lice koje u javnom prevozu putnika unese bilo koju životinju, osim pasa vodiča za slijepa lica (član 17);
- 2) lice koje se prevozi vozilom, ako na bilo koji način ometa vozača u upravljanju vozilom ili ako utiče na njega da upravlja vozilom na način kojim se umanjuje bezbjednost saobraćaja (član 18 stav 1);
- 3) vozač ili drugo lice koje za vrijeme vožnje u motornom vozilu ne koristi sigurnosne pojaseve za vrijeme kretanja vozila na javnom putu (član 19);
- 4) vozač koji u putničkom automobilu na prednjem sjedištu do vozača prevozi dijete mlađe od 12 godina, kao i lice koje je očigledno pod uticajem alkohola ili koje iz drugih razloga nije sposobno da upravlja svojim postupcima (član 20);
- 5) vozač koji vrši polukružno okretanje na mjestima na kojima je vidljivost i preglednost puta nedovoljna i na mjestima gdje je to saobraćajnim znakom zabranjeno ili na drugi način označeno (član 22 stav 2);
- 6) vozač koji za kretanje svog vozila koristi put, odnosno kolovoz ili saobraćajnu traku, odnosno stazu, koja nije namijenjena za saobraćaj one vrste vozila kojoj to vozilo pripada (član 26);
- 7) vozač koji smanji brzinu kretanja vozila do te mjere da svojim vozilom pričinjava smetnje normalnom odvijanju saobraćaja (član 31 stav 2);
- 8) vozač koji se vozilom na putu van naselja kreće brzinom koja je do 10 km/h veća od dozvoljene brzine (član 32 st. 3 i 4 i član 34 st. 1 i 2);
- 9) vozač koji prilikom skretanja postupi na način suprotan članu 35 ovog zakona;
- 10) vozač koji prilikom napuštanja raskrsnice ne propusti sve učesnike u saobraćaju koji se kreću pravcem u kome je saobraćaj otvoren (član 40);
- 11) vozač koji vrši mimoilaženje na način suprotan članu 42 ovog zakona;
- 12) vozač koji vrši obilaženje na način suprotan članu 46 stav 1 ovog zakona;
- 13) vozač koji zaustavi ili parkira vozilo na način suprotan članu 58 ovog zakona;
- 14) vozač vozila na motorni pogon koji svojim vozilom vuče motocikl bez bočne prikolice ili drugo vozilo na dva točka, odnosno drugo vozilo na motorni pogon suprotno članu 69 ovog zakona;
- 15) vozač vozila koje vuče vozilo na motorni pogon noću ili danju u slučaju smanjene vidljivosti na način suprotan članu 71 ovog zakona;
- 16) lice koje upravlja neispravnim vozilom na motorni pogon koje se vuče pomoću užeta ili krute veze, ako nema odgovarajuću dozvolu za upravljanje vozilom (član 73);
- 17) vozač koji neispravno vozilo na motorni pogon vuče pomoću užeta, ako je odstojanje između vučnog i vučenog vozila kraće od tri metra (član 75);
- 18) vozač bicikla, bicikla sa motorom i motocikla, ako prevozi lice na način suprotan članu 95 ovog zakona;
- 19) vozač bicikla, bicikla sa motorom i motocikla koji u saobraćaju na putu vuče prikolicu koja ne ispunjava uslove propisane članom 96 ovog zakona;
- 20) vozač bicikla ili bicikla sa motorom koji se biciklističkom stazom kreće brzinom većom od 35 km/h (član 99);
- 21) vozač zaprežnog vozila koji vodi neupregnutu stoku pri prelasku puta rezervisanog za saobraćaj motornih vozila i na prelazu puta preko željezničke pruge u nivou bez branika ili polubranika (član 100 stav 2);
- 22) gonič stoke ili lica koja postupaju na način suprotan članu 107 ovog zakona;
- 23) vodič organizovane kolone pješaka koji pri kretanju kolone u saobraćaju na putu ne postupi na način propisan članom 115 ovog zakona;

- 24) vozač koji prilikom skretanja vozilom na bočni put na čijem ulazu ne postoji obilježen pješački prelaz ne postupi na način propisan članom 120 ovog zakona;
- 25) pješak koji se ne zaustavi pred prelazom puta preko željezničke pruge u istom nivou na kome su postavljeni svjetlosni saobraćajni znaci, kada se pojavi crveno trepćuće svjetlo ili crveno neprekidno svjetlo (član 123 stav 1);
- 26) vozač vozila na motorni pogon koji za vrijeme kretanja vozilom kroz tunel nije upalio oborena svjetla za osvjetljavanje puta (član 132);
- 27) vozač koji u saobraćaju na putu postupa suprotno članu 138 ovog zakona;
- 28) vozač koji teretnim vozilom u prostoru za smještaj tereta ili priključnim vozilom koje vuče traktor ili motokultivator prevozi lica na način suprotan članu 152 ovog zakona;
- 29) vozač vozila na motorni pogon kojim se vrši probna vožnja, ako vozilo nije propisno obilježeno (član 156);
- 30) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja motornim vozilom, a njegovoj vozačkoj dozvoli je istekao rok važenja (član 198 stav 1);
- 31) vozač za vrijeme upravljanja motornim vozilom, ako ne koristi pomagala koja su upisana u vozačkoj dozvoli (član 198 stav 2);
- 32) vozač-instruktor koji na putu osposobljava kandidata za vozača na motornom vozilu koje nije označeno posebnim tablicama (član 207 stav 4);
- 33) vozač koji nema kod sebe važeću potvrdu za korišćenje probnih tablica ili je ne pokaže na zahtjev ovlašćenog službenog lica (član 266 stav 4);
- 34) vozač koji nema kod sebe važeću potvrdu o privremenoj registraciji vozila ili je ne pokaže na zahtjev ovlašćenog službenog lica (član 275 stav 2);
- 35) vozač koji motornim vozilom vuče laku prikolicu koja na svojoj zadnjoj strani nema registarsku tablicu vučnog vozila (član 279 stav 4);
- 36) vozač motornog vozila koje nema propisan broj registarskih tablica ili na kome su te tablice postavljene tako da se ne vide ili nijesu čitljive (član 279 st. 1,2 i 3).

Ako je prekršajem iz stava 1 ovog člana izazvana neposredna opasnost za drugog učesnika u saobraćaju ili prouzrokovana saobraćajna nezgoda, učiniocu će se odrediti dva kaznena boda.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kojim je izazvana neposredna opasnost za drugog učesnika u saobraćaju ili prouzrokovana saobraćajna nezgoda, vozaču motornog vozila može se izreći i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od 30 dana do dva mjeseca.

Član 310

Novčanom kaznom od 10 € kazniće se za prekršaj:

- 1) vozač koji prilikom davanja zvučnih znakova upozorenja ne postupi na način propisan članom 54 ovog zakona;
- 2) lice koje na zaustavljenom ili parkiranom vozilu otvara vrata i time ometa kretanje drugih učesnika u saobraćaju ili ugrožava bezbjednost saobraćaja (član 59);
- 3) vozač zaprežnog vozila koji za vrijeme vožnje postupa na način suprotan članu 100 stav 1 i članu 102 ovog zakona;
- 4) lica koja se prevoze zaprežnim vozilom na način suprotan članu 103 ovog zakona;
- 5) lice koje upravlja zaprežnim vozilom, ako za vrijeme vožnje postupa na način suprotan članu 104 ovog zakona;
- 6) gonič stoke koji stoku ne drži što bliže desnoj ivici puta (član 105 stav 2);
- 7) pješak koji pri kretanju kolovozom postupa na način suprotan članu 111 ovog zakona;
- 8) pješak koji prije stupanja na kolovoz radi obilaženja neke prepreke na trotoaru ne postupi na način propisan članom 112 ovog zakona;
- 9) lice koje puši u autobusu ili razgovara sa vozačem (član 154);
- 10) vozač traktora, radne mašine, motokultivatora sa priključnim vozilima i bicikla sa motorom koji upravlja vozilom, a nema kod sebe ili na zahtjev policijskog službenika ne pokaže potvrdu o registraciji vozila kojim upravlja (član 276).

Ako je prekršajem iz ovog člana izazvana neposredna opasnost za drugog učesnika u saobraćaju ili prouzrokovana saobraćajna nezgoda, učiniocu će se odrediti jedan kazneni bod.

Član 311

Učesniku u saobraćaju koji učini prekršaj iz čl. 307, 308, 309 i 310 ovog zakona policijski službenik daje nalog sa brojem žiro računa na koji će uplatiti kaznu u roku od osam dana i uputstvo o načinu plaćanja novčane kazne.

Formu i sadržaj uputstva o načinu plaćanja novčane kazne propisuje Ministarstvo.

Učesnik u saobraćaju koji kaznu za učinjeni prekršaj iz čl. 307, 308, 309 i 310 ovog zakona, za koju nijesu određeni kazneni bodovi, ne plati u roku od 15 dana, iznos kazne će se trostruko uvećati.

Vozaču koji kaznu za koju su određeni kazneni bodovi ne plati u roku od 15 dana odrediće se tri dodatna kaznena boda, a iznos kazne dvostruko uvećati.

Učesnik u saobraćaju je dužan da dokaz o uplaćenju novčanoj kazni dostavi nadležnom organu.

Radi osiguranja izvršenja kazne ili zaštitne mjere, odnosno obezbjeđenja prisustva u prekršajnom postupku, policijski službenik može od stranca privremeno zadržati putnu ispravu do okončanja postupka a najduže 48 sati, o čemu izdaje potvrdu.

Novčane kazne naplaćene po ovom zakonu prihod su budžeta Republike Crne Gore.

Član 312

Vozač-instruktor kome je izrečena zaštitna mjera oduzimanja vozačke dozvole ili bude isključen iz saobraćaja ne smije se za to vrijeme baviti obučavanjem kandidata za vozače u upravljanju motornim vozilom.

XII EVIDENCIJE

Član 313

Nadležni organ vodi i objedinjuje evidencije o izrečenim kaznama, zaštitnim mjerama, kaznenim bodovima, mjerama bezbjednosti, saobraćajnim nezgodama i njihovim posljedicama, vozačima motornih vozila, odnosno vozila na motorni pogon, tehničkim pregledima vozila, registrovanim motornim vozilima, odnosno vozilima na motorni pogon i priključnim vozilima.

Podatke iz evidencije iz stava 1 ovog člana mogu da koriste samo pravosudni organi, organi ovlašćeni za vođenje prekršajnog postupka, nadležni organ, naučne, zdravstvene i druge organizacije koje se bave pitanjima bezbjednosti saobraćaja.

Član 314

Radi vođenja jedinstvene evidencije sudovi i drugi organi nadležni za pokretanje i vođenje krivičnog i prekršajnog postupka dužni su, bez odlaganja, da obavijeste nadležni organ o pravosnažno izrečenoj krivičnoj ili prekršajnoj kazni, zaštitnoj mjeri i izrečenoj mjeri bezbjednosti iz oblasti bezbjednosti saobraćaja na putevima.

XIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 315

Do osnivanja nadležnog organa, u pojedinačnim upravnim stvarima, u skladu sa ovim zakonom, odlučuje nadležna organizaciona jedinica Ministarstva.

Po žalbi na pojedinačne upravne akte nadležne organizacione jedinice iz stava 1 ovog člana odlučuje Ministarstvo.

Član 315a ("Sl. list RCG", br. 27/06)

Predmete u prekršajnom postupku započete prije dana početka primjene Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima okončaće područni organi za prekršaje po ovom zakonu.

Član 316

Propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana početka primjene ovog zakona.

Član 317

Do donošenja propisa za sprovođenje ovog zakona primjenjivaće se odredbe podzakonskih akata donesenih na osnovu Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima i Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima, ukoliko nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 318

Danom početka primjene ovog zakona prestaje da se primjenjuje Zakon o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima ("Službeni list SFRJ", br. 50/88, 63/88, 80/89, 29/90 i 11/91 i "Službeni list SRJ", broj 34/92) i prestaje da važi Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima ("Službeni list SRCG", broj 42/82).

Član 319

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore", a počće se primjenjivati nakon tri mjeseca od njegovog stupanja na snagu.